

ERIALA EUROBAROMETER 565

Kliimamuutused

EUROBAROMETERi aruanne

VEEBRUAR – märts 2025

Uuringu tellis Euroopa Komisjoni kliimameetmete peadirektoraat (DG CLIMA).
ja mida koordineerib Euroopa Komisjoni teabevahetuse peadirektoraat
(kommunikatsiooni peadirektoraadi meediaseire ja Eurobaromeetri üksus)

Käesolev dokument ei esinda Euroopa Komisjoni seisukohta. Selles sisalduvad tõlgendused ja arvamused on ainult autorite omad.

Projekti pealkiri
Keeleversioon
Meedia/kõide
Kataloogi number
ISBN
DOI

Kliimamuutused – aruanne
ET
PDF-veebileht
ML-O 1-25-03 I-EN-N
978-92-68-28207-6
10.2834/3928510

© Euroopa Liit, 2025

Komisjoni taaskasutamispoliitikat rakendatakse vastavalt komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsusele 2011/833/EL komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>). Kui ei ole märgitud teisiti, on selle dokumendi taaskasutamine lubatud litsentsi Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) alusel. See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui on esitatud asjakohane teave ja märgitud kõik muudatused.

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Pierre Dieumegardi koostatud dokument „[Europe-Democracy-Esperanto](#)“ jaoks

Selle "esialgse" dokumendi eesmärkon võimaldada rohkematelinimestel Euroopa Liidus saada teadlikuks Euroopa Liidu koostatud dokumentidest (mida rahastatakse nende maksudest).

Kui tõlkeid ei ole, jäetaksekodanikudarutlust välja.

See dokument „Eurobarometer“ oli olemas ainult inglise keelespdf-failina . Algsest failist lõimeLibre Office'i tarkvara poolt koostatud odt-faili masintõlkeks teistesse keeltesse. Tulemused on nüüd kättesaadavad kõigis ametlikeskeeltes.

On soovitatav, et ELi administratsioon võtaks üle oluliste dokumentide tõlkimise. Olulised dokumendid ei ole mitte ainult seadused ja määrused, vaid ka oluline teave, mida on vaja teadlike otsuste ühiseks tegemiseks.

Meie ühise tuleviku ühiseks arutamiseks ja usaldusväärsete tõlgete võimaldamiseks oleks rahvusvaheline esperanto keel oma lihtsuse, regulaarsuse ja täpsuse tõttu väga kasulik.

Võtke meiega ühendust:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:Kontakt@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
Sissejuhatus.....	5
Metoodika.....	5
Peamised järeldused.....	7
I. Euroopa teadlikkus ja mure kliimamuutuste pärast.....	10
1. Üldine teadlikkus.....	11
2. Mure kliimamuutuste pärast.....	17
II. Kokkupuude kliimaga seotud riskidega ja isiklik tegevus.....	23
1. Kokkupuude ja ohud.....	24
2. Individuaalsed jõupingutused.....	28
III. Üksused, millel on parimad võimalused kliimamuutustega võitlemiseks.....	37
1. Valitsus ja institutsioonid.....	38
2. Tajutav kiireloomulisus.....	42
3. Riikide valitsuste tajutav tõhusus.....	48
IV. Kliimaga seotud poliitika ja meetmete toetamine.....	53
1. Energiatõhususe parandamise meetmete tähtsus.....	54
2. Taastuvenergia suurendamise meetmete tähtsus.....	62
3. Arvamused kliimamuutuste prioriteetide kohta.....	70
4. Kliimaneutraalsuse toetamine 2050. aastaks.....	85
5. Arvamused fossiilkütuste kohta.....	88
V. Kliimamuutused meedias.....	95
1. Kliimamuutused traditsioonilises meedias.....	96
2. Desinformatsiooni roll.....	99
Järeldus.....	102
Märkused.....	104
Tehnilised spetsifikatsioonid.....	105
Küsimustik.....	110

Sissejuhatus

Sissejuhatus

Euroopa Liit on kliimapoliitikas teerajaja, olles võtnud kohustuse saada 2050. aastaks esimeseks kliimaneutraalseks maailmajaoks. ELi eesmärk on edendada loodussäästlikku majanduskasvu, mis on ressursikasutusest lahutatud, tagades, et ühtegi inimest ega kohta ei jäeta kõrvale. Euroopa kliimamääruses on sätestatud õiguslik kohustus vähendada ELi kasvuhoonegaaside netoheidet 2030. aastaks vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega ja saavutada 2050. aastaks netonullheide.

Nende eesmärkide saavutamise keskmeks on pakett „Eesmärk 55“, mis on terviklik kliimapoliitika ettepanekute kogum, milles on ühendatud uued algatused ja kehtivate õigusaktide ajakohastamine peamistes sektorites, sealhulgas energeetika, transport, heitkogustega kauplemine, maakasutus ja metsandus. Ülemineku rahastamiseks on EL eraldanud kuni 2027. aastani 30 % oma kogukuludest kliimaga seotud algatustele.¹

Üleminek rohelisele majandusele ei ole mitte ainult keskkonnaalane kohustus, vaid oluline ka ELi pikaajalise heaolu jaoks. Kliimamuutused mõjutavad juba praegu tugevalt Euroopa ühiskondi ja majandust. 2024. aasta oli Euroopas rekordiliselt soojem aasta² ja sellel küttel on suvel märkimisväärne mõju tervisele. 2023. aastal oli Euroopas hinnanguliselt 47 690 kuumaga seotud surmajuhtumit, mis on suuruselt teine arv alates 2015. aastast, ületades ainult 2022. aastal teatatud 61 672 surmajuhtumit. Lõuna-Euroopa riikides, eelkõige Kreekas, Itaalias ja Hispaanias, oli suremus kõige suurem.³ Tunnistades inimeste arvu suurenemist, kuulutas EL 15. juulil 2023 välja ülemaailmse kliimakriisi ohvrite Euroopa päeva, et mälestada kadunud ja suurendada teadlikkust vastupanuvõime suurendamisest. 2024. aasta Euroopa kliimariskide hinnangus (EUCRA), mida juhtis EEA ja toetas Euroopa Komisjon, tehti kindlaks 36 suurt kliimariski Euroopale, millest kaheksa nõuavad kiireloomulisi meetmeid. Selles rõhutatakse kasvavaid ohte ökosüsteemidele, inimeste tervisele ja taristule, eelkõige Lõuna-Euroopas.⁴ Sellele reageerimiseks valmistab Euroopa Komisjon ette Euroopa kliimamuutustega kohanemise kava, mis võetakse vastu 2026. aastal ja mille eesmärk on suurendada vastupanuvõimet ja valmisolekut kõigis sektorites ja ELi liikmesriikides.⁵

Üleminek kliimaneutraalsele majandusele on kavandatud pakkuma kodanikele ja tulevastele põlvkondadele ulatuslikku kasu, sealhulgas paremat ja taskukohasemat ühistransporti, puhtama energia varustuskindlust, elurikkuse taastamist ja puhtamat õhku ning uusi

tulevikukindlaid töökohti ja oskuste koolitust üleminekuks.⁶ Uued algatused, nagu puhta tööstuse kokkulepe, kinnistavad kliimapoliitika Euroopa pikaajalisse konkurentsivõimesse, kiirendades investeringuid puhtasse tehnoloogiasse ja tugevdades tööstusbaasi. Taskukohase energia tegevuskavaga toetatakse kodumajapidamisi ja ettevõtjaid üleminekul, tagades energiapuuduse ja taskukohasuse.

Need hiljutised poliitilised edusammud rõhutavad ELi jätkuvat pühendumist kliimamuutustega tegelemisele. Käesolevas Eurobaromeetri eriaruandes antakse põhjalik ülevaade sellest, kuidas üldsus neid kriitilisi küsimusi tajub ja nendega tegeleb.

Käesolev Eurobaromeetri eriuuring on uusim seeria, mis keskendub eurooplaste suhtumisele kliimamuutustesse, millest eelmine oli 2023. aasta mai-juuni Eurobaromeetri eriuuring nr 538⁷ ja 2021. aasta märtsi-aprilli Eurobaromeetri eriuuring nr 513.⁸ Aruanne hõlmab järgmist seitset peamist valdkonda:

- Euroopa teadlikkus ja mure kliimamuutuste ja nendega seotud riskide pärast.
- Isiklik kokkupuude kliimaga seotud riskide ja ohtudega.
- võetud isiklikud meetmed.
- Euroopa arvamused selle kohta, millistel üksustel on kõige paremad võimalused kliimamuutustega võitlemiseks.
- Leiti, et ametiasutused peavad kliimamuutuste tagajärgedeks kiiresti valmistuma.
- Toetus konkreetsele kliima- ja energiapoliitikale Euroopas, sealhulgas ELi kliimaneutraalsuse eesmärgile 2050. aastaks.
- Suhtumine meediasse ja kliimaga seotud aruandlusse ning desinformatsiooni kliimamuutuste kohta.

Uuringu viis 18. veebruarist kuni 16. märtsini 2025 läbi Verian Belgiumi rühm Euroopa Liidu 27 liikmesriigis.

Metoodika

Käesolev Eurobaromeetri eriuuring 565 kliimamuutuste kohta oli osa Eurobaromeetri lainest EB103.2 ja see viidi läbi ajavahemikul 18. veebruarist kuni 10. märtsini 2025. Sobivas riigikeeles küsitleti 26 319 vastajat erinevatest sotsiaalsetest ja demograafilistest rühmadest. Uuringu tellis Euroopa Komisjoni kliimameetmete peadirektoraat (DG CLIMA).

1 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

2 https://commission.europa.eu/news-and-media/news/2024-warmest-year-record-europe-finds-european-state-climate-report-2025-04-15_en

3 <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39134730/>

4 <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/european-climate-risk-assessment>

5 <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/eu-adaptation-policy/european-climate-adaptation-plan>

6 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

7 <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2954>

8 <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2273>

Kasutati kommunikatsiooni peadirektoraadi (DG COMM) (meediaseire ja Eurobaromeetri üksus) korraldatud Eurobaromeetri standarduuringute metoodikat.⁹ Intervjuud toimusid näost näkku, kas füüsiliselt inimeste kodudes või kaugvideosuhtluse kaudu asjakohases riigikeeles. Video kaugintervjuud („veebipõhine näost näkku“ või CAVI, arvutipõhine videointervjuu), mis toimusid ainult Taanis, Maltal, Madalmaades, Soomes ja Rootsis. Käesolevale aruandele on lisatud tehniline märkus Veriani võrgustiku liikmesinstituutide korraldatud intervjuude kohta.

Kogu aruandes võrreldakse tulemusi Eurobaromeetri 2023. aasta eriuuringuga nr 538.

Soovime tänada inimesi üle kogu Euroopa Liidu, kes on pakkunud oma aega selles küsitluses osalemiseks.

Ilma nende aktiivse osaluseta ei oleks see uuring olnud võimalik.

Märkus: Käesolevas aruandes viidatakse ELi riikidele nende ametlike lühenditega, mis on loetletud allpool:

Belgia	BE	Leedu	LT
Bulgaaria	BG	Luksemburg	LU
Tšehhi	CZ	Ungari	HU
Taani	DK	Malta	MT
Saksamaa	DE	Madalmaad	NL
Eesti	EE	Austria	AT
Iirimaa	IE	Poola	PL
Kreeka	EL	Portugal	PT
Hispaania	ES	Rumeenia	RO
Prantsusmaa	FR	Sloveenia	SI
Horvaatia	HR	Slovakkia	SK
Itaalia	IT	Soome	FI
Küprose Vabariik	CY *	Rootsi	SE
Läti	LV		
Euroopa Liit – 27 liikmesriigi kaalutud keskmine			EL 27

* Küpros tervikuna on üks Euroopa Liidu 27 liikmesriigist. Siiski on *acquis communautaire* peatatud riigi selles osas, mis ei ole Küprose Vabariigi valitsuse kontrolli all. Praktilistel põhjustel kuuluvad kategooriasse „CY“ ja EL 27 keskmise hulka ainult need küsitlused, mis viidi läbi Küprose Vabariigi valitsuse kontrolli all olevas riigi osas.

⁹ Eurobaromeetri metoodilised lähenemisviisid: <https://europa.eu/eurobarometer/about/eurobarometer>

Peamised järelused

Paljud eurooplased usuvad, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest.

- Ligikaudu kaheksa eurooplast kümnest (84%) usub, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest, kusjuures kõige suurem on üksmeel Rootsis (96%) ja kõige väiksem Eestis (61%).

Eurooplased on kliimamuutuste pärast väga mures ja võtavad isiklikke meetmeid.

- Ligikaudu kaheksa eurooplast kümnest (85%) usub, et kliimamuutused on tõsine probleem, kusjuures suurim mure on Prantsusmaal, Ungaris ja Rootsis (kumbki 92%).
- Kõige tõenäolisemalt peavad kliimamuutusi tõsiseks probleemiks naised (87% vs. 83% mehi) ja kõige nooremad vastajad (15–24aastased) (88% vs. 83% vanuses 40–54 aastat). Keskkonna- või kliimariskidega kokkupuutuvad inimesed on väga ohtlikud (91 %) võrreldes nendega, kes keskkonna- või kliimariskidega kokku ei puutu (81 %).
- Sellega seoses tunneb peaaegu neli eurooplast kümnest (38 %), et nad puutuvad kokku keskkonna- ja kliimariskidega, kusjuures suurim tajutav kokkupuude on Maltal (68 %) ja väiksem Soomes (14 %).
- Lisaks on enamik eurooplasi (59 %) viimase kuue kuu jooksul võtnud meetmeid kliimamuutuste vastu võitlemiseks, kusjuures kõige suurem on osalemine Maltal (82 %) ja kõige väiksem Rumeenias (29 %).

Riikide valitsusi peetakse kliimamuutustega võitlemiseks kõige sobivamateks.

- Kliimamuutustega võitlemiseks peetakse kõige sobivamaks riikide valitsusi (66%), neile järgnevad Euroopa Liit (59%) ning ettevõtjad ja tööstus (58%).
- Riigi valitsus on esikohal 21 ELi liikmesriigis, mida mainitakse kõige sagedamini Kreekas ja Taanis (kumbki 80 %). Euroopa Liit on esikohal Horvaatias (63%) ja Belgias (62%), samas kui ettevõtjaid ja tööstust peetakse kõige sobivamateks üksusteks kuues riigis, sealhulgas Soomes (71%) ja Saksamaal (66%).
- Kliimamuutustega seotud meetmeid peetakse väga pakiliseks kõigil valitsemistasanditel, kusjuures 85 % vastanutest ootab piirkondlikelt ja kohalike omavalitsustelt tegutsemist ning 88 % ootab meetmeid nii riikide valitsustelt kui ka Euroopa Liidult.
- Enamik eurooplasi (67%) usub siiski, et nende riigi valitsus ei tee piisavalt kliimamuutustega võitlemiseks, kusjuures kõige suurem rahulolematus on Prantsusmaal ja Rootsis (igaüks 77%).
- Eestis usub 21% vastanutest, et nende valitsus teeb liiga palju, mis on kõigi ELi liikmesriikide seas kõrgeim tulemus.

Ligi kaheksa eurooplast kümnest peab kliimameetmeid majanduslikuks võimaluseks

- 90% vastanutest usub, et on oluline, et riikide valitsused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, neile järgnevad piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused (89%) ning Euroopa Liit (88%).
- 89 % eurooplastest peab oluliseks, et riikide valitsused võtaksid meetmeid taastuvenergia edendamiseks, neile järgnevad EL ning piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused (mõlemad 88 %).
- Rohkem kui kaheksa eurooplast kümnest (85%) on nõus, et kliimamuutuste vastu võitlemine peaks olema rahvatervise ja elukvaliteedi parandamise prioriteet.
- Rohkem kui seitse eurooplast kümnest (77%) nõustub, et kliimamuutustest tingitud kahju kulud on suuremad kui puhtale energiale üleminekusse tehtavate investeeringute kulud.
- Rohkem kui seitse eurooplast kümnest (77%) usub, et kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni ja muudab ELi ettevõtteid konkurentsivõimelisemaks.
- Ligikaudu kaheksa eurooplast kümnest (83%) nõustub, et parem valmistumine kliimamuutuste kahjulikuks mõjuks parandab ELi kodanike elu.
- Ligikaudu kaheksa eurooplast kümnest (84%) toetab rohkem Euroopa ettevõtete konkureerimist puhta tehnoloogia ülemaailmsel turul.

Eurooplased näitavad üles tugevat toetust ELi kliimaeesmärkidele ja puhtale energiale üleminekuks, kuigi mõned riigid on endiselt skeptilised.

- Kaheksa eurooplast kümnest (81%) toetab ELi eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus.
- Kolm neljandikku eurooplastest (75%) nõustub, et fossiilkütuste impordi vähendamine väljastpoolt ELi suurendab energiasõltumatust ja toob ELile majanduslikku kasu.
- Ligikaudu kaheksa eurooplast kümnest (79%) on nõus, et puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab fossiilkütuste toetuste vähendamist.

Pooled eurooplased ei usalda meediat, et saada teavet kliimamuutuste kohta, ja tunnevad end desinformatsioonile avatuna.

- Veidi üle poole eurooplastest (52%) usub, et nende riigi traditsiooniline meedia ei anna selget teavet kliimamuutuste kohta, kusjuures kõige suurem rahulolematus on Maltal (72%).
- Peaaegu pooled eurooplased (49%) usuvad, et on raske eristada usaldusväärset teavet ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta sotsiaalmeedias, kusjuures kõige suurem on kokkulepe Rootsis (67%).

10 „väga avatud“ ja „mõnevõrra avatud“ kokku.

I. Euroopa teadlikkus ja mure kliimamuutuste pärast

1. Üldine teadlikkus

Eurooplased usuvad, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest

Vastajatelt küsiti, kas nad nõustuvad, et kliimamuutus on põhjustatud inimtegevusest.¹¹

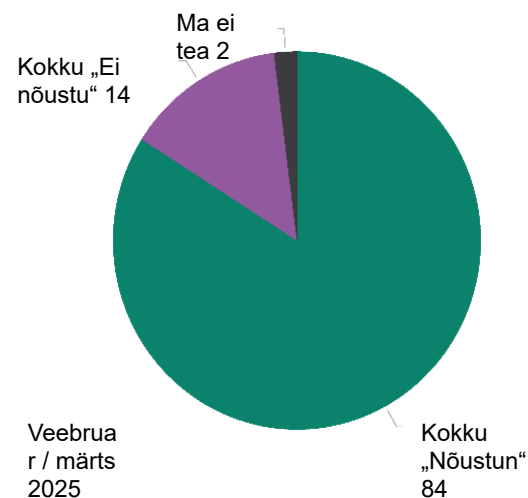
Selge enamik Euroopa kodanikke (rohkem kui kaheksa vastajat kümnest) usub, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest (84%). Seevastu 14 % vastanutest ei nõustu väitega ja 2 % väidab, et nad ei tea.

Kõigis ELi liikmesriikides nõustub enamik vastanutest suuremal või vähemal määral sellega, et kliimamuutused on inimtekkelised. Kuues riigis nõustub väitega vähemalt üheksa vastajat kümnest. Sellesse rühma kuuluvad Rootsi (96%), Taani (93%), Malta (93%), Portugal (92%), Kreeka (90%) ja Madalmaad (90%). Kõige vähem nõustuvad vastajad Eestis (61%) ja Rumeenias (69%).

Kõige rohkem lahkavamus oli Eestis, kus ligikaudu kolmandik vastanutest (34%) ei usu, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest. Sellele järgnevad Rumeenia (28%) ja Tšehhi (25%), kus lahkavamuste tase on suhteliselt kõrge.

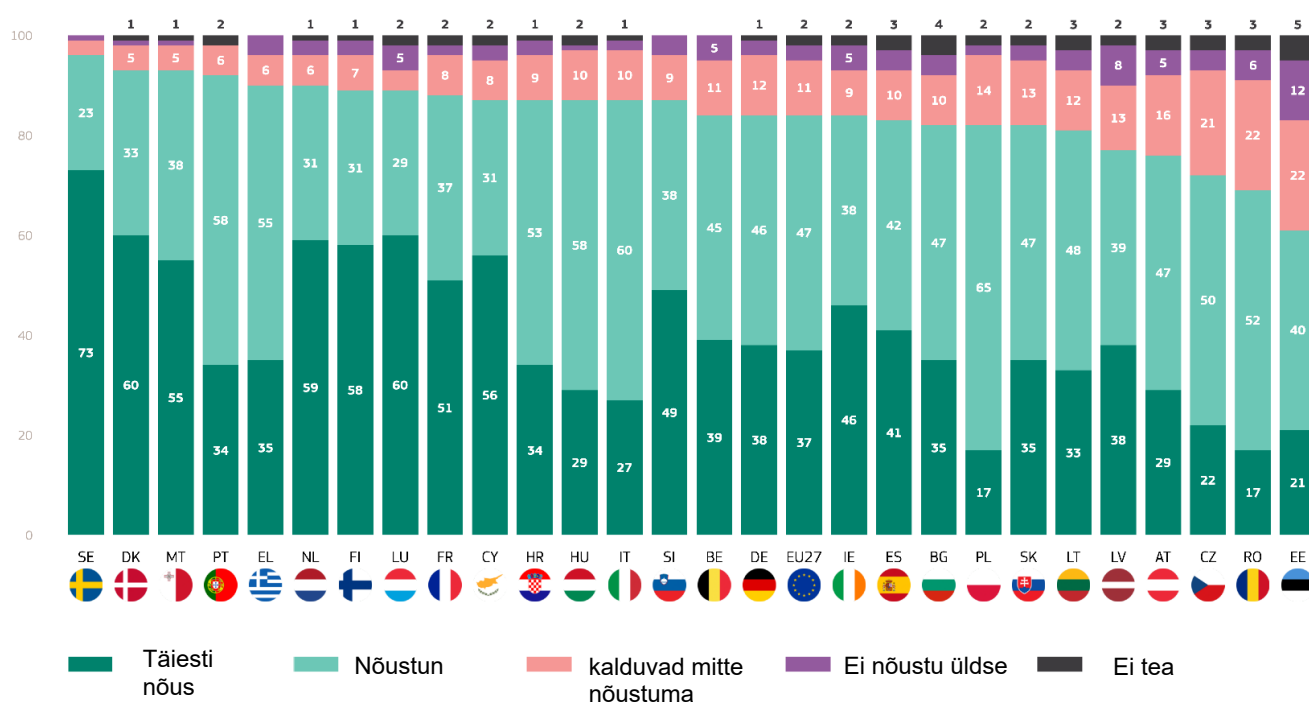
Väärib märkimist, et riikides, kus kokkuleppe punktisumma on suurim, nõustub enamik vastajaid täielikult väitega, et

SD1. Mil määral nõustute järgmise väitega kliimamuutuste kohta? Kliimamuutusi põhjustab inimtegevus (EL 27) (%)

kliimamuutusi põhjustab inimtegevus (Rootsi: 73 %, Taani: 60 %, Malta: 55%).

SD1: Mil määral nõustute järgmise väitega kliimamuutuste kohta? Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest (%)

¹¹ SD1. Mil määral nõustute järgmise väitega kliimamuutuste kohta? Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

Lisaks analüüsi tulemusi seoses vastajate sotsiaaldemograafiliste¹² kategooriate ja lisateguritega.

- Meestel (83%) on veidi väiksem tõenäosus kui naistel (86%) omistada kliimamuutusi inimlikele põhjustele.
- Vanuse poolest on kõige suurem osakaal 15–24aastaste hulgas (89 %), kellele järgnevad 25–39aastased (86 %). 40–54 (84%) ja 55+ (83%)
- Noorimas rühmas (15–24aastased) ei nõustu 10 % vastanutest, samas kui vanimas rühmas (55+) on see näitaja 14 %.
- Haridusel on oluline mõju tulemustele. Need, kes alles õpivad, nõustuvad kõige tõenäolisemalt (92%), samas kui vastajad, kes jäid haridusse 20-aastaselt või hiljem (88%), tulevad järgmisena. Need, kes lõpetasid hariduse 16-19-aastaselt (83%) ja lõpetasid 15-aastaselt või varem (80%), on kõige vähem tõenäoliselt nõus.
- Sotsiaal-ametialastest kategooriatest on kõige rohkem õpilasi (93%), kes nõustuvad, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest, ning neid jälgivad juhid (88%), muud valgekraed (86%) ja füüsilise töö tegijad (84%). Füüsilisest isikust ettevõtjad (83 %), koduabilised (81 %), töötud (81 %) ja pensionärid (82 %) on kõik ELi keskmise lähedal või veidi alla selle (84 %).
- Oluline on¹³ ka subjektiivne linnastumine. Suurlinnade elanikud (88%) omistavad kliimamuutuse inimtegevusele, samas kui väikesed/keskmised linnad (86%) järgivad ja maapiirkonnad (80%) on kõige madalamal kohal.
- Need, kes peavad kliimamuutust „tõsiseks probleemiks“, teatavad 92 % nõustumisest, et kliimamuutused on inimtegevusest tingitud, samas kui need, kes peavad kliimamuutust „mittetõsiseks probleemiks“, langevad 43 % nõustumiseni ja enamik (55 %) on eriarvamusel.
- Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega näitab suuremat üksmeelt selles, et kliimamuutused on inimtekkelised: 91% võrreldes 81%-ga mittekokkupuutuvate inimeste seas.
- Rahvusliku meedia selgusel on väike erinevus. Vastajad, kes leiavad, et nende meediakajastus kliimaküsimustes on selge, saavutasid 84 % kokkuleppe, samas kui need, kes näevad oma meediat ebaselgena, teatasid 86 % kokkuleppest.

SD1 Mil määral nõustute järgmise väitega kliimamuutuste kohta? Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest

(% – EL)

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	84	14	2
Sugu			
Mees	83	15	2
Naine	86	12	2
Vanus			
15-24	89	10	1
25-39	86	13	1
40-54	84	15	1
55+	83	14	3
Haridus (lõpp)			
-15	80	17	3
16-19	83	16	1
20+	88	11	1
Ikka veel õpib	92	7	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	83	16	1
Juhid	88	11	1
Muud valged kraed	86	13	1
Käsitöölised	84	15	1
Majaelanikud	81	16	3
Töötud	81	17	2
Pensionile jäänud	82	15	3
Üliõpilased	93	6	1
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	80	18	2
Väike või keskmise suurusega linn	86	13	1
Suurlinn	88	10	2
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	92	7	1
Ei ole tõsine probleem	43	55	2
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	91	8	1
Mitte kokku puutunud	81	17	2
Ei, ei, ei, ei, ei, Meedia annab C.C. kohta selget teavet.			
Nõustun	84	14	2
Ei nõustu	86	13	1

12 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

13 Isiklik või psühholoogiline arusaam, et ollakse osa linnakeskkonnast, olenemata sellest, kas inimene tegelikult elab linnas või mitte

Kliimamuutused on üks kolmest kõige tõsisemast probleemist, millega maailm silmitsi seisab.

Veel ühe küsimuse eesmärk oli mõõta, mil määral peetakse kliimamuutusi tõsiseks probleemiks võrreldes muude probleemidega kogu maailmas. Vastajatele esitati loetelu ülemaailmsetest probleemidest ja seejärel küsiti neilt, millised neist on nende arvates kaks kõige tõsisemat probleemi, millega maailm tervikuna silmitsi seisab.¹⁴

Ligikaudu kuus eurooplast kümnest peab relvakonfliktide üheks kõige tõsisemaks probleemiks (61%), millele järgneb pool eurooplastest, kes teatasid vaesusest, näljast ja joogivee puudumisest, üheks kahest kõige tõsisemast probleemist maailmas (50%). Kliimamuutused ja majanduslik olukord (mõlemad 47 %) on Euroopa tasandil kõige tõsisemate probleemide seas kolmandal kohal.

18 ELi liikmesriigis teatasid vastajad, et relvakonfliktid on üks tõsisemaid probleeme, millega maailm tervikuna silmitsi seisab. Seda rühma juhivad Slovakkia (75%), Leedu (74%) ja Saksamaa (69%). Kliimamuutused on aga esikohal neljas riigis: Rootsi (77%), Taani (73%), Madalmaad (65%) ja Malta (49%).

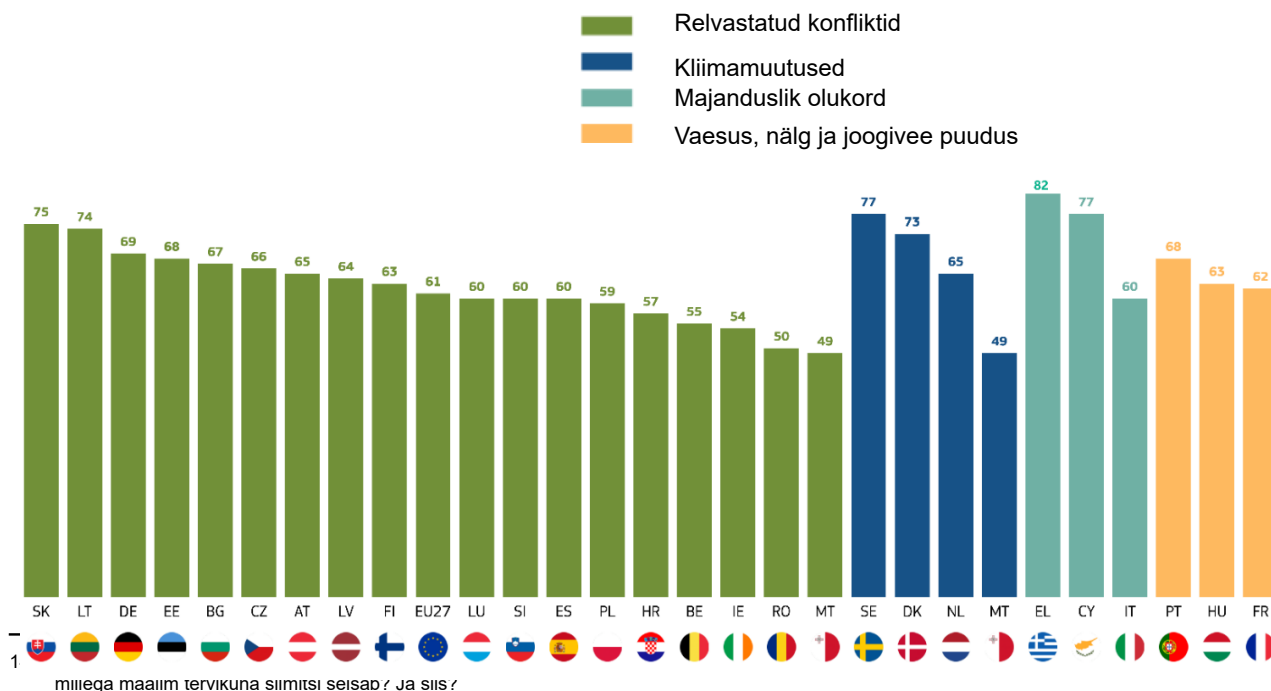
Viies riigis on kliimamuutused maailmas kõige tõsisemate probleemide seas teisel kohal. Need riigid on Soome (59%), Iirimaa (53%), Saksamaa (51%), Belgia (49%) ja Leedu (42%).

Neljas riigis on kliimamuutused tähtsusest kolmas probleem: Prantsusmaa (52%), Luksemburg (50%), Itaalia (48%) ja Sloveenia (46%).

Üheksas riigis peab vähemalt pool vastanutest kliimamuutusi üheks kõige tõsisemaks probleemiks, millega maailm silmitsi seisab. Riigid, kus kõige vähem

vastajaid peab kliimamuutusi kõige tõsisemateks probleemideks, on Eesti (28%), Tšehhi (30%), Läti (30%) ja Rumeenia (30%).

QD1ab: Millist järgmistest probleemidest peate kõige tõsisemaks kogu maailma ees seisvaks probleemiks? Esiteks? Ja siis? (Võimalik mitu vastust)(%)

QD1ab: Milline järgmistest on teie arvates kõige tõsisem probleem, millega maailm tervikuna silmitsi seisab? Ja siis? (võimalikult palju vastajaid (%))

	Relvastatud konfliktid	Vaesus, nälg ja joogivee puudus	Kliimamuutused	Majanduslik olukord	Demokraatia ja õigusi riigi halvenemine	Rahvusvaheline terrorism	Looduse halvenemine	Desinformatsioon	Nakkushaiguste levik	Kasvatav maailma rahvastik	Muud (SPONTA NEOUS)	Puuduvad (SPONTA NEOUS)	Ei tea
EL 27	61	50	47	47	38	35	33	30	27	25	0	0	0
BE	55	44	49	36	32	32	29	30	20	27	0	0	0
BG	67	52	33	52	29	37	41	32	44	20	0	0	0
CZ	66	36	30	50	28	41	38	27	38	26	0	1	3
DK	65	52	73	23	47	25	38	43	21	28	0	0	1
DE	69	45	51	45	49	39	28	32	16	30	1	0	0
EE	68	36	28	55	25	25	36	34	33	25	1	0	0
IE	54	42	53	42	33	34	24	40	25	20	1	0	0
EL	52	74	46	81	52	30	41	35	40	23	0	0	0
ES	60	59	43	55	27	27	26	29	23	16	0	0	0
FR	57	62	52	44	36	41	39	25	24	25	0	0	0
HR	57	54	49	51	38	39	46	23	37	24	0	0	0
IT	59	42	48	60	33	36	34	25	39	24	0	0	0
CY	57	74	49	77	27	35	23	34	37	20	1	0	1
LV	64	28	30	43	17	26	24	39	22	13	1	0	1
LT	74	34	42	41	24	31	38	39	31	24	0	0	1
LU	60	57	50	36	39	41	33	33	15	19	0	0	0
HU	48	63	45	58	39	31	54	23	48	38	0	0	0
MT	49	44	49	35	33	43	25	25	24	19	0	1	0
NL	58	47	65	24	49	28	34	45	19	34	1	0	0
AT	65	56	51	50	53	45	44	35	36	44	1	1	0
PL	59	33	25	36	27	28	20	25	26	14	0	0	0
PT	62	68	46	64	28	38	34	23	26	27	1	0	1
RO	50	49	30	48	36	28	33	36	35	21	0	0	0
SI	60	49	46	41	28	44	41	36	24	28	0	0	0
SK	75	62	39	46	36	31	46	41	44	30	0	0	0
FI	63	50	59	22	43	23	35	36	17	32	0	0	0
SE	66	57	77	25	62	28	39	51	21	27	1	0	0

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

Lisaks analüüsi tulemusi seoses vastajate sotsiaaldemograafiliste¹⁵ kategooriate ja lisateguritega.

- Mehed teatavad relvakonfliktidest (62%) rohkem

QD1ab Milline järgmistest on teie arvates kõige tõsisem probleem, millega maailm mõnda aega silmitsi seisab? Ja siis? (Võimalik on valida mitu vastust)

	Kliima muutused	Rahvusvaheline terrorism	Vaesus, nälg ja joogivee puudus	Nakkushaiguste levik	Majanduslik olukord	Desinformatsioon	Relvastatud konfliktid	Kasvatav maailma rahvastik	Looduse halvenemine	Demokraatia ja õigusrõõgi halvenemine	Muud (SPONTANEOUS)	Puuduvad (SPONTANEOUS)	Ei tea
EL 27	47	35	50	27	47	30	61	25	33	38	0	0	0
Sugu													
Mees	46	34	48	24	47	32	62	26	32	39	0	0	0
Naine	48	35	52	29	47	29	60	24	33	36	0	0	0
Vanus													
15-24	51	32	51	26	46	30	59	24	35	32	0	0	0
25-39	47	32	50	26	49	35	57	25	34	39	0	0	0
40-54	45	36	49	26	48	31	61	26	32	39	0	0	0
55+	46	36	51	28	46	27	63	25	32	38	1	0	0
Haridus (lõpp)													
-15	39	40	54	31	57	22	62	20	26	31	0	0	1
16-19	43	35	50	28	49	29	60	26	33	36	0	0	0
20+	52	32	49	23	40	35	61	25	34	43	0	0	0
Ikka veel õpib	56	30	53	25	47	32	63	24	37	34	0	0	0
Sotsiaal-ametialane kategooria													
Füüsilisest isikust ettevõtjad	47	34	50	26	49	33	61	26	33	41	0	0	1
Juhid	51	30	47	22	41	35	61	25	32	44	1	0	0
Muud valged kraed.	49	33	47	28	48	34	59	26	35	39	0	0	0
Käsitöölised	42	38	49	28	51	30	58	27	32	36	0	0	0
Majaelanikud	41	32	53	32	53	28	56	23	32	35	0	0	0
Töötu	43	34	57	26	49	30	60	23	35	32	0	0	0
Pensionile jäänud	46	37	52	28	46	26	64	24	31	37	1	0	0
Üliõpilased	57	30	52	22	45	32	61	23	36	35	0	0	0
Subjektivne linnastumine													
Maapiirkond või küla	42	37	49	25	48	31	61	26	32	36	1	0	1
Väike või keskmise suurusega linn	46	35	47	27	47	29	61	25	31	36	0	0	0
Suurlinn	53	32	56	28	46	32	60	24	35	41	0	0	0
Kliimamuutuste tajumine													
Tõsine probleem	53	34	52	28	47	31	61	25	35	38	0	0	0
Ei ole tõsine probleem	12	37	40	22	47	29	58	24	18	37	0	0	0
Kokkupuude keskkonna- ja kliimarisikidega													
Avatud	49	32	49	29	49	31	55	25	35	36	0	0	0
Mitte kokku puutunud	46	36	51	25	47	30	64	25	31	39	0	0	0
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta													
Nõustun	52	35	52	27	46	32	64	26	35	40	0	0	0
Ei nõustu	44	34	49	26	48	29	58	25	31	37	0	0	0

kui naised (60%), samas kui naised väljendavad

15 Andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

meestega võrreldes rohkem muret vaesuse/nälja (52%) ja kliimamuutuste (48%) pärast (vastavalt 48% ja 46%).

- 15–24aastaste rühm tunneb suurt muret vaesuse/nälja ja kliimamuutuste pärast (mõlemad 51 %). Kontsernid 25–39 ja 40–54 on kõige rohkem mures relvakonfliktide pärast (vastavalt 57 % ja 61 %). Üle 55-aastane rühm tõstab esile relvakonflikte (63%) ja toob esilerty/hunger (51%).
- Need, kelle haridustase lõpeb 15-ga või alla selle, on kõige rohkem mures relvakonfliktide pärast (62%) ja kõige vähem mures maailma rahvastiku kasvu pärast (20%). Eelkõige suureneb haridustaseme tõustes mure kliimamuutuste pärast, ulatudes veel õppivate inimeste seas 56 %-ni, samal ajal kui mure vaesuse ja nälja pärast väheneb 54 %-lt 49 %-le. Need, kes uurivad endiselt, eraldi vaadelduna, kõige sagedamini valitud relvakonflikte (63%) tõsise probleemina, millele järgnevad kliimamuutused (56%) ning vaesus ja nälg (53%)-
- Relvakonfliktid valmistavad enim muret pensionäridele (64%). Üliõpilased teatavad suurimast murest kliimamuutuste pärast (57%).
- Relvakonfliktid on igat liiki linnastumise puhul endiselt kõige suuremaks probleemiks, jäädes vahemikku 60–61 %. Samal ajal suureneb mure kliimamuutuste pärast 42%-lt maapiirkondades 53%-le suurlinnades ning mure vaesuse ja nälja pärast 49%-lt 55%-le.
- Sõltumata sellest, kas inimesed tajuvad kliimamuutusi tõsise probleemina, on relvakonfliktid mõlema rühma peamine mure; 61% neist, kes peavad kliimamuutust tõsiseks, ja 58% neist, kes seda ei tee. Nende teine prioriteet on siiski erinev: need, kes on mures kliimamuutuste pärast, keskenduvad kliimamuutustele endale (53%), samas kui need, kes ei omista majanduslikule olukorrale suuremat tähtsust (47%).
- Hoolimata kokkupuutest keskkonnariskidega, peab 55 % kokkupuutunudest ja 64 % kokkupuutumata isikutest relvakonflikte kõige tõsisemaks probleemiks. Kokkupuutel olevad isikud teatavad suuremast murest kliimamuutuste pärast (49%), samuti vaesuse ja majandusliku olukorra pärast, samas kui kokkupuutes mitteolevad isikud on veidi vähem mures kliimamuutuste (46%) ja majandusliku olukorra (47%) pärast, kuid keskenduvad pigem rohkem vaesusele (51%).
- Sõltumata sellest, kas inimesed usuvad, et riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, peab enamik mõlemast rühmast relvakonfliktide kõige tõsisemaks probleemiks: 64% nendega, kes nõustuvad, ja 58% nendega, kes ei nõustu. Nende hulgas, kes on nõus, on kliimamuutused ja vaesus järgmised kõige sagedamini nimetatud probleemid, mõlemad 52%. Neile, kes sellega ei nõustu, järgnevad vaesus (49%) ja majanduslik olukord (48%), kusjuures kliimamuutused on veidi väiksemad (44%).

2. Mure kliimamuutuste pärast

Selge enamus Euroopa kodanikest usub, et kliimamuutused on praegu tõsine probleem.

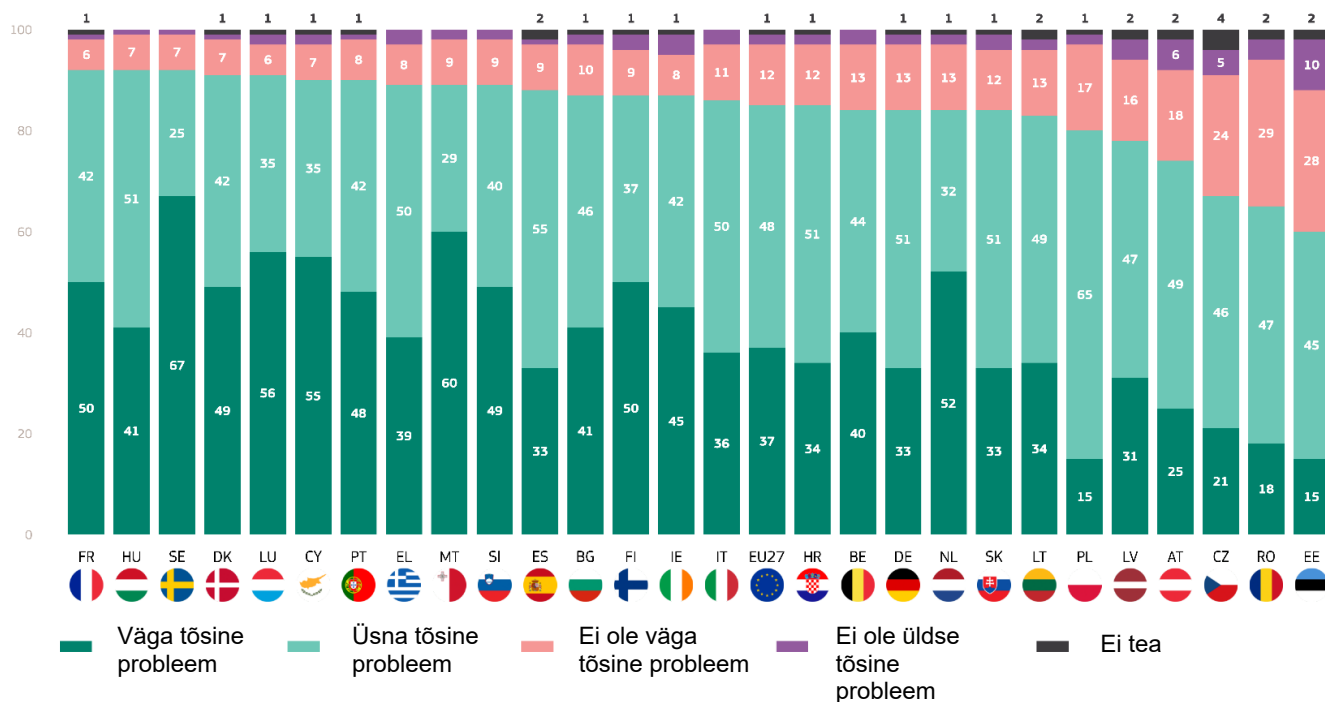
Pärast küsimust, milles vastajad võisid valida kliimamuutused koos muude probleemidega maailma ees seisvaks tõsiseks probleemiks, küsiti vastajatelt konkreetselt, kui tõsine probleem on nende arvates kliimamuutus praegu, kasutades neljapunktilist skaalat: „väga tõsine probleem“, „üsna tõsine probleem, mitte väga tõsine probleem“ ja „ei ole üldse tõsine probleem“.¹⁶ Kogu „tõsine probleem“ koosneb vastustest „väga tõsine probleem“ ja „üsna tõsine probleem“; „ei ole tõsine probleem“ hõlmab vastuseid „ei ole väga tõsine probleem“ ja „ei ole üldse tõsine probleem“.

ELi tasandil peab rohkem kui kaheksa vastanut kümnest kliimamuutust tõsiseks probleemiks (85 %), sealhulgas 37 %, kes väidavad, et see on väga tõsine probleem. Seevastu 14 % Euroopa vastanutest leiab, et kliimamuutused ei ole tõsine probleem. 1 % vastanutest vastas, et nad ei tea.

Kõigis ELi liikmesriikides usub enamik vastanutest, et kliimamuutused on tõsine probleem. Seitsmes riigis jagab seda arvamust vähemalt üheksa vastajat kümnest: Prantsusmaa (92%), Ungari (92%), Rootsi (92%), Taani (91%), Luksemburg (91%), Küpros (90%) ja Portugal (90%).

Seevastu vähem kui kolm vastajat kümnest Tšehhis

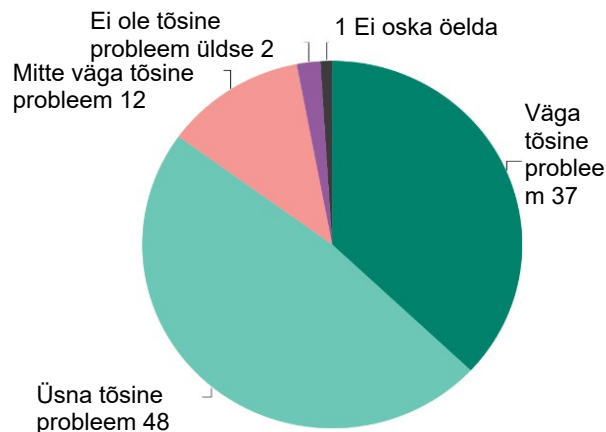
QD2: Kui tõsine on teie arvates kliimamuutus praegu? (%)

(29%), kolmandik Rumeenias (33%) ja peaaegu neli

vastajat kümnest Eestis (38%) leiavad, et kliimamuutused ei ole tõsine probleem.

QD2: Kui tõsine on teie arvates kliimamuutus praegu? (%)

16 QD2. Kui tõsine on teie arvates kliimamuutus praegu?

Vaadates lähemalt riikidevahelisi erinevusi: Rootsi (67%), Malta (60%) ja Luksemburgi (56%) vastajad usuvad, et kliimamuutused on „väga tõsine probleem”. Skaala teises otsas on nende vastajate osakaal, kes usuvad, et kliimamuutused ei ole üldse tõsine probleem, kõige suurem Eestis (10 %), Austrias (6 %) ja Tšehhis (5 %).

Lisaks analüüsi tulemusi seoses vastajate sotsiaaldemograafiliste¹⁷ kategooriate ja lisateguritega.

- Naised (87%) peavad kliimamuutusi meestest (83%) suurema tõenäosusega tõsiseks probleemiks.
- Nooremad inimesed, eelkõige 15–24aastased (88%) ja 25–39aastased (86%), tajuvad kliimamuutusi kõige tõenäolisemalt tõsise probleemina. Mure vanusega veidi väheneb: 83 % 40–54aastastest ja 84 % 55aastastest ja vanematest nõustub, et kliimamuutused on tõsine probleem.
- Vastajad, kes alles õpivad, teatasid kõrgeimast kokkuleppesest (91%), millele järgnesid need, kes jäid haridusse kuni 20-aastaseks (87%), samas kui need, kes jäid haridusse kuni 16–19-aastaseks või alla 15-aastaseks (kõik 83%), teatasid veidi väiksemast toetusest.
- Üliõpilased (91%) väljendavad suurimat muret kliimamuutuste kui tõsise probleemi pärast, neile järgnevad juhid (88%), muud valgekraed (86%) ja majaelanikud (83%). Kõige vähem muret tekitavad füüsilisest isikust ettevõtjad (82%), töölised (82%) ja töötud (82%).
- Suurlinnade (88%) ning väikeste ja keskmise suurusega linnade (86%) elanikud peavad kliimamuutusi suurema tõenäosusega tõsiseks probleemiks kui maapiirkondade elanikud, kes on veidi vähem mures (80%).
- Need, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, toetavad seda väidet oluliselt rohkem (93%) kui need, kes sellega ei nõustu (43%).
- Ka need vastajad, kes puutusid kokku keskkonna- ja kliimariskidega, ning need, kes seda ei teinud, on kliimamuutuste pärast väga mures (vastavalt 91 % ja 81 %).
- Vastajad, kes ei nõustu sellega, et riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, on veidi rohkem mures (87%) kui need, kes nõustuvad (84%).

QD2 Kui tõsine probleem on teie arvates kliimamuutus praegu?

	„Tõsine probleem” kokku	Kokku „Ei ole tõsine probleem”	Ei tea
EL 27	85	14	1
Sugu			
Mees	83	16	1
Naine	87	12	1
Vanus			
15-24	88	11	1
25-39	86	13	1
40-54	83	16	1
55+	84	14	2
Haridus (lõpp)			
-15	83	15	2
16-19	83	16	1
20+	87	12	1
Ikka veel õpib	91	8	
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	82	17	1
Juhid	88	12	0
Muud valged kraed	86	13	1
Käsitöölised	82	17	1
Majaelanikud	83	15	2
Töötud	82	16	2
Pensionile jäänud	85	13	2
Üliõpilased	91	8	1
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	80	18	2
Väike või keskmise suurusega linn	86	13	1
Suurlinn	88	1	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	100	0	0
Ei ole tõsine probleem	0	100	0
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	93	7	0
Ei nõustu	43	55	2
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	91	9	0
Mitte kokku puutunud	81	18	1
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	87	12	1
Ei nõustu	84	45	1

¹⁷ Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Enamik eurooplasi võtab puhkuse kavandamisel või elukoha üle otsustamisel arvesse äärmuslikke ilmastikutingimusi.

Lisaks küsiti vastajatelt, kas nad võtavad puhkuse sihtkoha üle otsustamisel arvesse ekstreemsete ilmastikutingimustega kokkupuutumist või metsatulekahjude tõenäosust.¹⁸

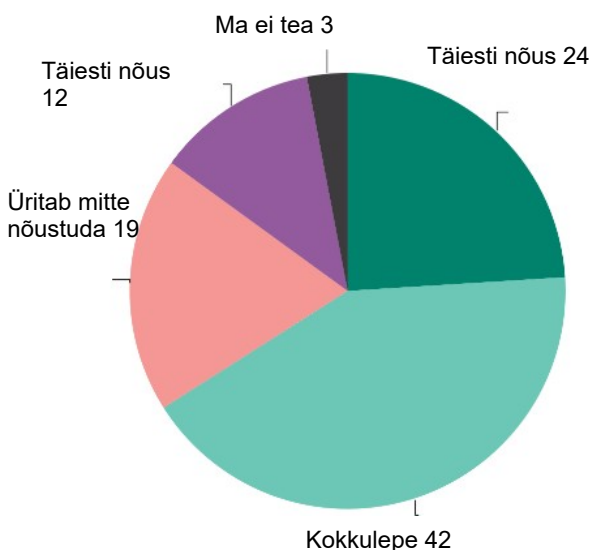
Kaks kolmandikku vastanutest (66%) nõustub, sealhulgas 42%, kes „kalduvad nõustuma“, ja 24%, kes „nõustuvad täielikult“. Seevastu 31 % eurooplastest ei võta puhkuse sihtkoha üle otsustamisel arvesse äärmuslikke ilmastikutingimusi. Väike osa vastanutest ütles, et nad ei tea (3 %).

Väärib märkimist, et kõigis ELi liikmesriikides kaalub enamik vastanutest seda tegurit. Vastajad Maltalt (80%), Itaaliast ja Slovakiast (mõlemast 75%) teatasid kõrgeimast kokkuleppetasemest

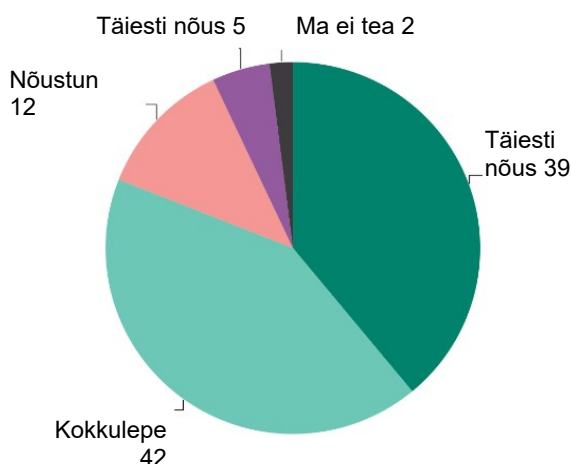
Seevastu Prantsusmaalt, Taanist (mõlemas 57%) ja Bulgaariast (54%) pärit vastajad näivad arvavat, et äärmuslikud ilmastikutingimused on ELi liikmesriikidest kõige vähem levinud.

Kui küsiti, kas nad võtavad elukoha üle otsustamisel arvesse ülejutuste tõenäosust ja kokkupuudet muude kliimarisikidega, nõustub¹⁹ 81 % eurooplastest. Kõigis ELi liikmesriikides kaaluks enamik vastanutest selliseid tegureid. Kõige kõrgem oli lepingute sõlmimise määr Sloveenias (91 %), Prantsusmaal ja Luksemburgis (mõlemas 89 %). Seevastu Madalmaade, Poola (mõlemas 69%) ja Eesti (66%) vastajad võtsid selliseid tegureid elukoha valikul kõige väiksema tõenäosusega arvesse.

QD14. 1. Mil määral nõustute järgmiste väidetega kliimamuutustest tulenevate erinevate riskide kohta? Puhkuse sihtkoha valimisel võtate arvesse ekstreemsete ilmastikutingimuste või metsatulekahjude tõenäosust.

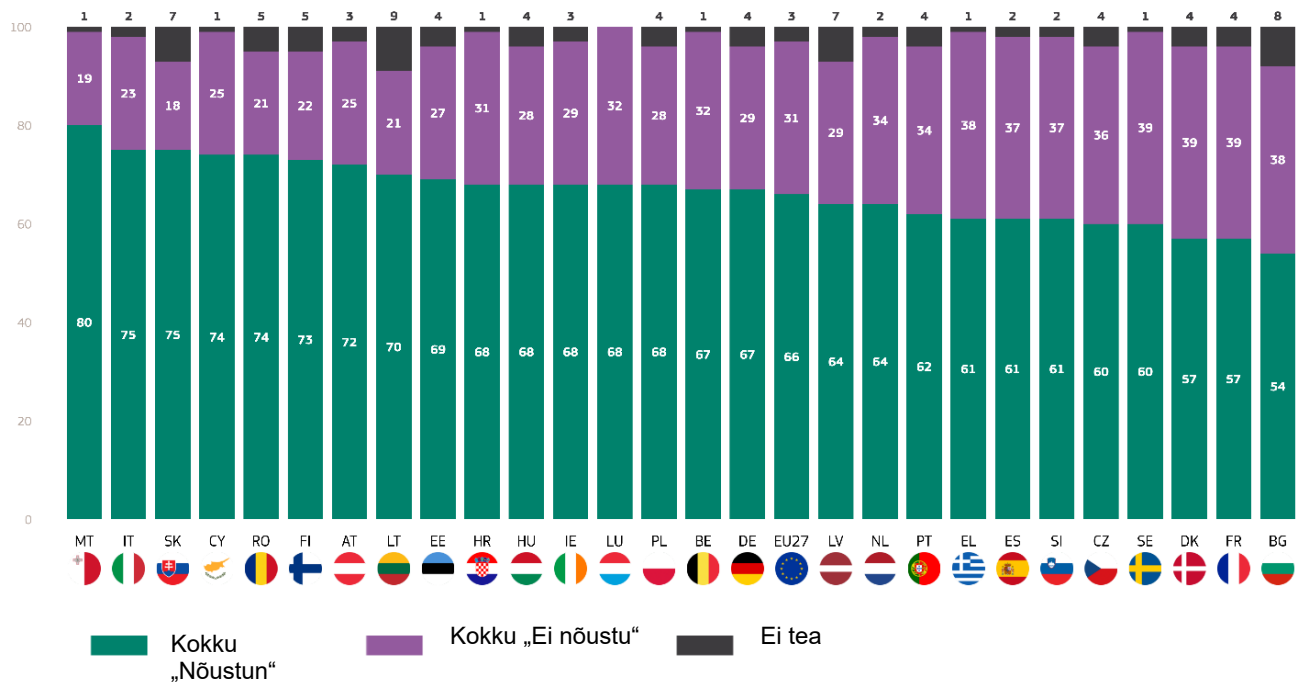
QD14.2. Mil määral nõustute järgmiste väidetega kliimamuutustest tulenevate erinevate riskide kohta? Kui otsustate, kus elada, kaaluksite ülejutuste tõenäosust ja kokkupuudet muude kliimarisikidega.

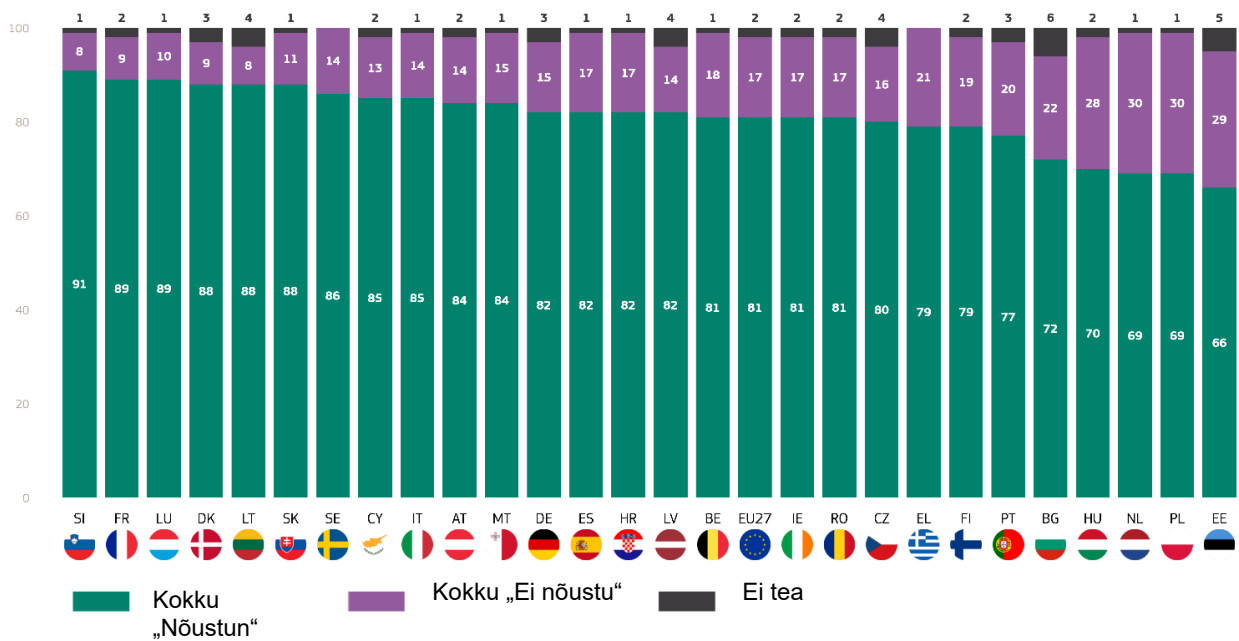
¹⁸ QD14. 1. Mil määral nõustute järgmiste väidetega kliimamuutustest tulenevate erinevate riskide kohta? Puhkuse sihtkoha valimisel kaalute ekstreemsete ilmastikutingimustega kokkupuutumist või metsa tõenäosust.

¹⁹ KüsimusD14.2. Mil määral nõustute järgmiste väidetega kliimamuutustest tulenevate erinevate riskide kohta? Kui otsustate, kus elada, kaaluksite ülejutuste tõenäosust ja kokkupuudet muude kliimarisikidega.

QD14. 1. Mil määral nõustute järgmiste väidetega kliimamuutustest tulenevate erinevate riskide kohta? Puhkuse sihtkoha valimisel võtate arvesse ekstreemsete ilmastikutingimuste või metsatulekahjude tõenäosust.

QD14.2. Mil määral nõustute järgmiste väidetega kliimamuutustest tulenevate erinevate riskide kohta? Kui otsustate, kus elada, kaaluksite ülejutuste tõenäosust ja kokkupuudet muude kliimarisikidega.

Sotsiaaldemograafiliste²⁰ tegurite kohta tehti järgmised tähelepanekud (küsimustiku 14.1 tabel):

- Naised kaaluvad neid riske suurema tõenäosusega (68%) kui mehed (63%).
- 15–24- ja 40–54-aastased rühmad teatasid suurimast kokkuleppest (mõlemad 68 %), neile järgnesid 25–39-aastased rühmad (67 %). Kõige vähem muret tunneb üle 55-aastaste rühm (63%).
- Kõige rohkem muretsevad need, kes alles õpivad (69%), neile järgnevad need, kes lahkusid haridusest 20-aastaselt või hiljem (68%). Vastajad, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või varem, olid kõige vähem mures (58%).
- Suurimat muret väljendavad teised valgekraed (71%) ja füüsilisest isikust ettevõtjad (69%). Suurt muret valmistavad ka juhid ja üliõpilased (vastavalt 67 % ja 68 %), kõige vähem aga töötud (59 %) ja pensionärid (62 %).
- Suurlinnade (68%) ning väikeste ja keskmise suurusega linnade (67%) elanikud tunnevad suurt muret, samas kui maapiirkondade elanikud on vähem mures (62%).
- Need, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks, näitavad suurimat nõusolekut (69%), samas kui need, kes ei pea seda tõsiseks probleemiks, näitavad väiksemat muret (49%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest, näitavad üles suuremat muret (69%), samas kui need, kes ei nõustu (50%).
- Need, kes tunnevad, et nad puutuvad kokku keskkonna- ja kliimariskidega, on kõige rohkem mures (77 %), samas kui need, kes tasu ei võta, on vähem mures (59 %).
- Need, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad suuremat muret (69%) kui need, kes ei nõustu (63%).

QD14. 1. Mil määral nõustute järgmiste väidetega kliimamuutustest tulenevate erinevate riskide kohta? Puhkuse sihtkoha valimisel võtate arvesse ekstreemsete ilmastikutingimuste või metsatulekahjude tõenäosust. (% – EL)

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	66	31	3
Sugu			
Mees	63	34	3
Naine	68	28	4
Vanus			
15-24	68	30	2
25-39	67	32	1
40-54	68	31	1
55+	63	31	6
Haridus (lõpp)			
-15	58	34	8
16-19	66	31	3
20+	68	30	2
Ikka veel õpib	69	29	2
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	69	30	1
Juhid	67	31	2
Muud valged kraed.	71	28	1
Käsitöölised	66	33	1
Majaelanikud	63	32	5
Töötud	59	37	4
Pensionile jäänud	62	31	7
Üliõpilased	68	30	2
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	62	34	4
Väike või keskmise suurusega linn	67	30	3
Suurlinn	68	30	2
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	69	28	3
Ei ole tõsine probleem	49	48	3
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	69	28	3
Ei nõustu	50	45	5
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	77	21	2
Mitte kokku puutunud	59	38	3
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	63	35	2
Ei nõustu	69	28	3

20 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Sotsiaaldemograafiliste²¹ tegurite kohta tehti järgmised tähelepanekud (küsimuse 14.2 tabel):

- Naised (83%) kaaluvad neid kliimariske veidi suurema tõenäosusega kui mehed (81%), kui nad otsustavad, kus elada.
- Kõige rohkem muret valmistab 15–24aastaste rühm (83%), kellele järgnevad 40–54aastased (82%). Üle 55-aastased ja 25–39-aastased on veidi vähem mures (mõlemad 81 %).
- Kõige vähem muret tundsid vastajad, kelle haridustee lõppes 15-aastaselt või alla selle (77%), samas kui kõige rohkem muret tundsid need, kes lõpetasid hariduse 20-aastaselt või vanemana, ja need, kes alles õpivad (mõlemad 84%).
- Kõige rohkem muret valmistavad üliõpilased (85%), juhid ja muud valgekraed (mõlemad 84%), kõige vähem aga töötud (75%).
- Suurlinnades, väikestes või keskmise suurusega linnades (mõlemas 84%) elavad vastajad on kõige rohkem mures, neile järgnevad maapiirkondades või küldes elavad vastajad (77%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest, näitavad kõige suuremat tähelepanuta jätmist (85%), samas kui need, kes ei nõustu, väljendavad palju väiksemat tähelepanuta jätmist (65%).
- Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, väljendavad kõige vähem muret (63%), samas kui need, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks, teatavad suuremast murest (85%).
- Keskkonna- ja kliimarisikidega kokkupuutuvad vastajad on teatanud suurimast murest (88%), samas kui need, kes ei puutu kokku keskkonna- ja kliimarisikidega, on vähem mures (78%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad suuremat muret (84%), samas kui need, kes ei nõustu, teatavad veidi vähem muret (81%).

QD14.2. Mil määral nõustute järgmiste väidetega kliimamuutustest tulenevate erinevate riskide kohta? Kui otsustate, kus elada, kaaluksite ülejutuste tõenäosust ja kokkupuudet muude kliimarisikidega. (% – EL)

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	81	17	2
Sugu			
Mees	81	18	1
Naine	83	15	2
Vanus			
15-24	83	16	1
25-39	81	18	1
40-54	82	17	1
55+	81	16	3
Haridus (lõpp)			
-15	77	20	3
16-19	81	17	2
20+	84	15	1
Ikka veel õpib	84	14	2
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	81	18	1
Juhid	84	15	1
Muud valged kraed.	84	15	1
Käsitöölised	80	18	2
Majaelanikud	81	18	1
Töötud	75	24	1
Pensionile jäänud	81	16	3
Üliõpilased	85	14	1
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	77	20	3
Väike või keskmise suurusega linn	84	15	1
Suurlinn	84	15	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	85	13	2
Ei ole tõsine probleem	63	35	2
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	85	14	1
Ei nõustu	65	33	2
Kokkupuude keskkonna- ja kliimarisikidega			
Avatud	88	11	1
Mitte kokku puutunud	78	20	2
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	81	18	1
Ei nõustu	84	15	1

21 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

II. Kokkupuude kliimaga seotud riskidega ja isiklik tegevus

1. Kokkupuude ja ohud

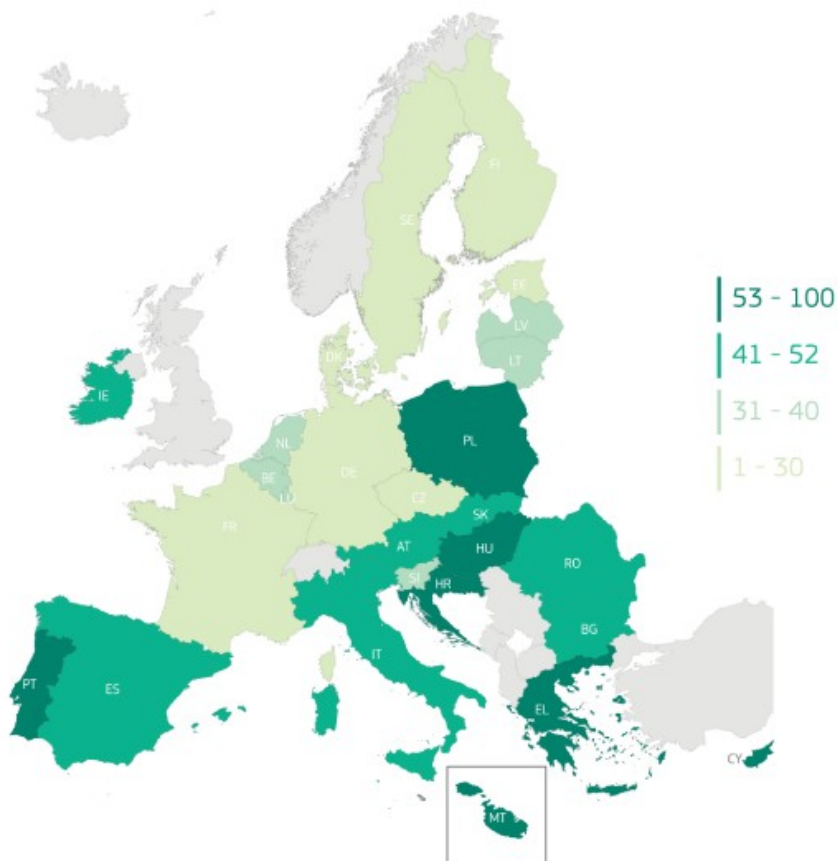
Kümnest eurooplasest neli tunneb end kliimamuutustega kokkupuutuvana.

Keskkonna ja kliimaga seotud riskid, nagu metsa- ja maastikupõlengud, üleujutused, reostus ja äärmuslikud ilmastikutingimused, mõjutavad üha enam üksikisikuid ja kogukondi. Käesolevas peatükis hinnatakse uuringuandmete põhjal isiklikku kokkupuudet nende riskidega.

Vastajatelt küsiti, kui avatud nad on keskkonna ja kliimaga seotud riskidele ja ohtudele, kasutades neljapunktilist skaalat: „väga avatud“, „mõnevõrra avatud“, „ei ole väga

QD12. Kui avatud olete isiklikult keskkonna ja kliimaga seotud riskidele ja ohtudele? Näiteks tulekahjud, üleujutused, reostus või äärmuslikud ilmastikutingimused. Kokku kokkupuutes (EL 27) (%)

MT	68	▲5
EL	65	▲6
HU	64	▲2
PL	60	▲4
PT	59	▲2
CY	59	▼6
HR	55	▲3
BG	52	▲4
SK	49	=
IT	48	▲5
ES	46	▼2
RO	43	▼2
IE	41	▲13
AT	41	▲13
LV	39	▲13
SI	39	▲7
EU27	38	▲1
NL	36	▲10
BE	34	▲4
LT	32	▲10
LU	31	▲5
FR	30	▼3
CZ	23	▼1
EE	22	▲4
DE	20	▲2
SE	19	▼2
DK	16	▲4
FI	14	▲5

avatud“ ja „ei ole üldse avatud“.²² Peaaegu iga neljas eurooplane kümnest tunneb end selliste riskide ja ohtudega kokkupuutununa (38 %, +1 protsendipunkti alates 2023. aastast), samas kui enamik eurooplasi (kuus eurooplast kümnest) ei tunne end selliste riskide ja ohtudega kokkupuutununa (61 %, +1 protsendipunkti).

Tegelikult ei tunne enamik 19 ELi liikmesriigis vastanutest end selliste kliimamuutustega seotud ohtude ja riskide suhtes avatuna (mitte eriti või üldse mitte). Vastajad

Soomest (86%, -5 protsendipunkti), Taanist (81%, -7 protsendipunkti), Rootsi (81%, +2 protsendipunkti) ja Saksamaalt (80%, -2 protsendipunkti) teatavad kõige tõenäolisemalt, et nad ei tunne end kokkupuutununa.

Vastajad Leedust (38%, -3 protsendipunkti), Eestist (31%, -2 protsendipunkti), Tšehhist (28%, +2 protsendipunkti), Taanist (28%, -24 protsendipunkti) ja Soomest (28%, -7 protsendipunkti) teatasid, et tunnevad end kõige vähem kokkupuutununa, kusjuures kõige suurem osa vastanutest väitis, et nad ei tunne end üldse kokkupuutununa. Eelkõige Taanis toimus selles kategoorias radikaalne langus. 2023. aastal ei tundnud 52 % vastanutest end üldse kokkupuutununa. 2025. aastal langes see 28 %-le.

Taanis on järsult suurenenud 17 protsendipunkti nende vastajate osakaal, kes ütlevad, et nad ei ole väga haavatavad. See näitab, et kuigi Taanis tunneb vähem inimesi end keskkonna- ja kliimarisikide eest täiesti turvaliselt, on paljud hakanud tajuma, et nad on nendega mõnevõrra kokku puutunud, mis viitab kasvavale teadlikkusele nendest riskidest või kogemustele nende kohta.

Seevastu rohkem kui kuus kümnest vastajast Maltal (68%, +5 protsendipunkti), Kreekas (65%, +6 protsendipunkti), Ungaris (64%, +2 protsendipunkti) ja Poolas (60%, +4 protsendipunkti) tunnevad end kliimamuutustega seotud

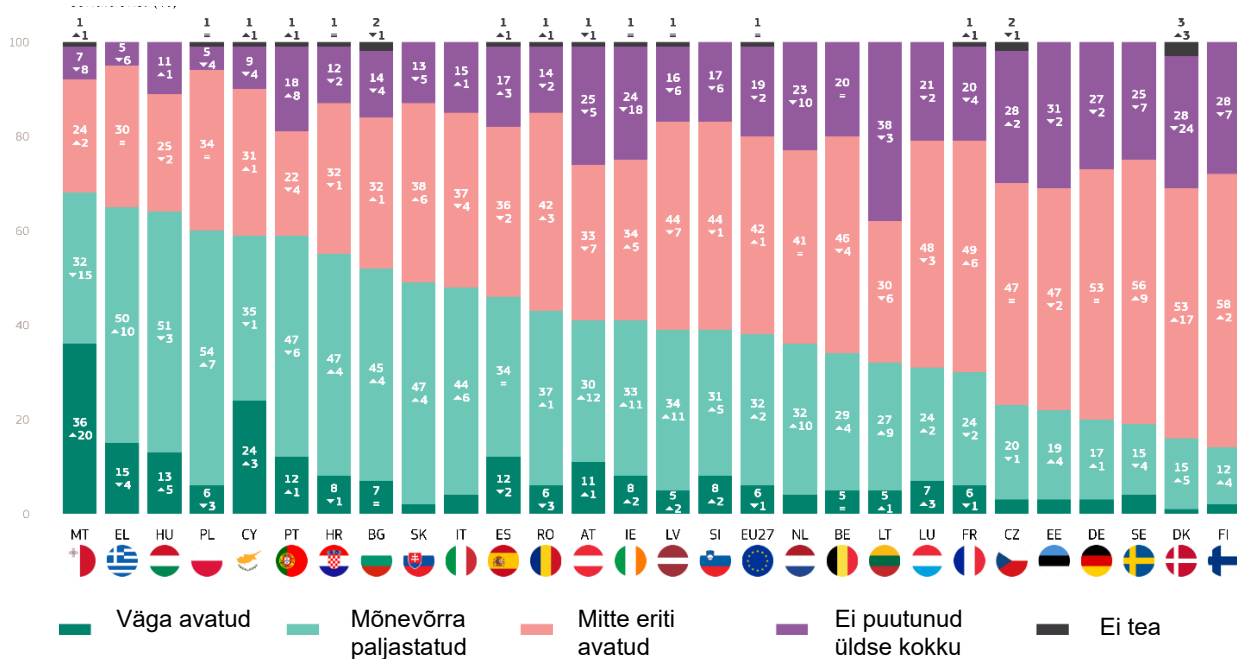
²² KüsimusD12. Kui avatud olete isiklikult keskkonna ja kliimaga seotud riskidele ja ohtudele? Näiteks tulekahjud, floods, reostus või äärmuslikud ilmastikutingimused.

ohtude ja riskidega kokkupuutununa ning on selles osas kõrgeimate punktisummadega nimekirjas esikohal.

Mis puudutab protsendipunktide muutust aastatel 2023–2025, siis 21 riigi vastajad tunnevad end haavatavamana kui 2023. aastal. Sellega seoses on väga suur kasv toimunud viies riigis: Iirimaa (41 %, +13 protsendipunkti), Läti (39 %, +13 protsendipunkti), Austria (41 %, +13 protsendipunkti), Leedu (32 %, +10 protsendipunkti) ja Madalmaad (36 %, +10 protsendipunkti).

Kaardilt on näha, et kõige rohkem tajutakse kokkupuudet Lõuna- ja Kagu-Euroopa riikidega: Malta (68%), Kreeka (65%), Ungari (64%), Poola (60%), Portugal (59%), Küpros (59%), Horvaatia (55%) ja Bulgaaria (52%). Seevastu Põhja- ja Lääne-Euroopa tunduvad olevat vähem avatud.

QD12. Kui avatud olete isiklikult keskkonna ja kliimaga seotud riskidele ja ohtudele? Näiteks tulekahjud, üleujutused, reostus või äärmuslikud ilmastikutingimused. (%)

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

QD12. Kui avatud olete isiklikult keskkonna ja kliimaga seotud riskidele ja ohtudele? Näiteks tulekahjud, üleujutused, reostus või äärmuslikud ilmastikutingimused. (%)

	Väga avatud		Mõnevõrra paljastatud		Mitte eriti avatud		Ei puutunud üldse kokku		Ei tea		Kokku „avatud“		Kokku „Puudub kokkupuude“	
	Veebruar /märts 2025	Liigendatud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar /märts 2025	Liigendatud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar /märts 2025	Liigendatud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar /märts 2025	Liigendatud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar /märts 2025	Liigendatud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar /märts 2025	Liigendatud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar /märts 2025	Liigendatud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023
EL 27	6	-1	32	2	42	1	19	-2	1	0	38	1	61	-1
BE	5	0	29	4	46	-4	20	0	0	0	34	4	66	-4
BG	7	0	45	4	32	1	14	-4	2	-1	52	4	46	-3
CZ	3	0	20	-1	47	0	28	2	2	-1	23	-1	75	2
DK	1	-1	15	5	53	17	28	-24	3	3	16	4	81	-7
DE	3	1	17	1	53	0	27	-2	0	0	20	2	80	-2
EE	3	0	19	4	47	-2	31	-2	0	0	22	4	78	-4
IE	8	2	33	11	34	5	24	-18	1	0	41	13	58	-13
EL	15	-4	50	10	30	0	5	-6	0	0	65	6	35	-6
ES	12	-2	34	0	36	-2	17	3	1	1	46	-2	53	1
FR	6	-1	24	-2	49	6	20	-4	1	1	30	-3	69	2
HR	8	-1	47	4	32	-1	12	-2	1	0	55	3	44	-3
IT	4	-1	44	6	37	-4	15	1	0	-2	48	5	52	-3
CY	24	3	35	-1	31	1	9	-4	1	1	59	2	40	-3
LV	5	2	34	11	44	-7	16	-6	1	0	39	13	60	-13
LT	5	1	27	9	30	-6	38	-3	0	-1	32	10	68	-9
LU	7	3	24	2	48	-3	21	-2	0	0	31	5	69	-5
HU	13	5	51	-3	25	-2	11	1	0	-1	64	2	36	-1
MT	36	20	32	-15	24	2	7	-8	1	1	68	5	31	-6
NL	4	0	32	10	41	0	23	-10	0	0	36	10	64	-10
AT	11	1	30	12	33	-7	25	-5	1	-1	41	13	58	-12
PL	6	-3	54	7	34	0	5	-4	1	0	60	4	39	-4
PT	12	0	47	-6	22	-3	18	8	1	1	59	-6	40	5
RO	6	-3	37	1	42	3	14	-2	1	1	43	-2	56	1
SI	8	2	31	5	44	-1	17	-6	0	0	39	7	61	-7
SK	2	-4	47	4	38	6	13	-5	0	-1	49	0	51	1
fi	2	1	12	4	58	2	28	-7	0	0	14	5	86	-5
SE	4	2	15	-4	56	9	25	-7	0	0	19	-2	81	2

Lisaks analüüsi tulemusi seoses vastajate sotsiaaldemograafiliste²³ kategooriate ja lisateguritega.

- Naised (40%) tunnevad kliimaga seotud riske veidi suurema tõenäosusega kui mehed (37%).
- Kõige suuremast kokkupuutest teatasid 40–54-aastased vastajad (42%), kellele järgnesid noorim rühm (15–24-aastased) (40%) ja 25–39-aastased (38%). Kõige väiksemast kokkupuutest (35 %) teatas üle 55-aastaste rühm.
- Need, kelle haridustee lõpeb 15-aastaselt või nooremalt, teatavad väikseimast kokkupuutest (34%), samas kui need, kes lõpetasid hariduse 16-19-aastaselt ja üle 20-aastaselt, teatavad veidi suuremast kokkupuutest (mõlemad 39%).
- Suurima kokkupuutega olid majatöötajad (46%), järgnesid füüsilisest isikust ettevõtjad (44%) ja muud valgekraed (43%). Pensionärid teatasid kõige väiksemast kokkupuutest (33%).
- Suurima kokkupuutega olid suurlinnade elanikud (41%), neile järgnesid väike- ja keskmise suurusega linnaelanikud (38%) ning maapiirkonnad (36%).
- Vastajad, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks, teatasid suuremast kokkupuutest (41%) võrreldes nendega, kes ei pea seda tõsiseks probleemiks (23%).
- Need, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, teatavad suuremast kokkupuutest (41%), võrreldes nendega, kes ei nõustu (23%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, teatasid väiksemast kokkupuutest (34%) kui need, kes ei nõustu (43%).

QD12. Kui avatud olete isiklikult keskkonna ja kliimaga seotud riskidele ja ohtudele? Näiteks tulekahjud, üleujutused, reostus või äärmuslikud ilmastikutingimused. (% – EL)

	Kokku „avatud“	Kokku „Puudub kokkupuude“	Ei tea
EL 27	38	61	1
Sugu			
Mees	37	62	1
Naine	40	59	1
Vanus			
15-24	40	59	1
25-39	38	61	1
40-54	42	57	1
55+	35	64	1
Haridus (lõpp)			
-15	34	65	1
16-19	39	61	0
20+	39	60	1
Ikka veel õpib	38	61	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	44	55	1
Juhid	39	61	0
Muud valged kraed	43	57	0
Käsitöölised	38	61	1
Majaelanikud	46	54	0
Töötu	38	61	1
Pensionile jäänud	33	66	1
Üliõpilased	38	61	1
Subjekttiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	36	63	1
Väike või keskmise suurusega linn	38	61	1
Suurlinn	41	58	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	41	58	1
Ei ole tõsine probleem	23	76	1
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	41	59	0
Ei nõustu	23	76	1
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	34	65	1
Ei nõustu	43	57	0

²³ Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

2. Individuaalsed jõupingutused

Paljud eurooplased võitlevad kliimamuutuste vastu, kuid vähem kui 2023. aastal.

Lisaks sellele, et hinnati tajutavat kokkupuudet kliimamuutustega seotud riskide ja ohtudega, küsiti vastajatelt, kas nad on viimase kuue kuu jooksul isiklikult võtnud meetmeid kliimamuutuste vastu võitlemiseks.²⁴

Enamik eurooplasi (59%, -4 protsendipunkti) ütleb, et nad on viimase kuue kuu jooksul võtnud meetmeid kliimamuutustega tegelemiseks, samas kui 40% on teatanud, et nad ei ole meetmeid võtnud (+4 protsendipunkti). Nende vastajate osakaal, kes vastasid „ei tea“, püsib muutumatuna 1 % juures.

21 riigis on üle poole vastanutest teatanud, et nad on viimase kuue kuu jooksul meetmeid võtnud. Suurim osakaal on Maltal (82%, +8 protsendipunkti), Soomes (79%, -2 protsendipunkti), Rootsis (78%, -3 protsendipunkti) ja Taanis (77%, +1 protsendipunkti).

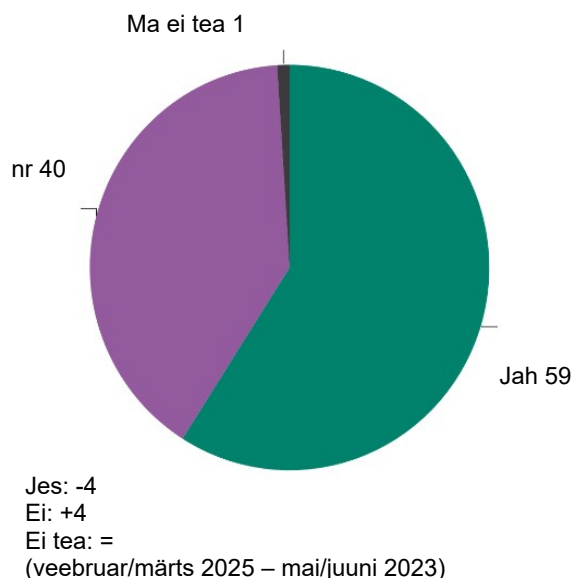
Seevastu kuues riigis teatas üle poole vastanutest, et nad ei ole meetmeid võtnud. Suurim osakaal on Rumeenias (68 %, -2 protsendipunkti), Bulgaarias (63 %, +1 protsendipunkti), Poolas (59 %, -1 protsendipunkti) ja Itaalias (53 %, +6 protsendipunkti).

Kümme liikmesriiki on alla ELi keskmise (59 %) nende vastajate osakaal, kes teatasid isiklike meetmete võtmisest kliimamuutustega võitlemiseks: Portugal (57%), Leedu (56%), Eesti (52%), Läti (51%), Kreeka (48%), Itaalia (46%), Tšehhi (45%), Poola (38%), Bulgaaria (33%) ja Rumeenia (29%).

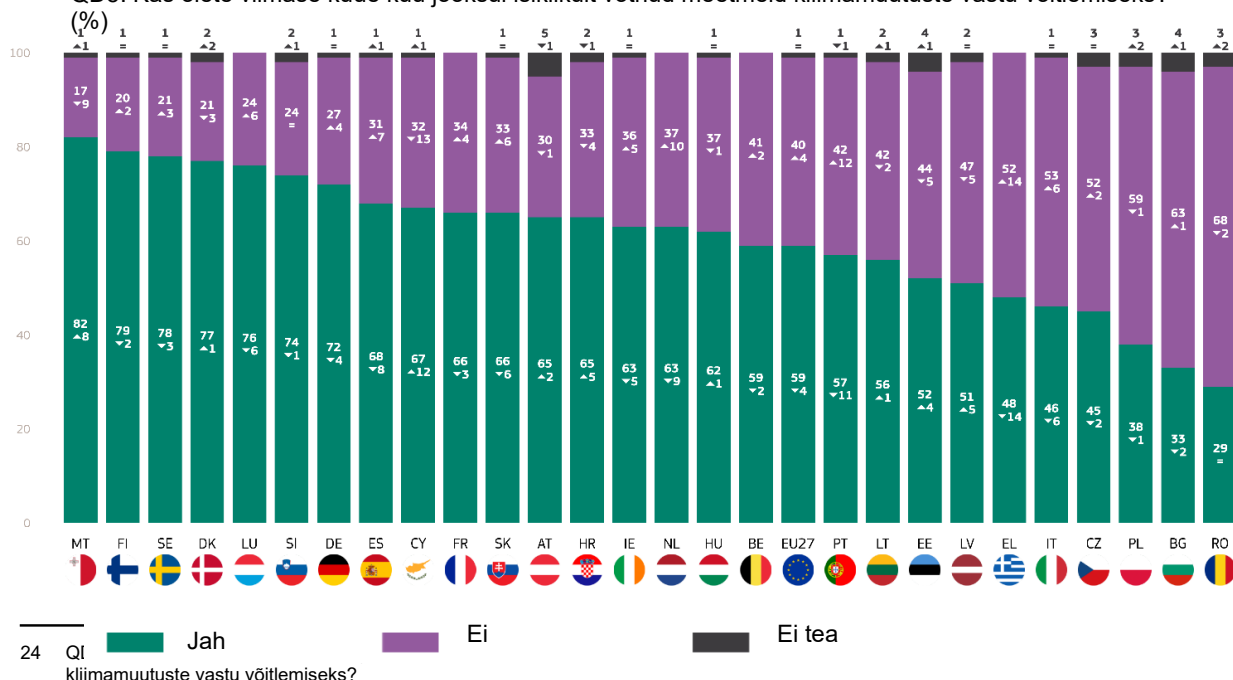
Aastatel 2023–2025 muutus mitmes riigis märkimisväärselt isiklikest kliimameetmetest teatanud vastajate osakaal. Suurimast kasvust teatati Küprosel (67 %, +12 protsendipunkti), Maltal (82 %, +8

protsendipunkti), Horvaatias (65 %, +5 protsendipunkti) ja Lätis (51 %, +5 protsendipunkti). Seevastu 16 riigi vastused näitasid langust võrreldes 2023. aastaga, kusjuures kõige järsem langus toimus Kreekas (48 %, -14 protsendipunkti), Portugalis (57 %, -11 protsendipunkti) ja Madalmaades (63 %, -9 protsendipunkti).

QD5. Kas olete viimase kuue kuu jooksul isiklikult võtnud meetmeid kliimamuutuste vastu võitlemiseks? (EL 27) (%)

QD5. Kas olete viimase kuue kuu jooksul isiklikult võtnud meetmeid kliimamuutuste vastu võitlemiseks?

Sotsiaaldemograafiliste²⁵ tegurite kohta tehti järgmised tähelepanekud.

Naised võtavad meetmeid suurema tõenäosusega (61%) kui mehed (58%).

40–54-aastaste vanuserühmas oli kõige rohkem neid, kes võtsid isiklike meetmeid (62%), neile järgnesid 25–39-aastased (60%). Kõige väiksem on nende osakaal, kes on 15–24-aastased (57%).

Vastajad, kes jätkasid haridusteed kuni 20-aastaseks saamiseni, teatasid kõige suuremast isiklike tegevuste osakaalust (68%), samas kui need, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või alla selle (47%), teatasid kõige väiksemast osakaalust

Kõige tõenäolisemalt teatavad juhid meetmete võtmisest (71 %), neile järgnevad füüsilisest isikust ettevõtjad (62 %). Muud valgekraed (61%) ja üliõpilased (60%). Kõige vähem teatati meetmetest töötute (55%) ja koduste inimeste (54%) seas.

Suurima aktiivsusega on suurlinnade elanikud (63%), neile järgnevad maapiirkondade elanikud (58%) ning väikeste ja keskmise suurusega linnade elanikud (57%).

Need, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks, teatavad märkimisväärselt suurema tõenäosusega isiklikust tegevusest (63%) kui need, kes seda ei tee (35%).

Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, teatasid suuremast aktiivsusest (63%), võrreldes nendega, kes ei nõustu (38%).

Need, kes tunnevad, et nad puutuvad kokku keskkonna- või kliimariskidega, teatavad rohkematest meetmetest (62%) kui need, kes seda ei tee (58%).

Need, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, teatavad vähem tõenäoliselt isiklikust tegevusest (58%) kui need, kes ei nõustu (63%).

QDS. Kas olete viimase kuue kuu jooksul isiklikult võtnud meetmeid kliimamuutuste vastu võitlemiseks? (% – EL)

	Jah	Ei	Ei tea
EL 27	59	40	1
Sugu			
Mees	58	41	1
Naine	61	38	1
Vanus			
15-24	57	42	1
25-39	60	39	1
40-54	62	37	1
55+	58	41	1
Haridus (lõpp)			
-15	47	52	1
16-19	56	43	1
20+	68	31	1
Ikka veel õpib	60	39	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	62	37	1
Juhid	11	29	0
Muud valged kraed	61	38	1
Käsitöölised	56	43	1
Majaelanikud	54	45	1
Töötu	55	44	1
Pensionile jäänud	56	42	2
Üliõpilased	60	39	1
Subjekttiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	58	40	2
Väike või keskmise suurusega linn	57	42	1
Suurlinn	63	36	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	63	36	1
Ei ole tõsine probleem	35	63	2
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	63	36	1
Ei nõustu	38	59	3
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	62	37	1
Mitte kokku puutunud	58	41	1
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	63	36	1
Ei nõustu	58	41	1

25 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Enamik ELi kodanikke kaldub võtma konkreetseid meetmeid kliimamuutuste vastu võitlemiseks, kuid alates 2023. aastast on kõigis meetmetes täheldatud vähenemist.

Enamik eurooplasi on viimase kuue kuu jooksul võtnud meetmeid kliimamuutuste vastu (59%). Samuti küsiti neilt, milliseid meetmeid nad on konkreetselt võtnud.²⁶

Nende eurooplaste seas, kes on viimase kuue kuu jooksul võtnud kliimamuutuste vastaseid meetmeid, on kõige levinum meede jätkuvalt jäätmete vähendamine ja nende korrapärane eraldamine ringlussevõtuks (64 %, –6 protsendipunkti alates 2023. aastast). See näitaja on eriti levinud Rootsis (86 %, –5 protsendipunkti), Taanis (80 %, +2 protsendipunkti), Soomes (76 %, –3 protsendipunkti) ja Luksemburgis (76 %, –6 protsendipunkti).

Ligikaudu pooled eurooplased püüavad võimaluse korral vähendada klounide tarbimist ühekordselt kasutatavate esemete (nt supermarketi kilekotid, üleliigsed pakendid, plastist söögiriistad jne) tarbimisel (49 %, –4 protsendipunkti). Kõige sagedamini teatatakse sellisest lähenemisviisist Rootsis (77 %, –4 protsendipunkti), Sloveenias (65 %, muutumatu), Taanis (64 %, +1 protsendipunkti) ja Luksemburgis (64 %, –2 protsendipunkti).

Uut kodumasinat (nt pesumasinat, külmikut või televiisorit) ostes on ligikaudu kolmandiku eurooplaste valikul oluline tegur väiksem energiatarbimine (34 %, –3 protsendipunkti). Selle kategooria kõrgeim punktisumma on Maltal (52 %, –15 protsendipunkti), Küprosel (50 %, +4 protsendipunkti) ja Sloveenias (48 %, –3 protsendipunkti).

Ligikaudu veerand eurooplastest kasutab korrapäraselt eraauto asemel keskkonnasõbralikke alternative, nagu kõndimine, jalgrattasõit, ühistransport või ühisauto kasutamine (26%, –2 protsendipunkti). Kõige rohkem punkte said vastajad Rootsist (63%, muutumatuna), Madalmaadest (49%, –7 protsendipunkti) ja Taanist (41%, –2 protsendipunkti).

Lisaks ostab ja sööb veerand eurooplastest vähem liha (25 %, –6 protsendipunkti). See meede on kõige levinum Rootsis (49 %, –4 protsendipunkti), millele järgnevad Madalmaad (48 %, –10 protsendipunkti), Taani (44 %, –2 protsendipunkti) ja Luksemburg (43 %, –10 protsendipunkti).

14 % (–3 protsendipunkti) vastanutest kogu ELis on oma kodu energiatarbimise vähendamiseks paremini isoleerinud. Kõige rohkem on meetmeid võtnud vastajad Madalmaadest, Bulgaariast (34%, +2 protsendipunkti) ja Küprosel (27%, muutumatu).

Iga kümnes vastaja võtab puhkuseraiside ja muude pikemate vahemaade kavandamisel arvesse oma transpordi CO2 jalajälge ning kohandab mõnikord oma plaane vastavalt (10 %, –1 protsendipunkti). See meede on kõige levinum Rootsis (36 %, –7 protsendipunkti), millele järgnevad Madalmaad (30 %, –2

protsendipunkti), Soome (28 %, –2 protsendipunkti) ja Taani (22 %, +1 protsendipunkti).

9 % (–1 protsendipunkti) eurooplastest teatas, et nad on läinud üle energiatarbijale, kes pakub varasemast rohkem taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat. Vastajad Rootsis (21%, –4 protsendipunkti) ja Madalmaades (19%, muutumatu) teatasid suurimast osakaalust selles kategoorias.

Peaaegu sama palju väitis, et nad on paigaldanud oma koju päikesepaneelid (8 %, –1 protsendipunkti). Vastajad Madalmaadest (41%, –2 protsendipunkti) ja Küprosel (30%, +5 protsendipunkti) teatasid ülekaalukalt suurimast osakaalust selles kategoorias.

6 % (–1 protsendipunkti) vastanutest kogu ELis on ostnud uue auto ja selle väike kütusekulu oli nende valikul oluline tegur. Suurimast osakaalust teatasid vastajad Rootsis (16 %, –1 protsendipunkti), Luksemburgis (15 %, –1 protsendipunkti) ja Madalmaades (11 %, –1 protsendipunkti).

Samuti teatas 5 % vastanutest, et nad on paigaldanud soojuspumba, et vähendada oma energiaarvet ja CO2 jalajälge. Suurim osa vastanutest, kes teatasid sellest meetmest, on Soomes ja Sloveenias (mõlemas 20 %), kellele järgnevad Rootsi (17 %) ning Madalmaad ja Luksemburg (mõlemas 11 %).²⁷

Kolm protsenti on ostnud elektriauto (alates 2023. aastast muutumatuna). Suurim osakaal on Taanis (13 %, +4 protsendipunkti), Luksemburgis (13 %, +5 protsendipunkti), Madalmaades (11 %, +2 protsendipunkti) ja Rootsis (10 %, +1 protsendipunkti).

Sama palju eurooplasi on ostnud madala energiatarbega kodu (3 %, –1 protsendipunkti). Ainult Luksemburgi (12 %, –7 protsendipunkti) ja Madalmaade (11 %, –1 protsendipunkti) osakaal ületab 10 %.

Kokku ei võtnud meetmeid 8 % (+1 protsendipunkti) eurooplastest. Rumeenial (23%, +8 protsendipunkti), Bulgaarial (16%, –2 protsendipunkti) ja Portugalil (15%, +3 protsendipunkti) on selles kategoorias kõige rohkem punkte.²⁸

Üldiselt on enamik eurooplasi viimase kuue kuu jooksul aktiivselt osalenud kliimamuutuste vastu võitlemise meetmetes, kusjuures kõige levinumad meetmed on jäätmete vähendamine ja ringlussevõtt, ühekordselt kasutatavate esemete vähendamine ja energiatõhususe esikohale seadmine uute seadmete ostmisel.

Üldiselt on neid meetmeid võtvate inimeste osakaal kogu ELis siiski veidi vähenenud.

Mõnes riigis teatasid vastajad, et selliseid meetmeid võetakse märkimisväärselt rohkem kui ELis keskmiselt. Rootsi, Taani ja Madalmaade omad paistavad silma mitmesuguste eküsõbralike tavade kasutuselevõtu

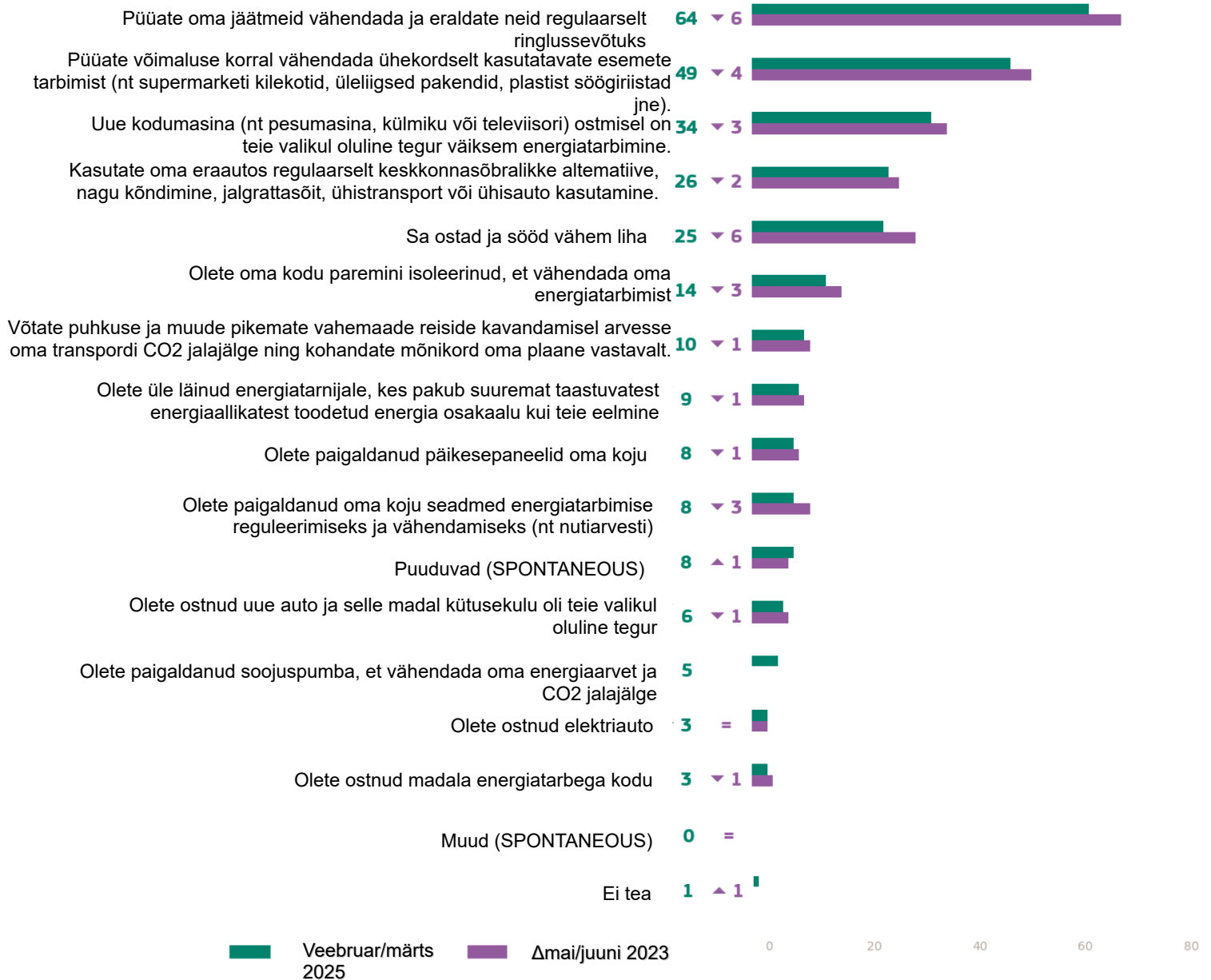
26 QD6. Millised järgmistest meetmetest, kui üldse, kehtivad teie suhtes? Palun valige kõik sobivad variandid.

27 Pange tähele, et see vastusekirje oli uus ja seetõttu puuduvad 2023. aasta suundumuste andmed.

28 See on niinimetatud spontaanne vastus. See kuvatakse ainult juhul, kui vastaja soovib küsimustikku jätkata, valimata muud vastusevarianti.

poolest, samal ajal kui Malta ja Küprose omad näitavad energiatõhusate seadmete jõulist kasutuselevõttu.

QD6: Millised järgmistest meetmetest, kui üldse, kehtivad teie suhtes? Palun valige kõik sobivad variandid. (võimalikult palju vastajaid) (EL 27) (%)

QD6: Millised järgmistest meetmetest, kui üldse, on teie jaoks asjakohased? Palun valige kõik sobivad variandid. (võimalikult palju vastajaid) (%)

	Te kasutate regulaarselt oma eraautole keskkonnasõbralikke alternatiive, nagu kõndimine, jalgrattasõit, ühistranspordit või ühisauto kasutamine.	Olete oma kodu paremini isoleerinud, et vähendada oma energia tarbimist	Uue kodumasinaga (nt pesumasin, külmik või televiisor) ostmisel on väiksem energia tarbimine teie valikul oluline tegur.	Sa ostad ja sööd vähem liha	Püüate oma jäätmeid vähendada ja eraldada neid regulaarselt ringlusevõutuks	Püüate võimaluse korral vähendada ühekorralduse kasutamist (nt supermarketi kilekotid, üleriisepakendid, plastisöögiiristad jne).	Olete läinud energia paigaldamiseks, kes pakub suuremat taastuvate energia allikate tootmist ja energia osakaalu kiiremini	Olete paigaldanud oma seadmed energia tarbimise reguleerimiseks ja vähendamiseks (nt nutiarvesti)	Võtate puhkuse ja muude pikema vahemaa reiside kavandamisel arvesse oma transpordit CO ₂ jalajälge ning kohandate mõnikord oma plaane vastavalt.	Olete ostnud uue auto ja selle madal kütusekululine tegur	Olete ostnud elektriuto	Olete ostnud madala energia tarbega kodu	Olete paigaldanud soojusumboot, et vähendada oma energia arvet ja CO ₂ jalajälge	Muud (SPONTA NEOUS)	Ei tea	Vähenenud		Suurenenud																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
																Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
																vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee	vee																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ

Sotsiaaldemograafiliste²⁹ tegurite kohta tehti järgmised tähelepanekud:

- Naised (67%) eraldavad jäätmeid ringlussevõtuks suurema tõenäosusega kui mehed (62%) ning nad teatavad ka suuremast osalemisest sellistes meetmetes nagu ühekordselt kasutatavate esemete kasutamise vähendamine (52% naiste puhul vs. 46% meeste puhul) ja vähem liha tarbimine võrreldes meestega (29% naiste puhul vs. 21% meeste puhul).
- Üle 55-aastased vastajad osalevad rohkem keskkonnasõbralikes meetmetes, nagu jäätmete eraldamine ringlussevõtuks (67%) võrreldes nooremate vanuserühmadega (62–63%) ja ühekordselt kasutatavate esemete tarbimise vähendamine (50% võrreldes 47%–49%-ga nooremate vastajate seas). Kõige nooremas vanuserühmas (28% võrreldes vanemate vanuserühmadega 24–27%) on keskkonnasõbraliku transpordi kasutamine levinum. 45–54-aastased eelistavad kodumasinat ostmisel kõige tõenäolisemalt madalat energiatarbimist (39 % vs. 18–36 %).
- Vastajad, kes lõpetasid hariduse 20-aastaselt või hiljem, teatasid suuremast osalemisest kõigis keskkonnasõbralikes meetmetes. Näiteks eraldavad nad ringlussevõtuks mõeldud jäätmeid suurema tõenäosusega (68%) võrreldes oma kolleegidega (62%–64%), vähendavad ühekordselt kasutatavate esemete tarbimist (55% vs. 43%–48%) ja teevad kodumasinat ostmisel energiatõhusaid valikuid (41% vs. 14%–33%).
- Üldiselt osalevad juhid (96%), füüsilisest isikust ettevõtjad ja muud valgekraed (mõlemad 93%) võrreldes teiste ühiskondlik-ametialaste rühmadega (86%–91%) suurema tõenäosusega vähemalt ühes kestlikus meetmes. Kuid õpilased paistavad silma keskkonnasõbralike transpordivahendite suurema kasutamise poolest kui teised rühmad (34% vs 19% - 33%).
- Üldiselt võtavad linnaelanikud, eelkõige suurlinnade elanikud (93%) suurema tõenäosusega vähemalt ühe kestliku meetme, võrreldes vastanutega väikestest keskmise suurusega linnadest (92%) ja maapiirkondade elanikega (88%).
- Üldiselt on need, kes peavad kliimamuutusi tõsiseks probleemiks (93 %), suurema tõenäosusega seotud vähemalt ühe kestliku tavaga kui need, kes seda ei tee (81 %).
- Vastajad, kes usuvad, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest (93%), võtavad suurema tõenäosusega vähemalt ühe meetme, nagu jäätmete vähendamine ja ühistranspordi kasutamine, võrreldes nendega, kes ei ole sellega nõus (82%).
- Üldiselt teatavad need, kes tunnevad, et nad puutuvad kokku keskkonna- ja kliimariskidega (93

%), et võtavad veidi rohkem kestlikke meetmeid kui need, kes ei tunne, et nad on nendega kokku puutunud (90 %).

- Kestlikes meetmetes osalemine on võrdselt suur nii nende seas, kes nõustuvad, et meedia annab selget kliimateavet, kui ka nende seas, kes ei nõustu (kõik 92 %).

29 Nende andmete ülevaate leiata järgmisel lehel olevast tabelist.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

QD6 Milline järgmistest toimingutest, kui üldse, kehtib teie kohta? (% – EL) Palun valige kõik sobivad variandid (MULTIPLE ANSWERS POSSIBLE)

	Kokku „Vähemalt üks meede“	Püüate oma jäätmeid vähendada ja eraldada neid reguleerivalt ringluses	Püüate vähendada oma tarbimist või ühekordset kasutatavaid esemeid, kui võimalik (e)	Uue kodumasinat ostmisel (e)	Te kasutate regulaarselt oma eraautot, keskkonnasõbralikke alternatiive, nagu kõndimine, jalgrattasõit, ühistransport või ühisauto kasutamine.	Saostad ja sööd vähem liha	Olete oma kodu paremini isoleerinud, et vähendada oma energiatarbimist	Võtate puhkuse ja muude pikema vahemaade reiside kavandamisel arvesse oma transpordi CO2 jalajälge ning kohandate mõnikord oma plaane vastavalt.	Olete üle läinud energiatarbijale, kes pakub taastuvatest energiaallikatest toodetud või energiatarbimist suuremas osakaalus kui teie eelmine.	Te olete paigaldanud oma koju seadmed, et kontrollida ja vähendada oma energiatarbimist (e)	Olete paigaldanud päikese paneelid oma koju	Olete ostnud uue auto ja selle madal kütusekululu oli teie valikul oluline tegur	Olete paigaldanud soojuspumba, et vähendada oma energiaarvet ja CO2 jalajälge	Olete ostnud madala energiatarbega kodu	Puuduvad (SPONTANEOUS)	Ei tea	
EL 27	91	64	49	34	26	25	14	10	9	8	8	6	5	3	3	8	1
Sugu																	
Mees	90	62	46	32	24	21	15	10	9	9	9	7	5	4	3	9	1
Naine	92	67	52	35	27	29	14	11	8	8	7	5	4	3	3	7	1
Vanus																	
15-24	89	63	47	18	28	23	6	11	5	6	6	3	3	3	1	10	1
25-39	93	63	49	35	27	27	13	12	10	9	6	6	4	4	4	6	1
40-54	92	62	48	39	25	22	18	11	9	10	9	7	5	5	4	7	1
55+	91	67	50	36	24	26	16	9	9	8	8	6	5	2	3	8	1
Haridus (lõpp)																	
-15	84	64	43	26	16	19	11	3	5	4	4	3	2	1	2	15	1
16-19	91	62	46	33	22	21	14	7	8	7	6	5	4	2	3	8	1
20+	95	68	55	41	33	33	16	17	13	13	11	9	7	6	5	5	0
Ikka veel õpib	90	63	48	14	31	24	6	13	4	6	7	2	2	3	1	9	1
Sotsiaal-ametialane kategooria																	
Füüsilisest isikust ettevõtjad	93	63	48	42	23	26	19	14	13	11	12	11	6	6	5	7	0
Juhid	96	65	56	43	33	32	19	16	15	13	12	8	7	9	6	4	0
Muud valged kraed.	93	60	50	40	25	26	16	12	11	9	8	6	5	4	4	6	1
Käsitöölised	90	63	45	31	20	19	13	7	7	7	5	6	4	2	3	10	0
Majaelanikud	86	58	44	35	19	20	14	6	5	4	6	5	5	2	2	13	1
Töötu	89	64	45	26	29	24	8	10	7	5	4	2	2	2	2	10	1
Pensionile jäänud	90	65	51	34	25	27	16	9	7	6	8	5	5	2	2	9	1
Üliõpilased	91	64	48	16	34	27	6	12	4	6	7	2	3	3	1	8	1
Subjektiiivne linnastumine																	
Maapiirkond või küla	88	63	47	30	21	20	17	9	7	9	11	5	5	3	3	11	1
Väike või keskmise suurusega linn	92	64	48	36	24	27	14	10	9	8	7	7	5	3	3	7	1
Suurlinn	93	66	53	36	33	28	11	12	11	8	5	5	4	4	3	7	0
Kliimamuutuste tajumine																	
Tõsine probleem	93	68	52	36	27	27	15	11	9	9	8	6	5	4	3	6	1
Ei ole tõsine probleem	81	45	31	24	15	13	10	5	7	6	7	5	4	3	4	18	1
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest																	
Nõustun	93	67	52	35	27	27	15	11	9	9	8	6	5	4	3	6	1
Ei nõustu	32	51	35	27	17	15	12	5	6	5	6	5	3	2	3	17	1
Kokkupuude keskkonna- ja kliimarisikidega																	
Avatud	93	61	47	34	24	24	16	11	9	9	3	6	5	3	3	5	1
Mitte kokku puutunud	90	67	51	34	27	26	14	10	9	8	8	6	4	3	3	9	1
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta																	
Nõustun	92	69	53	37	29	28	15	12	10	9	9	7	5	3	3	7	1
Ei nõustu	92	61	46	33	23	23	15	9	8	8	8	6	5	4	3	8	0

III. Üksused, millel on parimad võimalused võitlemiseks kliimamuutustega

1. Valitsus ja institutsioonid

Riikide valitsusi, kellele järgneb EL ning seejärel ettevõtjad ja tööstus, peetakse kliimamuutuste vastu võitlemisel kõige sobivamateks üksusteks.

Kui küsiti, kellel on ELis kõige paremad võimalused kliimamuutustega võitlemiseks, valis enamik eurooplasi riikide valitsused (66%) ja Euroopa Liidu (59%), kellele järgnesid ettevõtjad ja tööstus (58%) ning piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused (44%).³⁰ Ligikaudu kolm vastajat kümnest usub, et kodanikuühiskonnal ja vastajatel endil on parimad võimalused kliimamuutustega võitlemiseks (vastavalt 30 % ja 28 %). Viiendik eurooplastest teatas, et koolid ja ülikoolid on ühed parimad üksused kliimamuutuste vastu võitlemisel (20 %). Väga vähesed vastajad väitsid, et kõik loetletud asutused (3 %) või ükski neist ei olnud kliimamuutustega võitlemiseks sobivad (2 %). Vastajate osakaal, kes ei tea, on 2%.

Riigi valitsus on kliimamuutuste vastu võitlemisel esikohal 21 ELi liikmesriigis. Nimekirjas on esikohal Kreeka ja Taani, kus 80 % vastanutest usub, et kliimamuutustega võitlemiseks on kõige paremad võimalused riigi valitsusel, neile järgnevad Rootsi (78 %) ja Küpros (74 %). Riigi valitsus on teisel kohal kahes riigis: Austria (58%) ja Sloveenia (56%). Kolmandal kohal on Soome (68%), Horvaatia (61%), Belgia (56%), Leedu (51%).

Euroopa Liit on esikohal ainult Horvaatias (63%) ja Belgias (62%). Samas on ta paremuselt teine üksus 17 riigis, sealhulgas Taanis (73%) ning Kreekas ja Soomes (kumbki 69%).³¹ Kuues riigis on EL kolmandal kohal, nimekirja tipus on Ungari (64%) ja Luksemburg (61%).

Ettevõtjaid ja tööstust peetakse kliimamuutuste vastu võitlemisel kõige sobivamateks üksusteks kuues riigis: Soome (71%), Saksamaa (66%), Austria (63%), Leedu ja Sloveenia (kumbki 58%) ning Eesti (43%). Veel kuues riigis on nad tähtsusetult teisel kohal, esikohal on Madalmaad ja Ungari (kumbki 67%) ning Prantsusmaa (66%). 13 ELi liikmesriigi vastajad peavad ettevõtjaid ja tööstust kliimamuutuste vastu võitlemisel kolmandaks kõige sobivamaks üksuseks.

Üheski ELi liikmesriigis ei ole piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused kõige rohkem punkte kogunud üksus, kellel on parimad võimalused kliimamuutustega võitlemiseks. Horvaatia (62%), Rumeenia (50%) ja Poola (49%) peavad neid aga kliimamuutuste vastu võitlemisel paremuselt teiseks üksuseks. Viies riigis on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kolmandal kohal: Kreeka (65%), Itaalia (49%), Saksamaa (42%), Madalmaad (37%) ja Eesti (31%).

Kuigi kodanikuühiskond ei kuulu üheski ELi liikmesriigis kliimamuutuste vastu võitlemiseks kõige sagedamini valitud kolme kõige sobivama üksuse hulka, on 16 riigis protsentuaalne punktisumma suurem kui ELi keskmine (30 %). Eriti Ungaris ja Portugalis (igaüks 43%), Maltal ja

Horvaatias (igaüks 41%) on vastajate osakaal ELi keskmisega võrreldes üsna suur.

Kuigi ELi liikmesriikides ei kuulu vastajad ise kolme kõige sagedamini valitud kõige sobivama üksuse hulka, on 17 riiki, kus nende vastajate osakaal, kes peavad end kliimamuutuste vastu võitlemiseks sobivaks, on suurem kui ELi keskmine (28 %). Suurim hälve ELi keskmisest on Taanis (41 %) ja Maltal (40 %).

Koolid ja ülikoolid ei kuulu kolme kõige sagedamini valitud kõige sobivama üksuse hulka kogu ELis, kuid 18 riigis on tulemus kõrgem kui ELi keskmine (20 %). Küpros (43%) on ülekaalukalt ELi riik, kus pannakse kliimamuutuste vastases võitluses kõige suuremat rõhku haridusele.

Üheski ELi liikmesriigis ei ole vastusevariant „kõik need“ üks kolmest kõige sagedamini valitud kõige sobivamast üksusest kogu ELis. Leedu (14 %) on aga kaugelt üle ELi keskmise (3 %).

Suurimad protsendid, mis näitavad, et ükski üksus ei ole kliimamuutustega võitlemisel heal positsioonil, on Eestis (7 %) ja Austrias (6 %).

QD3ab: Kes on Teie arvates ELis kliimamuutuste vastu võitlemiseks kõige sobivamad? Esiteks? Ja siis? (võimalikult palju vastajaid) (EL 27) (%)

30 QD3ab. Kes on teie arvates ELis kliimamuutuste vastu võitlemiseks kõige sobivamad? Ja siis?

31 Pange tähele, et see on valikvastustega toode. Seetõttu ei ulatu riikide tulemused 100 %-ni.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

QD3ab: Kes on teie arvates ELis kliimamuutuste vastu võitlemiseks kõige sobivamad? Ja siis? (võimalikult palju vastajaid) (%)

	Riikide valitsused	Euroopa Liit	Ettevõtlus ja tööstus	Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused	Kodanikuühiskond (nt keskkonnataalased vabaühendused)	Teie isiklikult	Koolid ja ülikoolid	Kõik (spontaanne)	Puuduvad (SPONTA NEOUS)	Ei oska öelda	Muud (SPONTA NEOUS)
EL 27	66	59	58	44	30	28	20	3	2	2	0
BE	56	62	60	36	27	34	21	3	0	1	0
BG	58	48	50	43	35	16	18	7	3	7	0
CZ	66	53	51	39	32	24	21	2	2	9	0
DK	80	73	69	40	33	41	21	2	0	3	0
DE	66	62	66	42	25	34	13	5	3	1	0
EE	43	41	43	31	26	16	20	4	7	10	1
IE	71	56	51	45	27	35	28	4	2	3	0
EL	80	69	60	65	38	25	31	1	1	1	0
ES	64	62	51	35	20	22	19	6	3	2	0
FR	67	53	66	45	30	31	19	1	0	2	0
HR	61	63	59	62	41	31	26	2	0	3	0
IT	71	66	49	49	36	24	25	3	1	1	0
CY	74	65	53	51	37	30	43	2	3	4	0
LV	47	35	31	28	24	21	14	6	4	8	1
LT	51	52	58	44	38	32	23	14	4	4	0
LU	66	61	65	39	32	45	26	2	1	1	0
HU	69	64	67	48	43	26	28	4	1	2	0
MT	70	61	47	46	41	40	35	0	1	1	0
NL	72	67	67	37	22	34	18	0	2	1	1
AT	58	55	63	45	36	39	30	7	6	1	1
PL	61	40	48	49	37	20	17	0	0	0	0
PT	67	60	50	45	43	30	32	3	1	7	0
RO	58	47	48	50	29	26	22	1	1	3	1
SI	56	52	58	38	39	29	29	6	1	2	1
SK	66	65	62	51	39	35	32	0	2	2	0
FI	68	69	71	28	24	29	18	1	1	2	0
SE	78	73	66	38	30	36	21	1	0	1	0

Alljärgnevas tabelis on esitatud sotsiaal-demograafiliste³² teguritega seotud peamised tähelepanekud.

- Mehed usaldavad institutsioone üldiselt veidi rohkem: 67 % ütles, et kliimamuutustega võitlemiseks on kõige paremad võimalused riikide valitsustel, ja 60 % osutas ELile, võrreldes 65 % ja 58 % naistega. Naised annavad siiski veidi suurema kaalu kodanikuühiskonna osalejatele (31 0/o vs. 29%) ja nende isiklikule rollile (29 % vs. 28 0/o) kliimamuutustega tegelemisel.
- Kõige nooremad vastajad (15–24aastased) on kõige mitmepoolsemad: 67 % nimetab riikide valitsusi, 62 % ELi ja 32 % kodanikuühiskonna valitsusväliseid organisatsioone, samas kui 23 % nimetab koole ja ülikoole ning 29 % „teie isiklikult“ kliimamuutustega võitlemiseks kõige sobivamateks. Eakamad vastajad leiavad vähem tõenäoliselt, et EL on kliimamuutustega võitlemiseks kõige sobivam (57 % üle 55aastastest) ja ka isiklik vastutustunne langeb (27 % vanimas rühmas).
- Pikem haridustase laiendab keskselt peetavate osalejate ringi. Nende hulgas, kes jätkasid haridusteed kuni 20-aastaseks saamiseni, osutab 69 % riikide valitsustele ja 62 % ELile, kuid märkimisväärne 32 % annab krediiti kodanikuühiskonna valitsusväliste organisatsioonidele ja 23 % koolidele. Seevastu 15-aastaselt või varem haridussüsteemist lahkunud vastajad andsid palju madalamad tulemused ELile (54 %), kodanikuühiskonnale (23 %) ja koolidele (16 %) ning vastasid kaks korda suurema tõenäosusega „puuduvad“ (2 % vs. 1 %).
- Juhid juhivad vastutuse määramist paljudele osalejatele: 69 % liikmesriikide valitsustest, 61 % EList, 44 % piirkondlikest omavalitsustest ja 34 % „teie isiklikult“. Õpilased peegeldavad seda mustrit (vastavalt 67 %, 66 %, 40 %, 29 %), samal ajal kui füüsilise töö tegijad keskenduvad kitsamalt (riikide valitsused 66 %, EL 58 %, piirkondlikud 42 %). Koduabilised ja töötud ütlevad kõige tõenäolisemalt „puuduvad“ (3 %).
- Suurlinnades elavad inimesed tajuvad suurema tõenäosusega kui maapiirkondades elavad inimesed vastutust kliimamuutustega võitlemise eest nii, nagu see oleks jagatud riikide valitsustest kaugemale. Täpsemalt nimetab 63 % linnaelanikest ELi, 62 % ettevõtjaid 8: tööstus ja 48 % piirkondlikud omavalitsused kui kõige sobivamad osalejad võrreldes vastavalt 55 %, 57 % ja 42 % maapiirkondade elanikega. Maapiirkondade elanikud ütlevad kaks korda tõenäolisemalt, et ükski ELi osaleja ei ole kliimamuutuste vastu võitlemiseks kõige sobivam (2 % vs. 1 %).
- Need, kes arvavad, et kliimamuutused on tõsine probleem, jagavad vastutust heldemalt (riikide valitsused 69%, EL 63%, ettevõtjad 60%), samas kui vastajad, kes ei pea seda tõsiseks probleemiks, hindavad iga ametlikku osalejat palju madalamaks

(ainult 35% mainib ELi) ja ütlevad seitse korda suurema tõenäosusega „puudub“ (7 % vs 1%).

- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutused on inimtegevusest tingitud, annavad üldiselt rohkem punkte (liikmesriikide valitsused 69 %, EL 62 %, ettevõtjad 60 %) kui need, kes ei nõustu (52%, 39%, 48%), kusjuures viimased on palju altimad ütleva „puuduvad“ (7 %).
- Kliimamõjudega kokkupuutumise tunne suunab inimesi piirkondlike ja kohalike lahenduste poole: 46 % mõjutatud rühmast nimetab piirkondlikke/kohalikke omavalitsusi (42 % neist, kes ei ole kokku puutunud) kliimamuutustega võitlemiseks kõige sobivamateks ning 25 % nimetab koole kliimamuutustega tegelemiseks olulisteks, mis on seitse protsendipunkti rohkem kui kokkupuutes mitteolevaid koole (18 %).
- Need, kes ei nõustu sellega, et riiklik meedia annab selget kliimateavet, toetuvad rohkem suurtele institutsioonidele – riikide valitsustele (70%) ja ELile (63%) – kui need, kes leiavad, et meediakajastus on selge (vastavalt 64% ja 57%), kuid vaated isiklikule vastutusele lähenevad (ligikaudu 30% mõlemas laagris).

32 Nende andmete ülevaate leiata järgmisel lehel olevast tabelist.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

QD3ab Kes on teie arvates ELis kliimamuutuste vastu võitlemiseks kõige sobivamad? Ja siis? (Võimalik on valida mitu vastust)											
	Riikide valitsused	Euroopa Liit	Ettevõtte ja tööstus	Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused	Kodanikuühiskond (nt valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid)	Teie isiklikult	Koolid ja ülikoolid	muu (SPONTANEOUS)	Kõik (spontaanne)	Puuduvad (SPONTANEOUS)	Ei tea
EL 27	66	59	58	44	30	28	20	0	3	2	2
Sugu											
Mees	67	60	58	43	29	28	20	0	3	2	2
Naine	65	58	58	44	31	29	20	0	3	1	2
Vanus											
15-24	67	62	58	43	32	29	23	0	2	0	2
25-39	65	60	60	43	32	30	22	0	3	1	1
40-54	68	58	57	45	31	30	21	0	3	2	1
55+	65	57	58	44	28	27	18	0	4	2	3
Haridus (lõpp)											
-15	60	54	53	38	23	19	16	0	6	2	5
16-19	65	57	57	44	30	28	19	0	3	2	2
20+	69	62	61	46	32	32	23	0	2	1	1
Ikka veel õpib	69	64	62	42	34	32	26	0	3	0	1
Sotsiaal-ametialane kategooria											
Füüsilisest isikust ettevõtjad	66	62	58	46	33	29	23	0	2	2	1
Juhid	69	61	61	44	31	34	23	0	3	2	0
Muud valged kraed.	66	60	59	47	32	28	22	0	3	1	2
Käsitöölised	66	58	56	42	29	28	19	0	3	2	2
Majaelanikud	62	52	54	48	27	23	19	0	4	3	1
Töötu	64	54	56	44	25	28	17	0	3	3	4
Pensionile jäänud	66	56	58	43	28	27	18	0	4	2	3
Üliõpilased	67	66	60	40	33	29	24	0	3	0	2
Subjekttiivne linnastumine											
Maapiirkond või küla	62	55	57	42	30	29	20	0	4	2	2
Väike või keskmise suurusega linn	67	59	56	43	29	26	19	0	3	1	2
Suurlinn	70	63	62	48	32	32	22	0	2	1	2
Kliimamuutuste tajumine											
Tõsine probleem	69	63	60	45	32	30	21	0	3	1	2
Ei ole tõsine probleem	49	35	46	35	20	21	16	1	2	7	3
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest											
Nõustun	69	62	60	45	32	30	21	0	3	1	1
Ei nõustu	52	39	48	37	22	20	16	1	3	7	4
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega											
Avatud	66	59	55	46	34	29	25	0	2	1	1
Mitte kokku puutunud	67	59	60	42	28	28	18	0	4	2	2
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta											
Nõustun	70	63	61	45	31	30	20	0	3	2	1
Ei nõustu	64	57	57	43	30	28	21	0	3	2	2

2. Tajutav kiireloomulisus

Rohkem kui kaheksa eurooplast kümnest leiab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad kiiresti meetmeid võtma.

Lisaks küsiti vastajatelt, kui kiiresti peavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võtma meetmeid, et valmistada kliimamuutuste tagajärgedeks, kasutades neljapunktilist skaalat: „väga kiireloomuline“, „üsna kiireloomuline“, „mitte eriti kiireloomuline“ ja „mitte üldse kiireloomuline“.³³

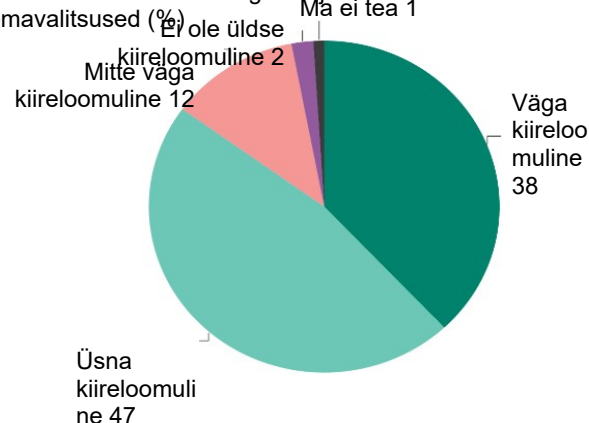
Kõigis ELi liikmesriikides usub enamik vastanutest, et piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel on tõepoolest vaja kiiresti meetmeid võtta. Kogu ELis peab rohkem kui kaheksa vastajat kümnest seda kiireloomuliseks (85%), sealhulgas 38% märkis, et tegutsemine on „väga kiireloomuline“, ja 47% teatas, et see on „üsna kiireloomuline“. 14% eurooplastest ei usu, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid kiiresti tegutsema, et valmistada kliimamuutuste tagajärgedeks. Sellesse rühma kuulub 12 % vastanutest, kes leiavad, et see ei ole väga kiireloomuline, ja 2 % vastanutest, kes leiavad, et see ei ole üldse kiireloomuline. 1 % eurooplastest ei tea, kui kiireloomuline on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tegutsemine.

Suurima vastajate osakaaluga riigid, kes leiavad, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad kiiresti võtma meetmeid kliimamuutuste tagajärgedeks valmistumiseks, on Portugal (94%), Küpros (93%), Kreeka ja Rootsi (kumbki 92%).

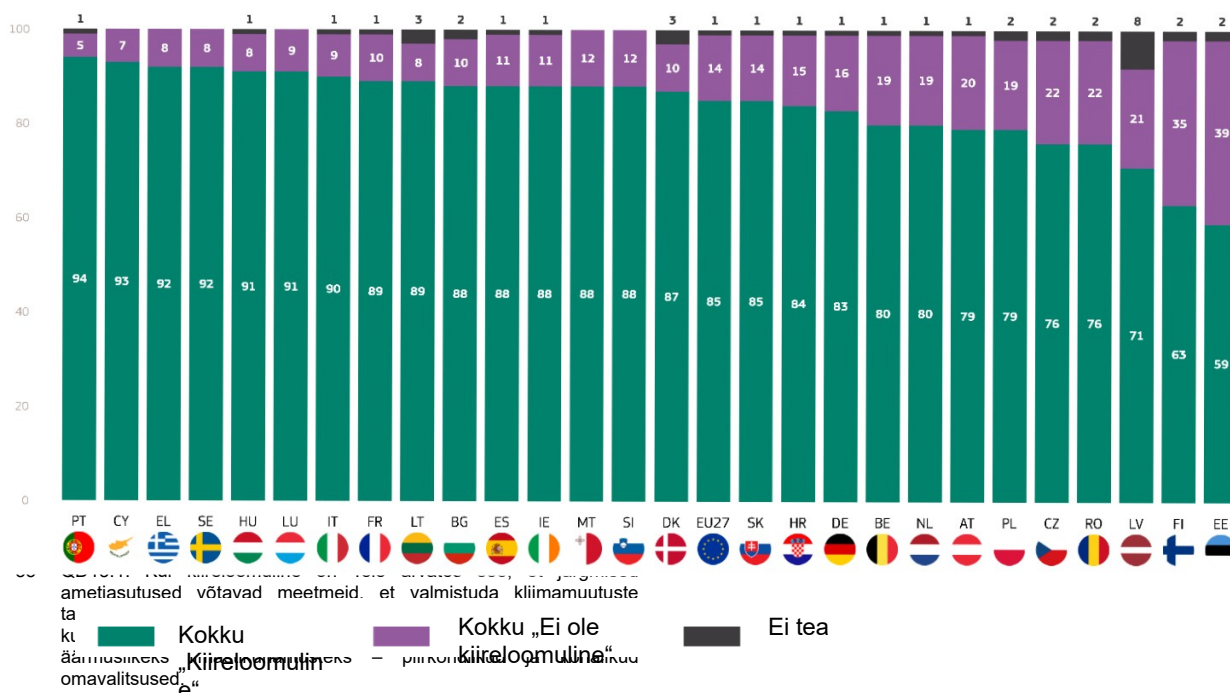
Seevastu rohkem kui kolmandik vastanutest Eestis (39%) ja Soomes (35%) ei usu, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid kiiresti tegutsema.

Väärib märkimist, et Lätis ei tea 8 % vastanutest, kas kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on vaja kiiresti võtta meetmeid, et valmistada kliimamuutuste tagajärgedeks.

QD13.1: Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised riigid võtavad meetmeid kliimamuutuste tagajärgedeks valmistumiseks? Näiteks valmistumine temperatuuri tõusuks, kuumalaineteks, üleujutusteks, merevee taseme tõusuks või äärmuslikeks ilmastikunähtusteks - Regionaal ja kohalikud omavalitsused (%)

QD13.1: Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised ametiasutused võtavad meetmeid, et valmistada kliimamuutuste tagajärgedeks? Näiteks valmistumine temperatuuri tõusuks, kuumalaineteks, üleujutusteks, merevee taseme tõusuks või äärmuslikeks ilmastikunähtusteks. - Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused (%)

Sotsiaalsete ja demograafiliste³⁴ tegurite kohta koguti järgmisi andmeid:

- Naised (87%) peavad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (84%) kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tegevust kiireloomuliseks.
- Kõige noorem rühm (15–24aastased) ütleb kõige tõenäolisemalt, et piirkondlike ja kohalike omavalitsuste tegevus on kiireloomuline (88%), neile järgnevad 25–39aastased (86%). Vanematest vanuserühmadest, sealhulgas 40–54-aastastest ja 55-aastastest, peavad 85% oma tegevust kiireloomuliseks.
- Vastajad, kes jätkasid õpinguid kuni 20-aastaseks saamiseni, ja need, kes alles õpivad, on rühmad, kes peavad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tegevust kõige pakilisemaks (mõlemad 87 %), samas kui need, kes jätkasid õpinguid kuni 16–19-aastaseks saamiseni, teatasid veidi madalamast tasemest (84 %).
- Sotsiaal-ametialases kategoorias peavad kõige tõenäolisemalt kiireloomulisteks piirkondlike ja kohalike omavalitsuste meetmeid üliõpilased (88%), kellele järgnevad teised valgekraed (87%). Füüsilisest isikust ettevõtjad ja juhid jälgivad seda tähelepanelikult (85 %), samas kui töötud füüsilise töö tegijad, pensionärid ja majaelanikud teevad seda väiksema tõenäosusega (84 %).
- Kõige pakilisemad on suurlinnade elanikud (89%), neile järgnevad väikeste ja keskmise suurusega linnade elanikud (86%). Maapiirkondade elanikud väljendavad kõige vähem muret (80%).
- Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, peavad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kliimameetmete kiireloomulisust oluliselt väiksemaks (53 %) kui need, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks, kus 91 % vastanutest väljendab kiireloomulisust.
- 89 % vastanutest, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, peab kohalike omavalitsuste tegevust kiireloomuliseks, samas kui vaid 62 % ei nõustu sellega.
- 95 % neist, kes tunnevad, et nad on keskkonnamiskidega kokku puutunud, peavad kohalike omavalitsuste tegevust kiireloomuliseks, samas kui 79 % neist, kes ei tunne, et nad on keskkonnamiskidega kokku puutunud.
- Vastajad, kes usuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, liigitavad kohalike omavalitsuste tegevuse veidi kiireloomulisemaks (86%) võrreldes nendega, kes ei usu, et riiklik meedia annab selle teema kohta selget teavet (85%).

QD13.1 Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised ametiasutused võtavad meetmeid kliimamuutuste tagajärgedeks valmistumiseks? Näiteks valmistumine temperatuuri tõusuks, kuumalaineteks, üleujutusteks, merevee taseme tõusuks või äärmuslikeks ilmastikunähtusteks.

	„Kiireloomuline“ kokku	Kokku „Ei ole kiireloomuline“	Ei tea
EL 27	85	14	1
Sugu			
Mees	84	15	1
Naine	87	12	1
Vanus			
15-24	88	11	1
25-39	86	13	1
40-54	85	14	1
55+	85	13	2
Haridus (lõpp)			
-15	84	14	2
16-19	84	15	1
20+	87	12	1
Ikka veel õpib	87	12	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	85	14	1
Juhid	85	14	1
Muud valged kraed.	87	12	1
Käsitöölised	84	15	1
Majaelanikud	84	14	2
Töötud	84	15	1
Pensionile jäänud	84	14	2
Üliõpilased	88	11	1
Subjektivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	80	18	2
Väike või keskmise suurusega linn	86	13	1
Suurlinn	89	10	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	91	8	1
Ei ole tõsine probleem	53	45	2
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	89	10	1
Ei nõustu	62	36	2
Kokkupuude keskkonna- ja kliimamiskidega			
Avatud	95	4	1
Mitte kokku puutunud	79	20	1
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	86	13	1
Ei nõustu	85	14	1

34 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Liikmesriikide valitsuste arvates on meetmete võtmine väga kiireloomuline.

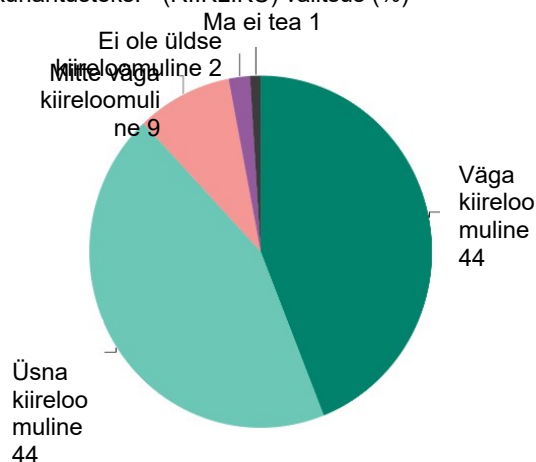
Eurooplased leiavad, et riikide valitsused peaksid kliimamuutuste tagajärgedeks valmistuma kiiremini kui kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused.³⁵ Täpsemalt usub 88 % eurooplastest, et nende riigi valitsus peab kiiresti tegutsema. 44% eurooplastest leiab, et see on „väga kiireloomuline“, ja 44% leiab, et see on „üsna kiireloomuline“. 11 % ELi vastanuteist leiab, et nende riigi valitsusel ei ole vaja kiiresti tegutseda kliimamuutusteks valmistumisel, sealhulgas 9 % leiab, et see ei ole „väga kiireloomuline“ ja 2 % „ei ole üldse kiireloomuline“. 1% väidab, et nad ei tea, kas nende riigi valitsusel on vaja kiiresti meetmeid võtta.

Kõigis ELi liikmesriikides peab enamik vastanuteist vajalikuks, et nende riigi valitsus tegutseks kiiresti. 12 riigis jagab seda seisukohta vähemalt 90% vastanuteist. Vastajad Rootsist (96%), Küprosel (95%), Portugalist (94%) ja Kreekast (93%) tajuvad oma riigi valitsuse jaoks kõige suuremat kiireloomulisust.

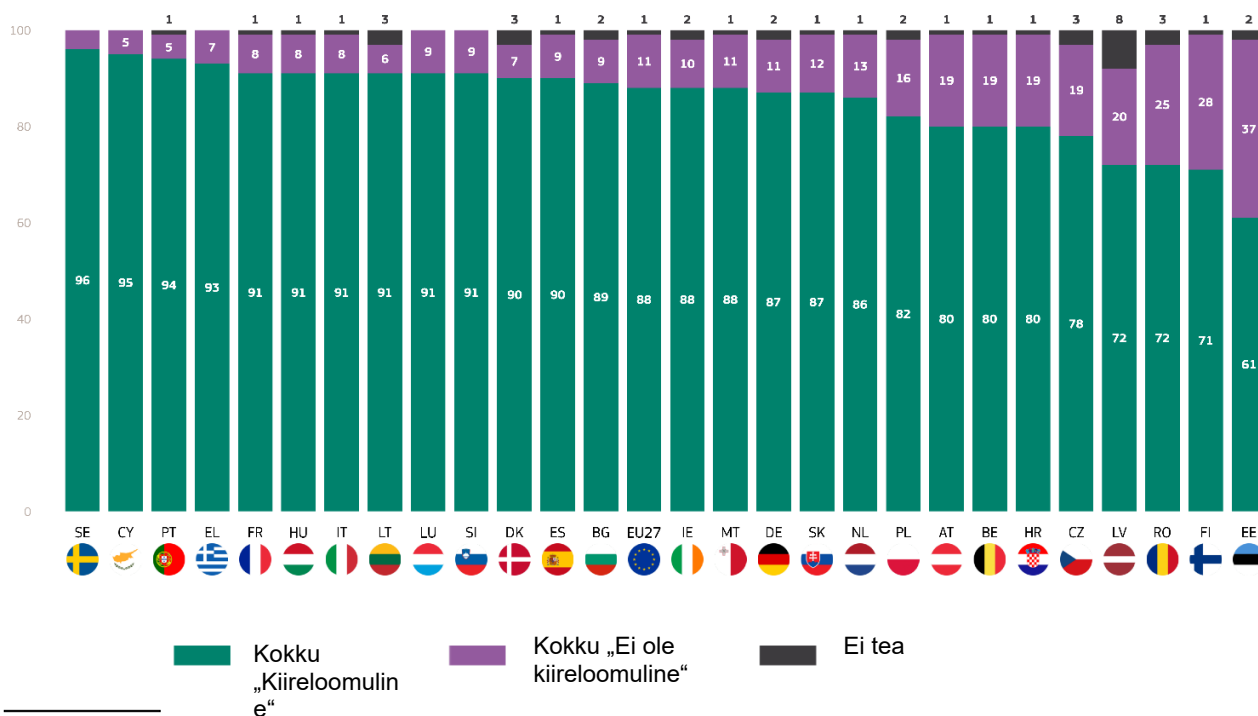
Eesti on ülekaalukalt kõige väiksema vastajate osakaaluga riik, kus riigi valitsus peab kiiresti tegutsema, et valmistuda kliimamuutuste tagajärgedeks (61%). Seal usub üle kolmandiku vastanuteist (37%), et nende riigi valitsus ei pea kiiresti tegutsema. Eestile järgneb Soome, kus 28% Soome vastanuteist ei pea oma valitsust kiireloomuliseks, ja Rumeenia, kus on 25%. Lätis jagab seda seisukohta viiendik vastanuteist. Samuti väär

märkimist, et 8 % Läti vastanuteist ei tea, kas nende riigi valitsus peab kiiresti tegutsema, mis on selle kategooria kõrgeim näitaja ELis.

QD13.2: Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised ametiasutused võtavad meetmeid, et valmistuda kliimamuutuste tagajärgedeks? Näiteks valmistumine temperatuuri tõusuks, kuumalaineteks, üleujutusteks, merevee taseme tõusuks või äärmuslikeks ilmastikunähtusteks. - (RIIKLIKU) valitsus (%)

QD13.2: Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised ametiasutused võtavad meetmeid, et valmistuda kliimamuutuste tagajärgedeks? Näiteks valmistumine temperatuuri tõusuks, kuumalaineteks, üleujutusteks, merevee taseme tõusuks või äärmuslikeks ilmastikunähtusteks. (RIIKLIKU) valitsus (%)

³⁵ QD13.2: Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised ametiasutused võtavad meetmeid, et valmistuda kliimamuutuste tagajärgedeks? Näiteks valmistumine temperatuuri tõusuks, kuumalaineteks, üleujutusteks, meretaseme tõusuks või äärmuslikeks ilmastikunähtusteks - riikide valitsused.

Lisaks analüüsiti tulemusi seoses vastajate sotsiaaldemograafiliste³⁶ kategooriate ja lisateguritega.

- Naised (88%) väljendavad riigi valitsuse tegevuse suhtes veidi suuremat kiireloomulisust kui mehed (87%).
- Kõige noorem rühm (15–24aastased) väljendab kõige pakilisemat probleemi (89 %), samas kui teised vanuserühmad on vähem mures: 88 % 25–39aastastest, 87 % 40–54aastastest või 55aastastest peab probleemi pakiliseks.
- Need, kes lõpetasid hariduse 20+ (90%) ja need, kes veel õpivad (91%), teatavad kõige pakilisemast vajadusest. Vastajad, kes lõpetasid hariduse 19-aastaselt või nooremalt, leiavad, et nende riigi valitsuse tegevus on veidi vähem kiireloomuline (86%).
- Üliõpilased (91%), teised valged kaelarihmad ja juhid (mõlemad 89%) väljendavad kõige tugevamat kiireloomulisust. Käsitöölised, füüsilisest isikust ettevõtjad, koduabilised ja töötud teatasid sarnasest tasemest (85–86 %).
- Suurlinnades (90 %) ning väikestes või keskmise suurusega linnades (89 %) on kõige pakilisem vajadus valitsuse meetmete järele, samas kui maapiirkondade elanikud on veidi vähem pakilised (84 %).
- Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, näitavad, et liikmesriikide valitsuste tegutsemisvajadus on oluliselt väiksem (55%) kui need, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks (93%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, näitavad suuremat kiireloomulisust (92%) kui need, kes ei nõustu (63%).
- Keskkonna- ja kliimariskidega kokkupuutuvad isikud väljendavad kõige pakilisemat vajadust (94 %), samas kui need, kes ei ole kokku puutunud, teatavad vähem pakilisest vajadusest (84 %) seoses vajadusega, et riikide valitsused tegutseksid
- Need, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad sama kiireloomulisust kui need, kes ei nõustu (kõik 88%).

QD13.2 Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised ametiasutused võtavad meetmeid kliimamuutuste tagajärgedeks valmistumiseks? Näiteks valmistumine temperatuuri tõusuks, kuumalaineteks, üleujutusteks, merevee taseme tõusuks või äärmuslikeks ilmastikunähtusteks.

	„Kiireloomuline“ kokku	Kokku „Ei ole kiireloomuline“	Ei tea
EL 27	88	11	1
Sugu			
Mees	87	12	1
Naine	88	10	2
Vanus			
15-24	89	10	1
25-39	88	11	1
40-54	87	12	1
55+	87	11	2
Haridus (lõpp)			
-15	86	11	3
16-19	86	12	2
20+	90	9	1
Ikka veel õpib	91	8	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	86	13	1
Juhid	89	11	0
Muud valged kraed	89	10	1
Käsitöölised	85	13	2
Majaelanikud	85	13	2
Töötud	86	12	2
Pensionile jäänud	88	10	2
Üliõpilased	91	8	1
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	84	14	2
Väike või keskmise suurusega linn	89	10	1
Suurlinn	90	9	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	93	6	1
Ei ole tõsine probleem	55	42	3
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	92	7	1
Ei nõustu	63	35	2
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	94	5	1
Mitte kokku puutunud	84	14	2
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	88	11	1
Ei nõustu	88	11	1

36 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Nii riikide valitsused kui ka EL peavad kliimamuutuste tagajärgede vastu kiiresti tegutsema.

Kolmas poliitiline üksus, mille kohta vastajatelt küsiti seoses kliimamuutuste tagajärgedeks valmistumise kiireloomulisusega, oli Euroopa Liit, kasutades sama neljapunktilist skaalat: „väga kiireloomuline“, „üsna kiireloomuline“, „mitte eriti kiireloomuline“ ja „mitte üldse kiireloomuline“.³⁷

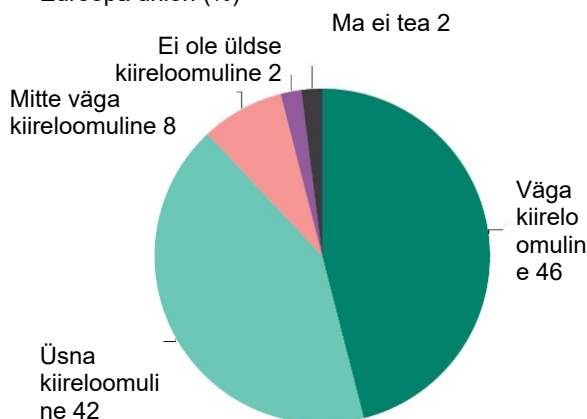
Nagu ka liikmesriikide valitsuste puhul, usub 88 % eurooplastest, et EL peab kiiresti meetmeid võtma. ELi puhul peab veidi rohkem vastajaid (46% vs. 44% liikmesriikide valitsuste puhul) tegutsemist „väga kiireloomuliseks“. 42 % vastanutest märkis, et ELi meetmete võtmine on „üsna kiireloomuline“. Seevastu 10 % vastanutest kogu ELis usub, et ELil ei ole vaja kiiresti võtta meetmeid kliimamuutuste tagajärgedeks valmistumiseks, sealhulgas 8 % märkis, et see ei ole väga kiireloomuline, ja 2 % leidis, et see ei ole üldse kiireloomuline. Lisaks ei tea 2 % eurooplastest, kas ELil on vaja kiiresti tegutseda.

Kõigis ELi liikmesriikides peab enamik vastanutest hädavajalikuks, et EL võtaks meetmeid kliimamuutuste tagajärgedeks valmistumiseks. Rootsi (95%), Küpros ja Portugal (kumbki 94%) ning Kreeka, Ungari ja Luksemburg (kumbki 93%) peavad ELi meetmeid kõige pakilisemaks. Seevastu Eestis (70%) ja Rumeenias (71%) jagab seda seisukohta vaid seitse kümnest vastajast, mis teeb neist riigid, mille puhul tajutakse kiireloomulisust ELis kõige vähem. Ligikaudu veerand vastanutest ei näe vajadust, et EL võtaks kiiresti meetmeid kliimamuutuste

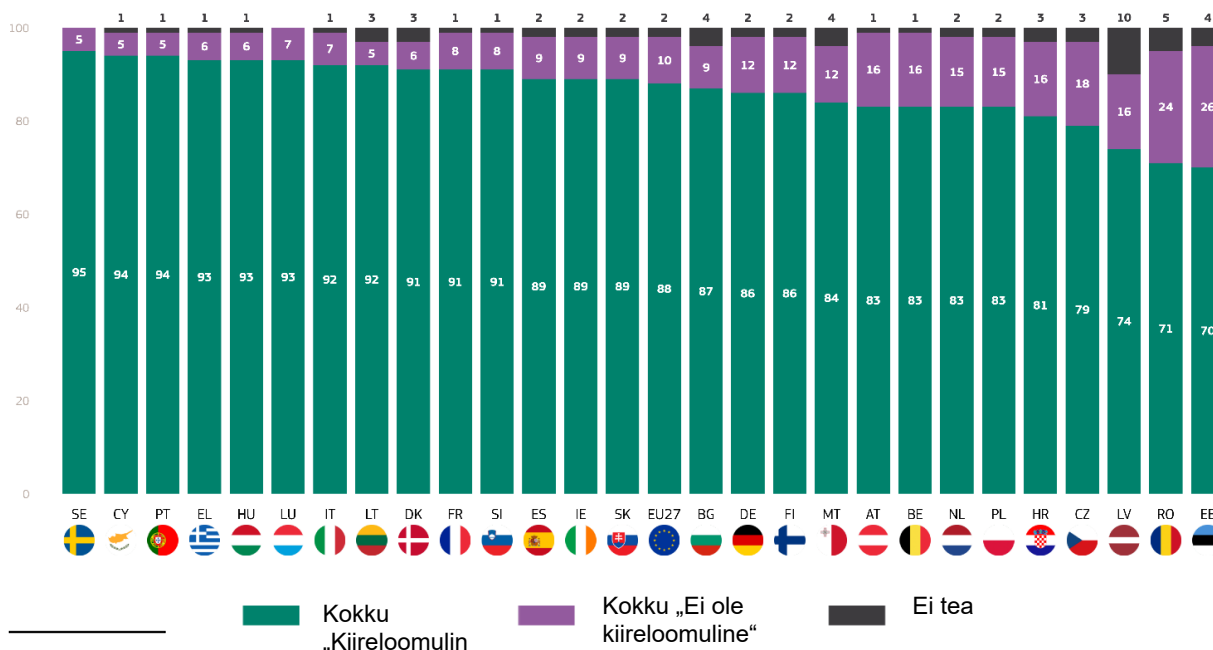
tagajärgedeks valmistumiseks (Eesti: 26 %, Rumeenia: 24%).

Lätis ei tea iga kümnes vastaja (10 %), kas ELil on vaja kiiresti meetmeid võtta, mistõttu on EL riik, kellel on selles kategoorias suurim osakaal.

QD13.3: Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised ametiasutused võtavad meetmeid kliimamuutuste tagajärgedeks valmistumiseks? Näiteks valmistumine temperatuuri tõusuks, kuumalaineteks, üleujutusteks, merevee taseme tõusuks või äärmuslikeks ilmastikunähtusteks. Euroopa union (%)

QD13. 3: Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised ametiasutused võtavad meetmeid, et valmistuda kliimamuutuste tagajärgedeks? Näiteks on valmisolek temperatuuri tõusuks kuumalained, üleujutused, meri-l evel tõus. või äärmuslikud ilmastikunähtused. Euroopa Liit (%)

37 QD13.3. Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised ametiasutused võtavad meetmeid, et valmistuda kliimamuutuste tagajärgedeks? Näiteks valmistumine temperatuuri tõusuks, kuumalaineteks, üleujutusteks, merevee taseme tõusuks või äärmuslikeks ilmastikunähtusteks - Euroopa Liit.

Sotsiaaldemograafiliste³⁸ tegurite kohta tehti järgmised tähelepanekud.

- Naised (88%) peavad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (87%) vajalikuks, et Euroopa Liit võtaks kliimamuutustega seoses kiiresti meetmeid.
- Kõige pakilisem on olukord 15–24-aastaste vanuserühmas (90 %), samal ajal kui 25–39-aastased (88 %) ja 40–54-aastased (87 %) on samuti väga murettekitavad. Üle 55-aastaste vanuserühmas on sama näitaja 87%.
- Vastajad, kes jäid haridusteele kuni 20-aastaseks või vanemaks (89%), ja need, kes alles õpivad (92%), teatasid kõige pakilisemast vajadusest, samas kui need, kes lõpetasid hariduse 16–19-aastaselt, näitasid veidi vähem pakilisust (87%).
- Üliõpilased (92%) väljendavad kõige suuremat kiireloomulisust, neile järgnevad juhid ja teised valgekraed (89%). Majainimesed tunnevad kõige vähem kiireloomulisust (85%)
- Kõige pakilisem probleem on suurlinnades (90 %) ning väikestes ja keskmise suurusega linnades (89 %), samal ajal kui maapiirkondade elanike mure on veidi väiksem (84 %).
- Vastajad, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, näitavad oluliselt väiksemat kiireloomulisust (55%) kui need, kes peavad kliimamuutust tõsiseks (93%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest, näitavad kõige suuremat kiireloomulisust (92%), samas kui need, kes ei nõustu, teatavad palju väiksemast kiireloomulisusest (62%).
- Kõige kiireloomulisemad on keskkonnariskidega kokku puutuvad isikud (94 %), samas kui need, kes keskkonnariskidega kokku ei puutu, on vähem kiireloomulised (83 %).
- Need, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad samasugust kiireloomulisust kui need, kes ei nõustu (mõlemad 88%).

Üldiselt peetakse riikide valitsusi ja ELi üksusteks, kelle jaoks on kõige pakilisem võtta meetmeid, et valmistuda kliimamuutuste tagajärgedeks. Väärib märkimist, et ELi liikmesriikide vahel on üsna suured erinevused. Näiteks Eestis annavad vastajad kõige madalama prioriteedi kõigile kolmele poliitilisele üksusele (70 % vs. 61 % vs. 59 %), samas kui suur osa Rootsi vastajatest usub, et kõik kolm organisatsiooni peavad tegutsema kiiresti (92 % vs. 96 % vs. 95 %). Samuti on Läti tulemused võrreldes teiste ELi liikmesriikidega üsna head, kuna ta ei tea, kui kiireloomuline on üksuste tegutsemine.

QD13.3 Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised ametiasutused võtavad meetmeid kliimamuutuste tagajärgedeks valmistumiseks? Näiteks valmistumine temperatuuri tõusuks, kuumalaineteks, üleujutusteks, merevee taseme tõusuks või äärmuslikeks ilmastikunähtusteks.

	„Kiireloomuline“ " kokku	Kokku „Ei ole kiireloomuline“	Ei tea
EL 27	88	10	2
Sugu			
Mees	87	12	1
Naine	88	10	2
Vanus			
15-24	90	8	2
25-39	88	11	1
40-54	87	12	1
55+	87	10	3
Haridus (lõpp)			
-15	87	9	4
16-19	87	11	2
20+	89	10	1
Ikka veel õpib	92	7	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	86	13	1
Juhid	89	10	1
Muud valged kraed.	89	10	1
Käsitöölised	86	12	2
Majaelanikud	85	13	2
Töötu	86	12	2
Pensionile jäänud	87	10	3
Üliõpilased	92	7	1
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	84	14	2
Väike või keskmise suurusega linn	89	10	1
Suurlinn	90	8	2
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	93	6	1
Ei ole tõsine probleem	55	41	4
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	92	7	1
Ei nõustu	62	35	3
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	94	5	1
Mitte kokku puutunud	83	15	2
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	88	11	1
Ei nõustu	88	10	2

38 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

3. Riikide valitsuste tajutav tõhusus

Riikide valitsused ei tegele kliimamuutustega piisavalt.

Pärast seda, kui on täheldatud, et riikide valitsused peavad kliimamuutustest tingitud riskideks ja ohtudeks valmistumiseks kiiresti meetmeid võtma, käsitletakse käesolevas jaos nüüd riikide valitsuste tajutavat tõhusust selles valdkonnas. Täpsemalt küsiti vastajatelt, kas nad usuvad, et nende valitsus teeb kliimamuutustega võitlemiseks piisavalt, mitte piisavalt või liiga palju.³⁹

Enamik eurooplasi usub, et nende riigi valitsus ei tee piisavalt (67%, mis on püsinud muutumatu alates 2023. aastast). Seevastu veidi üle viiendiku vastanutest kogu ELis arvab, et nende riikide valitsused teevad piisavalt (23%, muutumatu) ja 5% arvab, et nad teevad liiga palju (muutmata). Veel 5 % vastanutest ei tea (muutmata).

Mitte üheski ELi liikmesriigis ei usu enamik vastajaid (üle 50 %), et nende valitsus teeb piisavalt kliimamuutustega võitlemiseks. Seitsmes riigis tunneb seda siiski vähemalt kolm vastajat kümnest, kusjuures suurim osa vastanutest oli Luksemburgis (+1 protsendipunkti) ja Poolas (+8 protsendipunkti), kusjuures 39 % vastanutest märkisid igaüks seda vastusevarianti, ja Taanis (37 %, -2 protsendipunkti). Kui vaadata kasvu alates 2023. aastast, siis on märkimisväärne, et 11 riigis valis selle kategooria rohkem vastajaid kui 2023. aasta võrdluslaines. Suurim kasv pärast seda registreeriti Küprosel (21 %, +10 protsendipunkti), Poolas (39 %, +8 protsendipunkti) ja Portugalis (24 %, +8 protsendipunkti). 12 riigis, sealhulgas Soomes (31 %, -9 protsendipunkti) ja Kreekas (13 %, -5 protsendipunkti), leiab vähem vastajaid, et nende riik teeb 2023. aastaga võrreldes piisavalt.

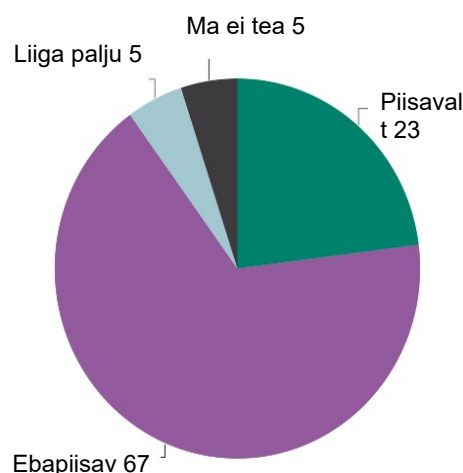
Seevastu kõigis ELi liikmesriikides usub enamik vastajaid (üle 50 %), et nende riigi valitsus ei tee piisavalt, välja arvatud Eestis, kus kolmandik vastanutest jagab seda seisukohta. Selles kategoorias on kõige rohkem punkte Prantsusmaal (+2 protsendipunkti) ja Rootsis (-3 protsendipunkti), kus 77 % vastanutest valis igaüks selle variandi, neile järgnesid Kreeka (muutmata) ja Horvaatia (-9 protsendipunkti) kumbki 76 %ga. Kuues riigis usub umbes pool vastanutest, et nende riikide valitsused ei tee piisavalt: Soome (54 %, +16 protsendipunkti), Austria (53 %, +2 protsendipunkti), Läti (-15 protsendipunkti) ja Luksemburg (-3 protsendipunkti) (mõlemad 52 %) ning Taani (+1 protsendipunkti) ja Poola (-9 protsendipunkti) (mõlemad 51 %). Aja jooksul toimunud kasvuga seoses on märkimisväärne, et kümnes ELi liikmesriigis usub rohkem vastajaid, et nende riikide valitsused ei tee piisavalt kui 2023. aastal.

Soome (54 %, +16 protsendipunkti) ja Slovakkia (75 %, +5 protsendipunkti) on selle nimekirja eesotsas, kusjuures kasv on olnud suurim alates 2023. aastast. 15 riigis, sealhulgas Küprosel (67%, -16 protsendipunkti) ja Lätis (52%, -15 protsendipunkti), tunneb seda siiski vähem vastajaid.

Lisaks leiab viies riigis ligikaudu iga kümnes vastaja, et nende riigi valitsus teeb kliimamuutustega vastu võitlemiseks liiga palju, sealhulgas Rumeenias (+4 protsendipunkti) ja Austrias (-5 protsendipunkti) 12 %, Madalmaades 11 % (muutmata) ja Tšehhis (-1 protsendipunkti) ning Soomes (-6 protsendipunkti) 10 %. Eestil on selles kategoorias siiski kõrgeim punktisumma. Veidi üle viiendiku vastanutest arvab, et nende riigi valitsus teeb kliimamuutustega võitlemiseks liiga palju (21%, +4 protsendipunkti). Alates 2023. aastast on selle arvamuse poolt rohkem vastajaid 16 riigis, kuigi protsentuaalne kasv ei ole suur. Suurim kasv toimus alates 2023. aastast Küprosel ja Eestis, kus kasv oli vastavalt 5 ja 4 protsendipunkti. Soomes registreeriti selles kategoorias suurim langus alates 2023. aastast: 6 protsendipunkti vähem kui võrdluslaines.

Üsna suur hulk vastajaid Bulgaarias (13 %, muutumatu), Lätis (13 %, +6 protsendipunkti) ja Eestis (12 %, muutumatu) väidab, et nad ei tea.

QD7: Kas teie arvates teeb valitsus kliimamuutustega võitlemiseks piisavalt, mitte piisavalt või liiga palju? (EL 27) (%)

Piisavalt: =
 Ei piisa: =
 Liiga palju: =
 Ei tea: =
 (veebruari/märts 2025 – mai/juuni 2023)

Kokkuvõttes rõhutatakse selles osas kogu ELis levinud seisukohta, et riikide valitsused ei tegele kliimamuutustega piisavalt. Mitte üheski ELi liikmesriigis ei usu enamik vastajaid, et nende riigi valitsus teeb piisavalt. Mõnes riigis on avalik arvamus alates 2023. aastast märkimisväärselt muutunud. Luksemburgis ja Poolas on kõige rohkem vastajaid (39%), kes usuvad, et nende valitsus teeb piisavalt, kusjuures Poolas on kasv märkimisväärselt (8 protsendipunkti). Kõige rohkem suurenes nende vastajate arv, kes arvavad, et nende valitsus teeb piisavalt, Küprosel, kus kasv oli 10 protsendipunkti. Seevastu Soomes kasvas kõige rohkem nende vastajate arv, kes usuvad, et nende valitsus ei tee piisavalt, kusjuures kasv oli 16 protsendipunkti, samas kui nende arv, kes arvavad, et valitsus teeb liiga palju, vähenes märkimisväärselt. Eesti paistab silma suurima protsendiga (21%) vastanutest, kes usuvad, et nende valitsus teeb

³⁹ QD7. Kas teie arvates teeb valitsus kliimamuutustega võitlemiseks piisavalt, mitte piisavalt või liiga palju?

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

kliimamuutustega võitlemiseks liiga palju. Seevastu Prantsusmaal ja Rootsis on suurim protsent (77%) vastanutest, kes usuvad, et nende valitsus ei tee piisavalt.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

QD7: Kas teie arvates teeb valitsus kliimamuutustega võitlemiseks piisavalt, mitte piisavalt või liiga palju? (%)								
	Piisavalt		Ei piisa		Liiga palju		Ei tea	
	Veebruar/ märts 2025	Liigendatud Veebruar/märt s 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendatud Veebruar/märt s 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendatud Veebruar/märt s 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendatud Veebruar/märt s 2025 – mai/juuni 2023
EL 27	23	0	67	0	5	0	5	0
BE	29	2	63	-3	6	1	2	0
BG	13	0	72	-1	2	1	13	0
CZ	27	-1	55	0	10	-1	8	2
DK	37	-2	51	1	8	2	4	-1
DE	31	-3	55	3	9	-2	5	2
EE	34	0	33	-4	21	4	12	0
IE	25	-3	64	2	5	1	6	0
EL	13	-5	76	0	3	1	8	4
ES	19	7	74	-6	2	0	5	-1
FR	15	-2	77	2	3	1	5	-1
HR	19	7	76	-9	2	1	3	1
IT	20	-1	75	1	3	1	2	-1
CY	21	10	67	-16	6	5	6	1
LV	28	7	52	-15	7	2	13	6
LT	26	0	59	-3	6	0	9	3
LU	39	1	52	-3	3	-1	6	3
HU	24	-1	73	1	0	-1	3	1
MT	24	5	73	-4	1	1	2	-2
NL	18	-3	70	4	11	0	1	-1
AT	30	4	53	2	12	-5	5	-1
PL	39	8	51	-9	5	0	5	1
PT	24	8	65	-9	3	1	8	0
RO	15	-1	68	-1	12	4	5	-2
SI	24	5	68	-8	4	1	4	2
SK	18	-4	75	5	3	0	4	-1
FI	31	-9	54	16	10	-6	5	-1
SE	16	0	77	-3	3	1	4	2

Lisaks analüüsi tulemusi seoses vastajate sotsiaaldemograafiliste⁴⁰ kategooriate ja lisateguritega.

- Mehed (24%) tunnevad veidi suurema tõenäosusega kui naised (22%), et riigi valitsus teeb piisavalt.
- 15-24-liikmeline rühm väljendab suurimat rahulolematust, 71% tunneb, et valitsus ei tee piisavalt. 55-aastased ja vanemad inimesed usuvad vähem tõenäoliselt, et valitsus ei tee piisavalt (64%).
- Need, kes jäid haridusse kuni 20-aastaseks või vanemaks (69%) ja need, kes alles õpivad (73%), tunnevad tõenäolisemalt, et valitsus ei tee piisavalt, võrreldes nendega, kellel on vähem haridusaastaid (62% nende puhul, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või nooremalt).
- Üliõpilased (73%) ja töötud (71%) tunnevad kõige tõenäolisemalt, et valitsus ei tee piisavalt. Füüsilisest isikust ettevõtjad (69%) ja juhid (70%) tunnevad samuti suurema tõenäosusega, et valitsus ei tee piisavalt, samas kui füüsilise töö tegijad (65%) ja pensionärid (63%) tunnevad väiksema tõenäosusega, et valitsus ei tee piisavalt.
- Suurlinnades elavad inimesed (70%) tunnevad kõige tõenäolisemalt, et valitsus ei tee piisavalt, vaid ainult 22% usub, et ta teeb piisavalt. Maapiirkondade elanikud näitavad vähem rahulolematust, kusjuures 64% usub, et valitsus ei tee piisavalt.
- Need, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks, tunnevad tõenäolisemalt, et valitsus ei tee piisavalt (72%), kusjuures ainult 22% usub, et valitsus teeb piisavalt. Sarnane suundumus on nende seas, kes ei pea kliimamuutusi tõsiseks probleemiks, kusjuures 39% arvab, et valitsus ei tee piisavalt, võrreldes 30%-ga, kes arvavad, et piisab meetmetest.
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, tunnevad tõenäolisemalt, et valitsus ei tee piisavalt (71%), samas kui need, kes selle seisukohaga ei nõustu, on rohkem lahkavamusel, kusjuures 45% tunneb, et valitsus ei tee piisavalt.
- Kokkupuutel olevad isikud (73%) tunnevad märkimisväärselt suurema tõenäosusega, et ei tehta piisavalt, võrreldes nendega, kes ei ole kokku puutunud (62%).
- Need, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad elanikkonnaga sarnast mustrit, kusjuures 68% tunneb, et valitsus ei tee piisavalt. Need, kes ei nõustu meedia selgusega (67%), väljendavad samuti rahulolematust.

40 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

•

QD7 Kas teie arvates teeb (RIIKLIK) valitsus kliimamuutustega võitlemiseks piisavalt, mitte piisavalt või liiga palju?

(% – EL)

	Piisavalt	Ei piisa	Liiga palju	Ei tea
EL 27	23	67	5	5
Sugu				
Mees	24	65	7	4
Naine	22	69	4	5
Vanus				
15-24	20	71	4	5
25-39	23	68	6	3
40-54	24	67	6	3
55+	25	64	5	6
Haridus (lõpp)				
-15	24	62	5	9
16-19	24	65	6	5
20+	23	69	5	3
Ikka veel õpib	20	73	2	5
Sotsiaal-ametialane kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtjad	20	69	8	3
Juhid	22	70	6	2
Muud valged kraed.	25	66	5	4
Käsitöölised	25	65	6	4
Majaelanikud	23	67	4	6
Töötu	18	71	6	5
Pensionile jäänud	24	63	6	7
Üliõpilased	20	73	3	4
Subjektivne linnastumine				
Maapiirkond või küla	24	64	7	5
Väike või keskmise suurusega linn	24	67	5	4
Suurlinn	22	70	4	4
Kliimamuutuste tajumine				
Tõsine probleem	22	72	2	4
Ei ole tõsine probleem	30	39	25	6
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest				
Nõustun	22	71	3	4
Ei nõustu	28	45	21	6
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega				
Avatud	21	73	3	3
Mitte kokku puutunud	25	62	7	6
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta				
Nõustun	25	67	4	4
Ei nõustu	22	68	6	4

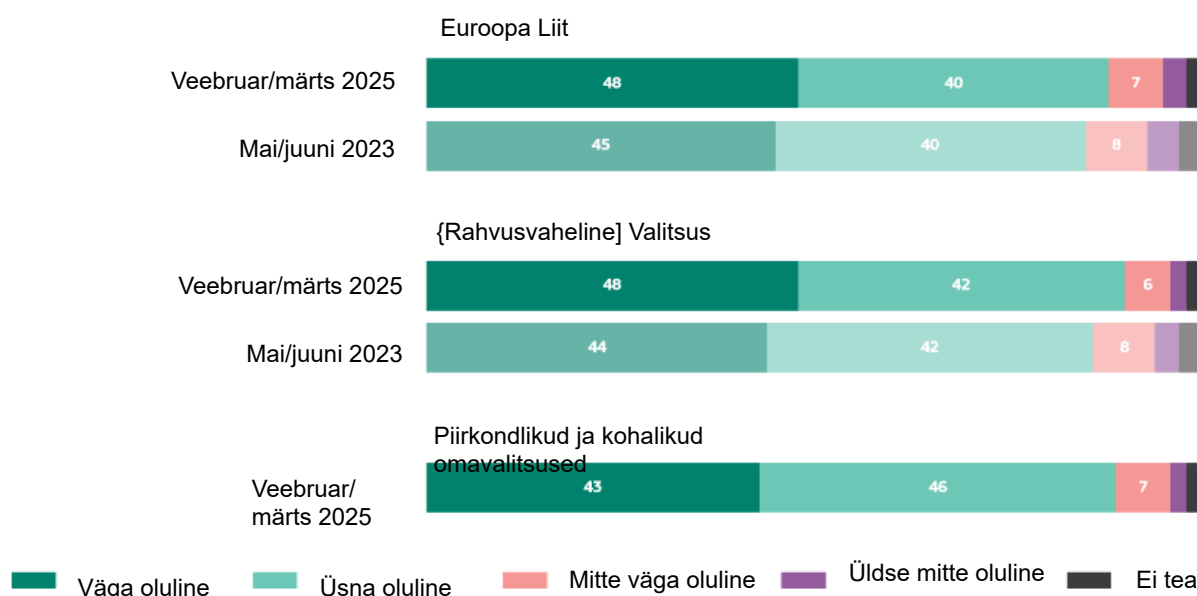
IV. Kliimaga seotud poliitika ja meetmete toetamine

1. Energiatõhususe parandamise meetmete tähtsus

Eurooplased usuvad, et on oluline, et kõik valitsustasandid võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, mis on tõusuteel.

(95 %, –2 protsendipunkti) ja Slovakkias (94 %, +9 protsendipunkti) kõige olulisemaks, et nende riikide valitsused võtaksid selliseid meetmeid, saavutades selles kategoorias kõigi ELi riikide seas kõrgeimad tulemused. Kui vaadata konkreetselt nende vastajate osakaalu, kes peavad valitsuse tegevust energiatõhususe valdkonnas „väga oluliseks“, on kõige suurem osakaal Küprosel (76%, -3 protsendipunkti), Maltal (73%, -8 protsendipunkti) ja

QD9: Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid)? (%)

Selles osas keskendutakse sellele, kui oluliseks peavad eurooplased seda, et eri valitsusasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid.⁴¹

Poliitiline organ, mida peetakse sellega seoses kõige olulisemaks, näib olevat liikmesriikide valitsused, kusjuures 90 % (+4 protsendipunkti) vastanutest kogu ELis märkis seda. Veidi vähem kui üks kümnest vastajast (8 %, –3 protsendipunkti) ütles, et ei ole oluline, et liikmesriikide valitsused selles valdkonnas meetmeid võtaksid, ja 2 % (–1 DID) ütles, et nad ei tea.⁴²

16 riigis peab selge enamik eurooplasi (vähemalt üheksa kümnest vastajast) väga oluliseks, et nende riikide valitsused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks. Sellega seoses peavad vastajad Küprosel

lirimaal (66%, +4 protsendipunkti). Seevastu ligikaudu viiendik vastanutest Tšehhis (21 %, –8 protsendipunkti), Eestis (21 %, –5 protsendipunkti) ja Rumeenias (19 %, –3 protsendipunkti) ei pea oluliseks, et nende riikide valitsused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks. Väärib siiski märkimist, et enamik Tšehhi, Eesti ja Rumeenia vastanutest peab oma riigi valitsust selle ülesande täitmisel „ebaoluliseks“ (kumbki 16 %), samas kui vaid väike vähemus peab neid „üldse mitteoluliseks“ (Tšehhi: 5 %, –4 protsendipunkti; Eesti: 5 %, –3 protsendipunkti; Rumeenia: 3 %, –1 protsendipunkti). Kõige suurem on ebakindlus Lätis, kus 8 % vastanutest ütleb, et nad ei tea, kas nende riigi valitsuse jaoks on oluline selliseid meetmeid võtta (+1 protsendipunkti).

Kui vaadata aastatel 2023–2025 toimunud muutusi, siis nende Tšehhi vastajate osakaal, kes peavad valitsuse meetmeid energiatõhususe parandamise seisukohast oluliseks, suurenes 8 protsendipunkti. Seevastu Maltal vähenes nende vastajate osakaal, kes pidasid valitsuse tegevust oluliseks, kuue protsendipunkti võrra, samas kui nende osakaal, kes seda oluliseks ei pidanud, suurenes seitsme protsendipunkti võrra.

89 % vastanutest peab oluliseks, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades

41 QD9. Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid)? - Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused, valitsus (RIIKLIKUD), Euroopa Liit.

42 Pange tähele, et vastajad võiksid märkida ühe järgmistest vastusevariantidest: „väga oluline“, „üsna oluline“, „ei ole väga oluline“ ja „ei ole üldse oluline“.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

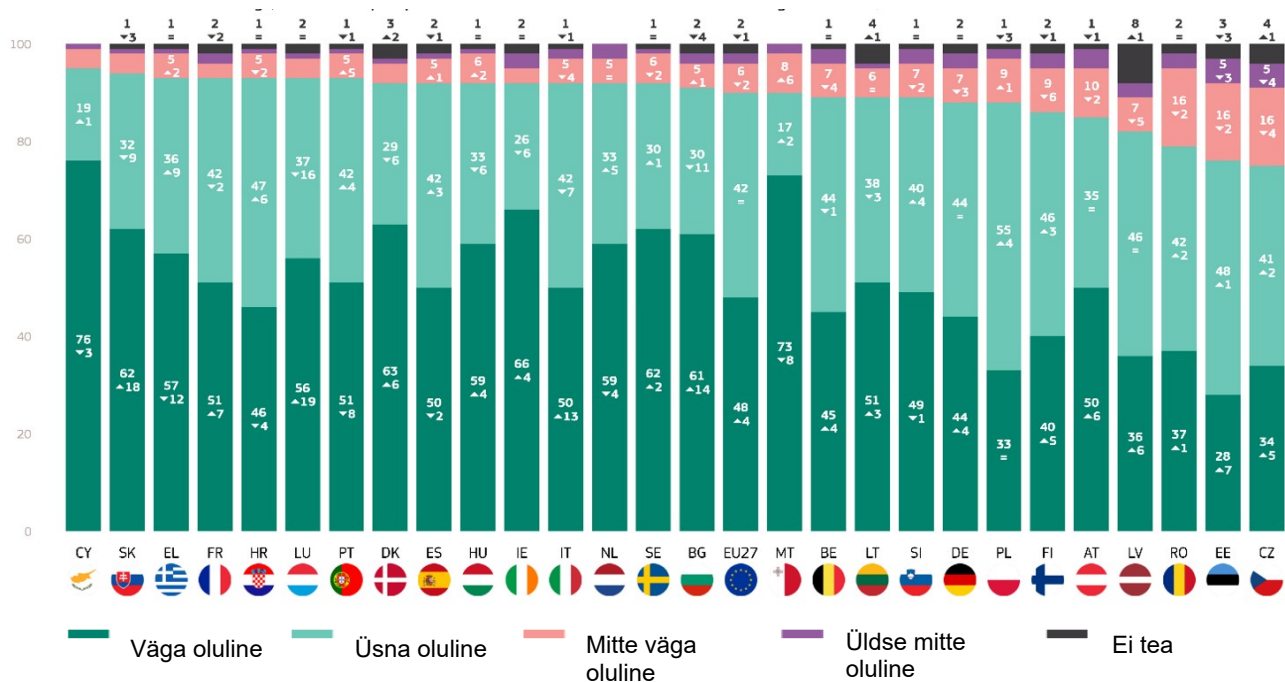
inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid. See asetab nad tähtsusetult teiseks institutsiooniks kolme küsitud institutsiooni hulgas. Seevastu 9 % eurooplastest leiab, et nende ametiasutuste jaoks ei ole selliste meetmete võtmine oluline, ja 2 % väidab, et nad ei tea.

Väärib märkimist, et kõigis ELi liikmesriikides peab enamik

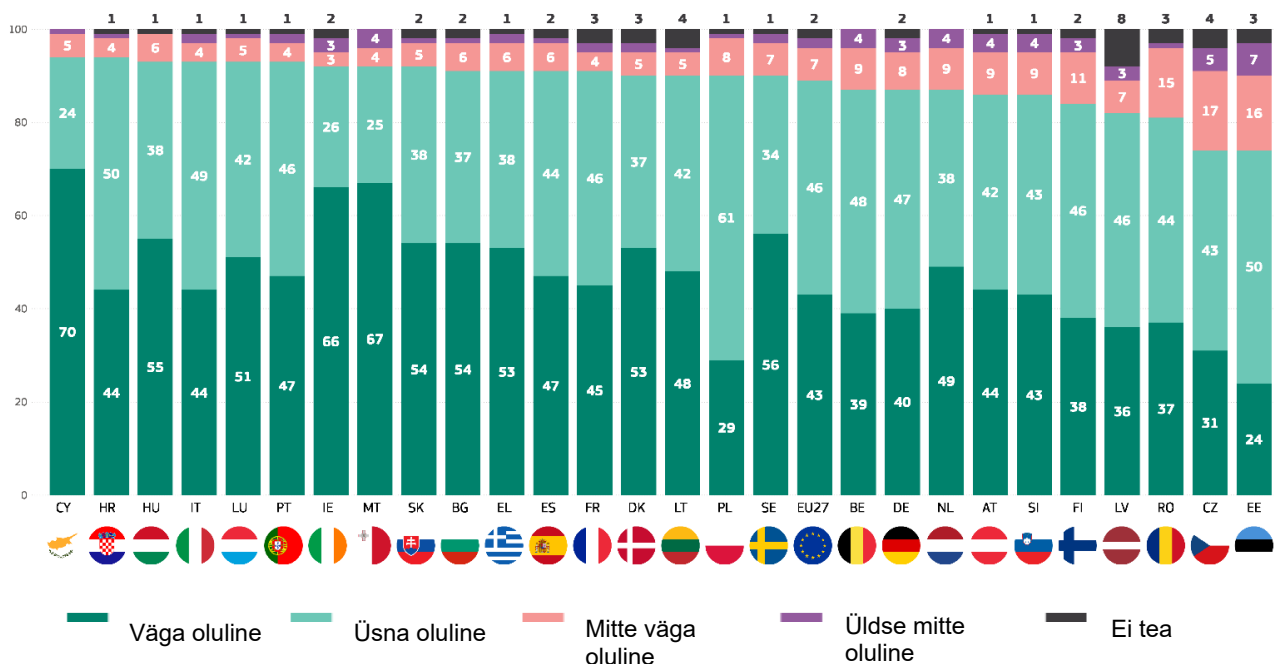
kliimamuutuste vastu võitlemisel olulisteks osalejateks. Kõrgeimad tulemused registreeriti Küprosel ja Horvaatias (kumbki 94 %). Üldiselt peab 17 ELi liikmesriigis vähemalt üheksa vastanut kümnest neid olulisteks osalejateks. Seevastu Tšehhil ja Eestil (kumbki 74 %) ning Rumeenial (81 %) on selles kategoorias kõige madalamad tulemused.

Nendes kolmes riigis on ka kõige suurem osakaal

QD9.2: Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid? - Valitsus (RIIKLIK) (%)

QD9.1. Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid?

vastanutest kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi vastanutest, kes peavad piirkondlike ja kohalike

omavalitsuste meetmete võtmist ebaoluliseks (Eesti: 23 %, Tšehhi: 22 % ja Rumeenia: 16%).⁴³

Eurooplased peavad väga tähtsaks ka seda, et Euroopa Liit võtaks meetmeid energiatõhususe parandamiseks, kuigi mõnevõrra vähem kui riikide valitsused ning piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused. Üldiselt peab 88 % (+3 DD) vastanutest oluliseks, et EL võtaks selliseid meetmeid, samas kui 10 % (–2 pp) peab seda ebaoluliseks. Veel 2 % (–1 protsendipunkti) vastanutest märkis, et nad ei tea.

12 riigis peab vähemalt üheksa vastajat kümnest oluliseks, et EL võtaks meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid. Nimekirja juhivad Kreeka (–2 protsendipunkti), Horvaatia (+2 protsendipunkti), Portugal (–3 protsendipunkti) ja Küpros (–3 protsendipunkti), kõik 94 %. Olulisusele keskendudes on kõige suurem osakaal kategoorias „väga oluline“ Küprosel (76 %, –5 protsendipunkti), Iirimaa (70 %, +8 protsendipunkti) ja Maltal (69 %, –14 protsendipunkti).

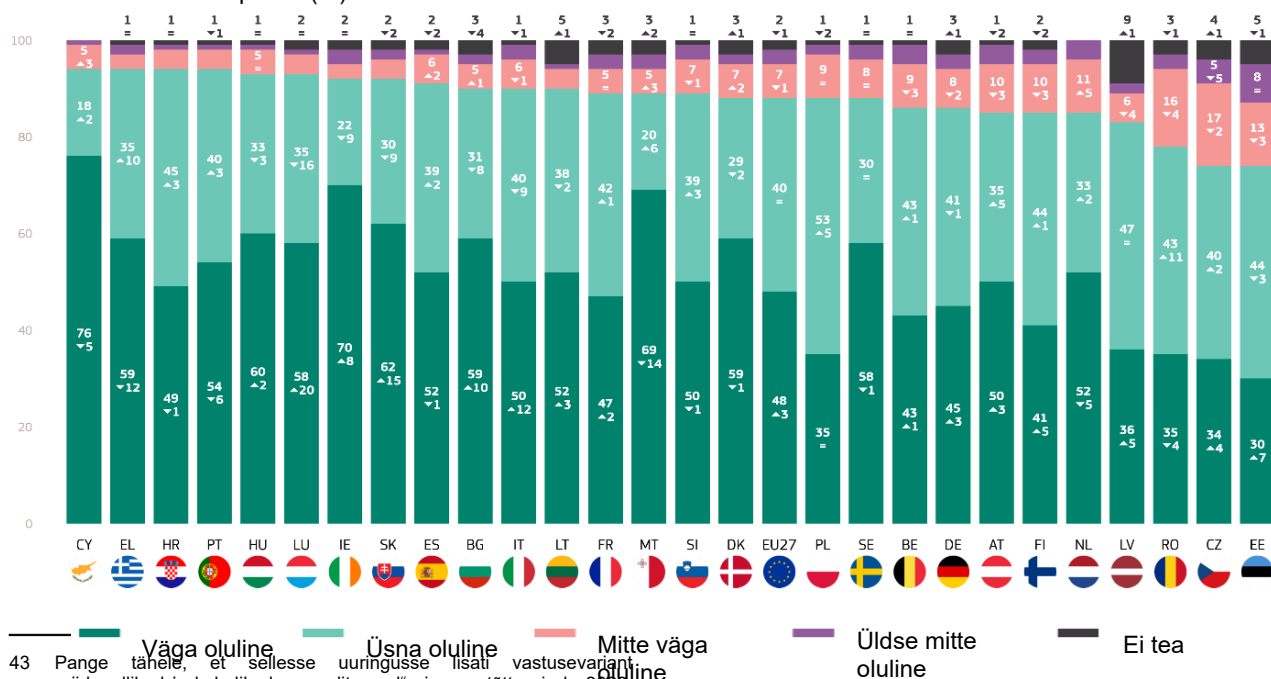
Kõige suurem osakaal kategoorias „ei ole oluline“ on Tšehhil (22 %, –7 protsendipunkti), Eestil (21 %, –3 protsendipunkti) ja Rumeenial (19 %, –6 protsendipunkti). Nendes riikides peab enamik vastajaid ELi siiski „mitte väga oluliseks“, samas kui vaid väike osa peab seda „üldse mitte oluliseks“ (Tšehhi: 17 % vs. 5 %, Eesti: 13 % vs. 8 %, Rumeenia: 16 % vs. 3%).

Mis puudutab aja jooksul toimunud suuremaid muutusi, siis nende vastajate osakaal, kes peavad oluliseks, et EL võtaks meetmeid energiatõhususe parandamiseks, on alates 2023. aastast kõige rohkem suurenenud Austrias (85 %, +8 protsendipunkti) ja Rumeenias (78 %, +7

protsendipunkti). Üldiselt leiab rohkem vastajaid 18 riigist, et võrreldes 2023. aastaga on oluline, et EL võtaks selliseid meetmeid.

Selles osas rõhutatakse üldiselt, et enamik eurooplasi tajub oma riigi valitsuse ja piirkondlike ja kohalike ametiasutusi ning nende osalejaid energiatõhususe parandamise meetmete võtmisel. Väärib märkimist, et nii liikmesriikide valitsuste kui ka ELi tajutav tähtsus suurenes võrreldes 2023. aastaga.

QD9.3: Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid? – Euroopa Liit (%)

QD 9.2: Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid)? - (RIIKLIKU) valitsus (%)

	Väga oluline		Üsna oluline		Mitte väga oluline		Üldse mitte oluline		Ei tea		„Oluline“ kokku		„Ei ole oluline“ kokku	
	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023
EL 27	48	4	42	0	6	-2	2	-1	2	-1	90	4	8	-3
BE	45	4	44	-1	7	-4	3	1	1	0	89	3	10	-3
BG	61	14	30	-11	5	1	2	0	2	4	91	3	7	1
CZ	34	5	41	2	16	-4	5	-4	4	1	75	7	21	-8
DK	63	6	29	-6	4	-2	1	0	3	2	92	0	5	-2
DE	44	4	44	0	7	-3	3	-1	2	0	88	4	10	-4
EE	28	7	48	1	16	-2	5	-3	3	3	76	8	21	-5
IE	66	4	26	-6	3	-1	3	3	2	0	92	-2	6	2
EL	57	-12	36	9	5	2	1	1	1	0	93	-3	6	3
ES	50	-2	42	3	5	1	1	-1	2	-1	92	1	6	0
FR	51	7	42	-2	3	-2	2	-1	2	2	93	5	5	-3
HR	46	4	47	6	5	-2	1	0	1	0	93	2	6	-2
IT	50	13	42	-7	5	4	2	-1	1	-1	92	6	7	5
CY	76	-3	19	1	4	2	1	0	0	0	95	-2	5	2
LV	36	6	46	0	7	5	3	-2	8	1	82	6	10	-7
LT	51	3	38	-3	6	0	1	-1	4	1	89	0	7	-1
LU	56	19	37	-16	4	-3	1	0	2	0	93	3	5	-3
HU	59	4	33	-6	6	2	1	0	1	0	92	-2	7	2
MT	73	-8	17	2	8	6	2	1	0	-1	90	-6	10	7
NL	59	-4	33	5	5	0	3	1	0	2	92	1	8	1
AT	50	6	35	0	10	-2	4	-3	1	-1	85	6	14	-5
PL	33	0	55	4	9	1	2	-2	1	3	88	4	11	-1
PT	51	-8	42	4	5	5	1	0	1	-1	93	-4	6	5
RO	37	1	42	2	16	-2	3	-1	2	0	79	3	19	-3
SI	49	-1	40	4	7	-2	3	-1	1	0	89	3	10	-3
SK	62	18	32	-9	4	-2	1	-4	1	3	94	9	5	-6
FI	40	5	46	3	9	-6	3	-1	2	-1	86	8	12	-7
SE	62	2	30	1	6	-2	1	-1	1	0	92	3	7	-3

QD 9.3: Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid)?
Euroopa Liit (%)

	Väga oluline		Üsna oluline		Mitte väga oluline		Üldse mitte oluline		Ei tea		„Oluline“ kokku		„Ei ole oluline“ kokku	
	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023
EL 27	48	3	40	0	7	-1	3	-1	2	-1	88	3	10	-2
BE	43	1	43	1	9	-3	4	1	1	0	86	2	13	-2
BG	59	10	31	-8	5	1	2	1	3	-4	90	3	10	-2
CZ	34	4	40	2	17	-2	5	-5	4	1	74	2	13	-2
DK	59	-1	29	-2	7	2	2	0	3	1	88	2	7	2
DE	45	3	41	-1	8	-2	3	-1	3	1	86	6	22	-7
EE	30	7	44	-3	13	-3	8	0	5	-1	74	-3	9	2
IE	70	8	22	-9	3	-2	3	3	2	0	92	2	11	-3
EL	59	-12	35	10	3	0	2	2	1	0	94	4	21	-3
ES	52	-1	39	2	6	2	1	-1	2	-2	91	-1	6	1
FR	47	2	42	1	5	0	3	-1	3	-2	89	-2	5	2
HR	49	-1	45	3	4	-2	1	0	1	0	94	1	7	1
IT	50	12	40	-9	6	-1	3	-1	1	-1	90	3	8	-1
CY	76	-5	18	2	5	3	1	0	0	0	94	2	5	-2
LV	36	5	47	0	6	-4	2	-2	9	1	83	3	9	-2
LT	52	3	38	-2	4	-1	1	-1	5	1	90	-3	6	3
LU	58	20	35	-16	4	-3	1	-1	2	0	93	5	8	-6
HU	60	2	33	-3	5	0	1	1	1	0	93	1	5	-2
MT	69	-14	20	6	5	3	3	3	3	2	89	4	5	-4
NL	52	-5	33	2	11	5	4	0	0	-2	85	-1	6	1
AT	50	3	35	5	10	-3	4	-3	1	-2	85	-8	8	6
PL	35	0	53	5	9	0	2	-3	1	-2	88	-3	15	5
PT	54	-6	40	3	4	4	1	0	1	-1	94	8	14	-6
RO	35	-4	43	11	16	-4	3	-2	3	-1	78	5	11	-3
SI	50	-1	39	3	7	-1	3	-1	1	0	89	-3	5	4
SK	62	15	30	-9	4	-2	2	-2	2	-2	92	7	19	-6
FI	41	5	44	1	10	-3	3	-1	2	-2	85	2	10	-2
SE	58	-1	30	0	8	0	3	1	1	0	88	6	6	-4

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste sotsiaaldemograafiline⁴⁴ analüüs andis järgmised tulemused:

- Naised (90 %) peavad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (88 %) ametiasutuste jaoks oluliseks energiatõhususe meetmete edendamist.
- 15–24aastaste osakaal on kõige suurem (92 %), samas kui üle 55aastaste osakaal on kõige väiksem (88 %). Energiatõhususele omistavad suurt tähtsust ka teised vanuserühmad, sealhulgas 25–39-aastased (90 %) ja 40–54-aastased (89 %).
- Endiselt uurivad vastajad toetasid kõige rohkem energiatõhususe meetmeid (92%), neile järgnesid need, kes jätkasid haridusteed kuni 20-aastaseks saamiseni (90%). Vastajad, kelle haridustee lõppes 15-aastaselt või nooremalt, teatasid veidi väiksemast tähtsusest (87%).
- Juhid, teised valgekraed ja üliõpilased (kõik 91%) näitavad kõrgeimat nõusolekut. Füüsilisest isikust ettevõtjad (88%), füüsilise töö tegijad (89%), koduabilised (86%) ja pensionärid (88%) näitavad üles tugevat toetust, kuid veidi vähem kaasatust.
- Suurim toetus energiatõhususe meetmetele on suurlinnades elavatel inimestel (93 %), neile järgnevad väikestes või keskmise suurusega linnades (90 %) ja maapiirkondades elavad inimesed (86 %).
- Inimesed, kes peavad kliimamuutusi mittetõsiseks probleemiks (65%), peavad energiatõhususe meetmeid vähem tähtsaks kui need, kes peavad kliimamuutusi tõsiseks (94%).
- Need, kes nõustuvad, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest, näitavad kõige suuremat tähtsust (93%), samas kui need, kes ei nõustu, teatavad väiksemast tähtsusest (70%).
- Need, kes puutuvad kokku keskkonna- ja kliimariskidega, näitavad suurt toetust energiatõhususe meetmetele (94 %), samas kui need, kes ei puutu kokku, teatavad veidi väiksemast tähtsusest (86 %).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, peavad energiatõhusust väiksema tõenäosusega oluliseks (89%) võrreldes nendega, kes sellega ei nõustu (90%).

QD9.1 Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid?

	„Oluline“ kokku	„Ei ole oluline“ kokku	Ei tea
EL 27	89	9	2
Sugu			
Mees	88	11	1
Naine	90	8	2
Vanus			
15-24	92	7	1
25-39	90	9	1
40-54	89	10	1
55+	88	9	3
Haridus (lõpp)			
-15	87	10	3
16-19	89	9	2
20+	90	9	1
Ikka veel õpib	92	6	2
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	88	11	1
Juhid	91	8	1
Muud valged kraed.	91	7	2
Käsitöölised	89	10	1
Majaelanikud	86	12	2
Töötu	86	11	3
Pensionile jäänud	88	9	3
Üliõpilased	91	7	2
Subjektivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	86	12	2
Väike või keskmise suurusega linn	90	8	2
Suurlinn	93	6	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	94	5	1
Ei ole tõsine probleem	65	32	3
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	93	6	1
Ei nõustu	70	27	3
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	94	5	1
Mitte kokku puutunud	86	12	2
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	90	9	1
Ei nõustu	89	10	1

44 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Riigi valitsust käsitleva sotsiaal-demograafilise⁴⁵ analüüsi tulemused olid järgmised:

- Naised (90 %) peavad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (89 %) tähtsaks oma riigi valitsuse meetmeid energiatõhususe valdkonnas.
- Kõige rohkem toetab oma riigi valitsuse osalemist energiatõhususes 15–24-aastaste rühm (93%), kellele järgnevad 25–39-aastased (91%). Eakamad rühmad, nagu 40–54-aastased (89 %) ja üle 55-aastased (88 %), teatasid veidi madalamast toetuse tasemest.
- Kõige rohkem toetati vastajaid, kes jäid haridusteele kuni 20-aastaseks või vanemaks (91%), ja neid, kes alles õpivad (95%), samas kui neid, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või vähem, toetati vähem (87%).
- Üliõpilased (94%) peavad seda kõige olulisemaks, neile järgnevad juhid ja teised valgekraed (91%). Töötud (87 %) ja majaelanikud (86 %) teatasid veidi väiksemast toetusest,
- Suurlinnade elanikud (92 %) peavad kõige tõenäolisemalt oluliseks, et riigi valitsus tegutseks energiatõhususe valdkonnas, neile järgnevad väikeste või keskmise suurusega linnade elanikud (91 %) ja maapiirkondade elanikud (86 %).
- Need, kes ei pea kliimamuutusi tõsiseks probleemiks, näitavad väiksemat toetust valitsuse meetmetele energiatõhususe valdkonnas (63%), samas kui need, kes peavad kliimamuutusi tõsiseks, näitavad palju suuremat tähtsust (94%).
- Need, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, peavad energiatõhusust suurema tõenäosusega oluliseks (94%) kui need, kes ei nõustu (68%).
- Keskkonna- ja kliimariskidega kokkupuutuvad isikud märgivad, et valitsuse meetmete jaoks on suurem tähtsus (93 %) kui need, kes keskkonna- ja kliimariskidega kokku ei puutu (87 %).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad energiatõhususe meetmetele samasugust toetust kui need, kes sellega ei nõustu (kõik 90%).

QD9.2 Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid)?

	„Oluline“ kokku	„Ei ole oluline“ kokku	Ei tea
EL 27	90	8	2
Sugu			
Mees	89	10	1
Naine	90	8	2
Vanus			
15-24	93	6	1
25-39	91	8	1
40-54	89	10	1
55+	88	10	2
Haridus (lõpp)			
-15	87	10	3
16-19	89	9	2
20+	91	8	1
Ikka veel õpib	95	4	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	88	11	1
Juhid	91	8	1
Muud valged kraed.	91	8	1
Käsitöölised	89	10	1
Majaelanikud	86	12	2
Töötud	87	9	4
Pensionile jäänud	89	8	3
Üliõpilased	94	5	1
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	86	11	3
Väike või keskmise suurusega linn	91	8	1
Suurlinn	92	7	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	94	5	1
Ei ole tõsine probleem	63	34	3
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	94	5	1
Ei nõustu	68	29	3
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	93	6	1
Mitte kokku puutunud	87	11	2
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	90	9	1
Ei nõustu	90	9	1

45 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Euroopa Liidu sotsiaaldemograafiline⁴⁶ analüüs andis järgmised tulemused:

- Naised (89%) peavad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (87%) energiatõhususe edendamist Euroopa Liidu jaoks oluliseks.
- Nooremad inimesed, eelkõige 15–24-aastased (91%), toetavad kõige rohkem Euroopa Liidu energiatõhususe meetmeid. Toetus väheneb veidi vanusega: 89% 25–39-aastastest ja 88% 40–54-aastastest. Eakamad rühmad (55+) toetavad kõige vähem, 87%.
- Vastajad, kes jätkasid õpinguid kuni 20-aastaseks saamiseni (89%), ja need, kes alles õpivad (92%), teatasid suurimast tähtsusest, samas kui 15-aastased või nooremad vastajad näitasid veidi väiksemat toetust (85%).
- Üliõpilased (92%) peavad seda kõige olulisemaks, neile järgnevad juhid ja teised valgekraed (vastavalt 89% ja 90%). Toetust saavad ka käsitöölised (88%), füüsilisest isikust ettevõtjad ja pensionärid (mõlemad 87%), samal ajal kui koduabilised (85%) ja töötud (84%) teatavad väiksemast toetusest.
- Linnaelanikud suurlinnades (91%) ning väikestes ja keskmise suurusega linnades (89%) peavad kõige tõenäolisemalt Euroopa Liidu jaoks oluliseks energiatõhususe edendamist, samas kui maaelanikud (84%) väljendavad veidi väiksemat toetust.
- Need, kes peavad kliimamuutusi mittetõsiseks probleemiks, näitavad oluliselt väiksemat toetust Euroopa Liidu energiatõhususe meetmetele (59%) võrreldes nendega, kes peavad kliimamuutusi tõsiseks probleemiks (93%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, väljendavad suuremat tähtsust (93%) Euroopa Liidu osalemisele energiatõhususes, samas kui need, kes ei nõustu, teatavad väiksemast toetusest (63%).
- Keskkonnanriskidega kokkupuutuvad vastajad näitavad energiatõhususe meetmete suuremat tähtsust (93 %) kui need, kes keskkonnanriskidega kokku ei puutu (85 %).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad samasugust kiireloomulisust (88%) kui need, kes ei nõustu (89%).

QD9.3 Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid)?

	„Oluline“ kokku	„Ei ole oluline“ kokku	Ei tea
EL 27	88	10	2
Sugu			
Mees	87	12	1
Naine	89	9	2
Vanus			
15-24	91	8	1
25-39	89	10	1
40-54	88	11	1
55+	87	10	3
Haridus (tõpp)			
-15	85	11	4
16-19	88	10	2
20+	89	10	1
Ikka veel õpib	92	7	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	87	12	1
Juhid	89	10	1
Muud valged kraed.	90	9	1
Käsitöölised	88	10	2
Majaelanikud	85	13	2
Töötud	84	13	3
Pensionile jäänud	87	10	3
Üliõpilased	92	7	1
Subjekttiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	84	14	2
Väike või keskmise suurusega linn	89	9	2
Suurlinn	91	8	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	93	6	1
Ei ole tõsine probleem	59	37	4
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	93	6	1
Ei nõustu	63	33	4
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	93	6	1
Mitte kokku puutunud	85	13	2
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	89	10	1
Ei nõustu	88	10	2

46 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

2. Taastuvenergia suurendamise meetmete tähtsus

Enamik eurooplasi peab riikide valitsusi, ELi ja kohalikke omavalitsusi taastuvenergia edendamise võtmeks.

Pärast seda, kui vastajatelt küsiti energiatõhususe kohta, paluti neil hinnata, kui oluline on, et nende riigi valitsus, EL või piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused võtaksid meetmeid taastuvenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia suurendamiseks, kasutades neljapunktilist skaalat: „väga oluline“, „üsna oluline“, „ei ole väga oluline“ ja „ei ole üldse oluline“.⁴⁷

Enamik eurooplasi peab oluliseks (vastused „väga oluline“ ja „üsna oluline“) seda, et nende riikide valitsused võtaksid meetmeid taastuvenergia osakaalu suurendamiseks (89 %, +2 protsendipunkti alates 2023. aastast),⁴⁸ ning seda arvamust jagab enamik vastanutest kõigis ELi liikmesriikides. Vähem kui üks kümnest vastajast (9 %, -1 protsendipunkti) arvab, et see ei ole oluline, ja 2 % vastab, et nad ei tea (-1 protsendipunkti). 14 riigis peab vähemalt üheksa vastajat kümnest oluliseks, et nende riikide valitsused võtaksid meetmeid taastuvenergia suurendamiseks, kusjuures suurim osakaal oli Maltal (94 %, -4 protsendipunkti), Taanis (94 %, +1 protsendipunkti), Hispaanias (94 %, +3 protsendipunkti), Horvaatias (94 %, +3 protsendipunkti), Küprosel (94 %, -3 protsendipunkti), Ungaris (94 %, muutumatu) ja Portugalil (94 %, -4 protsendipunkti). Uurides ainult nende riikide osakaalu, kus vastajad peavad väga oluliseks, et nende riigi valitsus võtaks meetmeid taastuvenergia osakaalu suurendamiseks, on suurim osakaal Rootsil (75 %, +5 protsendipunkti), Maltal (74 %, -9 protsendipunkti), Taanil (73 %, +8 protsendipunkti) ja Küprosel (73 %, -5 protsendipunkti).

Seevastu rohkem kui kolmandik vastanutest Eestis (35%, +10 protsendipunkti) ja viiendik vastanutest Tšehhis (22%, -3 protsendipunkti) ja Rumeenias (21%, muutumatu) arvab, et see ei ole oluline (vastuste koguarv „ei ole väga oluline“ ja „ei ole

kõik on oluline“), et nende riigi valitsus võtaks meetmeid taastuvenergia osakaalu suurendamiseks. Väärrib siiski märkimist, et nendes riikides valivad vastajad peamiselt vastuse „ei ole väga oluline“ (Eesti: 20 %, +4 protsendipunkti; Rumeenia: 18 %, +1 protsendipunkti; Tšehhi: 17 %, +3 protsendipunkti), samas kui vähem valis „ei ole üldse oluline“ (Eesti: 15 %, +6 protsendipunkti; Tšehhi: 5 %, -6 protsendipunkti; Rumeenia: 3%, muutmata kujul).

Kui vaadata märkimisväärseid muutusi aastatel 2023–2025, siis on taastuvenergia osakaalu suurendamise tähtsus riikide valitsuste jaoks vähenenud Maltal 11 protsendipunkti (87 %) ja Eestis 10 protsendipunkti (62 %). Siiski peab 13 riigis rohkem vastajaid oluliseks, et nende riikide valitsused võtaksid selliseid meetmeid kui 2023. aastal.

Eurooplased peavad väga tähtsaks ka seda, et Euroopa Liit võtaks meetmeid taastuvenergia osakaalu suurendamiseks. 88 % (+ 1 pp) vastanutest peab oluliseks, et EL võtaks selles valdkonnas meetmeid, samas kui 10 % (muutmata) ei pea seda oluliseks. 2 % (-1 protsendipunkti) vastanutest märkis, et nad ei tea.

Kõigis ELi liikmesriikides peab vähemalt pool vastanutest oluliseks, et EL võtaks meetmeid taastuvenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia osakaalu suurendamiseks. Lisaks peab 12 riigis vähemalt üheksa vastajat kümnest sellist ELi meedet oluliseks. Loetelu haldab Luksemburg (95 %, +4 protsendipunkti); Portugal (94 %, „3 protsendipunkti“) ja Küpros (94 %, -3 protsendipunkti). Arvamuste intensiivsust vaadeldes on kõige rohkem vastajaid Küprosel (75 %, 6 protsendipunkti), Rootsis (75 %, -1 protsendipunkti) ja Taanis (73 % +5 protsendipunkti), kelle arvates on väga oluline, et EL võtaks selles valdkonnas meetmeid.

Riigid, kus kõige rohkem vastajaid peab ELi meetmeid taastuvenergia valdkonnas ebaoluliseks, on Eesti (31%, +9 protsendipunkti), Tšehhi (23%, -1 protsendipunkti) ja Rumeenia (22%, -2 protsendipunkti). Mis puudutab seda, kuidas seda tajutakse, siis enamik vastajaid nendes riikides ütleb, et „ei ole väga oluline“, et EL võtaks meetmeid taastuvenergia suurendamiseks, samas kui suhteliselt vähesed peavad seda „üldse mitte oluliseks“ (Tšehhi: 17% vs 6%, Eesti: 18 % vs. 13 %, Rumeenia: 18% vs 4%). Siiski väärrib märkimist, et Eestis on nende kahe kategooria vaheline erinevus suhteliselt väike. Rohkem kui üks kümnest vastajast ütleb, et „ei ole üldse oluline“, et EL võtaks meetmeid taastuvenergia suurendamiseks.

Lätis (11 %, +2 protsendipunkti) ja Eestis (7 %, +1 protsendipunkti) on nende vastajate osakaal, kes ütlevad, et nad ei tea, kui oluline on, et EL võtaks meetmeid taastuvenergia suurendamiseks, kõigi ELi liikmesriikide seas suurim.

Aja jooksul toimunud suuremate muutustega seoses on Maltal vähenenud 11 protsendipunkti nende vastajate osakaal, kes peavad oluliseks, et EL võtaks meetmeid taastuvenergia suurendamiseks, samas kui nende osakaal, kes ei pea sellist meedet oluliseks, on suurenenud (10 %, +8 protsendipunkti). Ka Eestis on ELi meetmete tajutav tähtsus selles valdkonnas märkimisväärselt vähenenud (62 %, -10 protsendipunkti). Samas on võrreldes 2023. aastaga suurenenud Eestis nende vastajate osakaal, kes ütlevad, et ei ole oluline, et EL võtaks meetmeid taastuvenergia suurendamiseks (31%, +9 protsendipunkti).

Seoses piirkondlike ja kohalike omavalitsustega peab 88 % eurooplastest oluliseks, et need asutused võtaksid meetmeid taastuvenergia suurendamiseks. Iga kümnes

47 QD8. Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid taastuvenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia osakaalu suurendamiseks? - riigi valitsus, EL, piirkondlikud või kohalikud ametiasutused.

48 Pange tähele, et vastajad võiksid märkida ühe järgmistest vastusevariantidest: „väga oluline“, „üsna oluline“, „ei ole väga oluline“ ja „ei ole üldse oluline“.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

vastaja peab sellist tegevust ebaoluliseks (10 %) ja 2 % väidab, et nad ei tea.

Kõigis ELi liikmesriikides usub enamik vastanutest, et on oluline, et piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused võtaksid meetmeid taastuvenergia osakaalu suurendamiseks.

Riikide vahel on siiski suured erinevused. Hispaania, Horvaatia, Ungari ja Portugal (mõlemas 94 %) teatasid suurimast vastajate osakaalust, kes omistasid piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele selliste meetmete puhul tähtsust, samas kui Eesti osakaal on ülekaalukalt väiksem (56 %).

Kui vaadata tajutava tähtsuse taset, on märkimisväärne, et Maltal (69%), Küprosel (65%) ja Iirimaa (63%) ütlevad paljud vastajad, et on „väga oluline“, et piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused võtaksid meetmeid, seades nad selles kategoorias rohkem kui 20 protsendipunkti üle ELi keskmise (42%).

Riigid, kus on kõige rohkem vastajaid, kes leiavad, et piirkondlike ja kohalike omavalitsuste tegevus ei ole taastuvenergia suurendamise seisukohast oluline, on Eesti (38%), Tšehhi (24%) ja Rumeenia (21%). Eestis on 15 % vastanutest seisukohal, et „ei ole üldse oluline“, et

piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused selles valdkonnas meetmeid võtaksid.

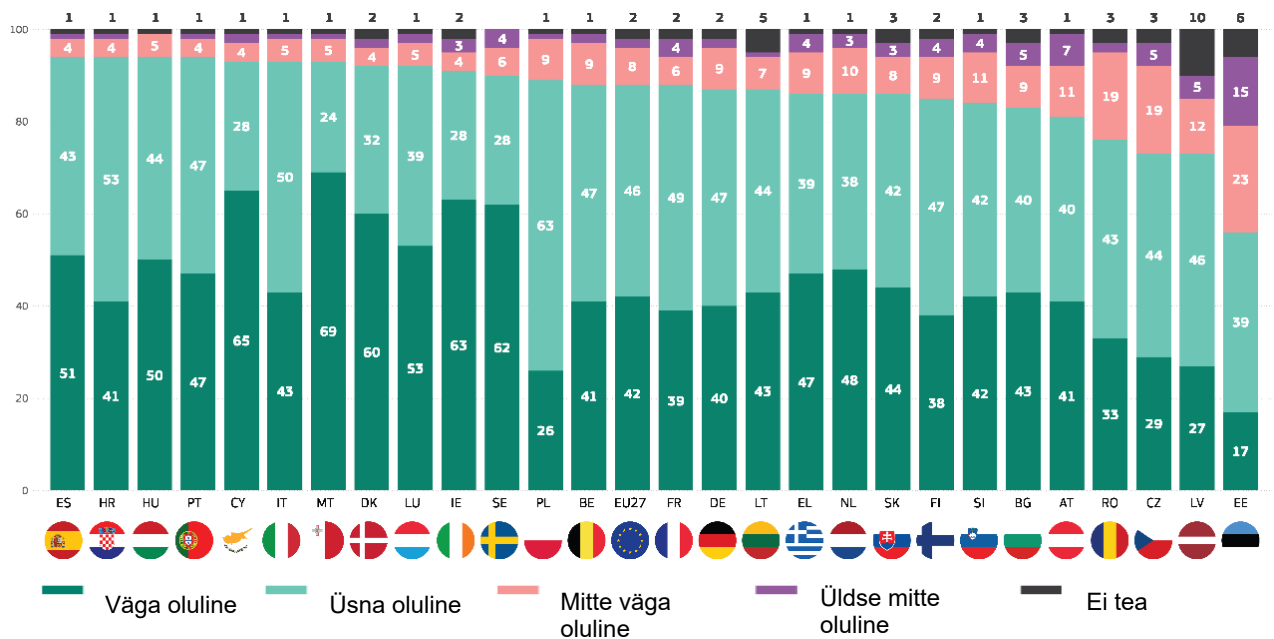
Üldiselt näitab see osa, et enamik eurooplasi peab oluliseks, et riikide valitsused, Euroopa Liit ning piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused võtaksid meetmeid taastuvenergia edendamiseks. Siiski esineb piirkondlike erinevusi – näiteks Eestis, Tšehhis ja Rumeenias on rohkem vastajaid, kes ei pea selliste meetmete võtmist nende asutuste jaoks oluliseks.

QD8.2. Kui oluline on teie arvates see, et ma järgnen võimudele, et võtta meetmeid taastuvenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia suurendamiseks? : - (RIIKLIKU) valitsus (%)

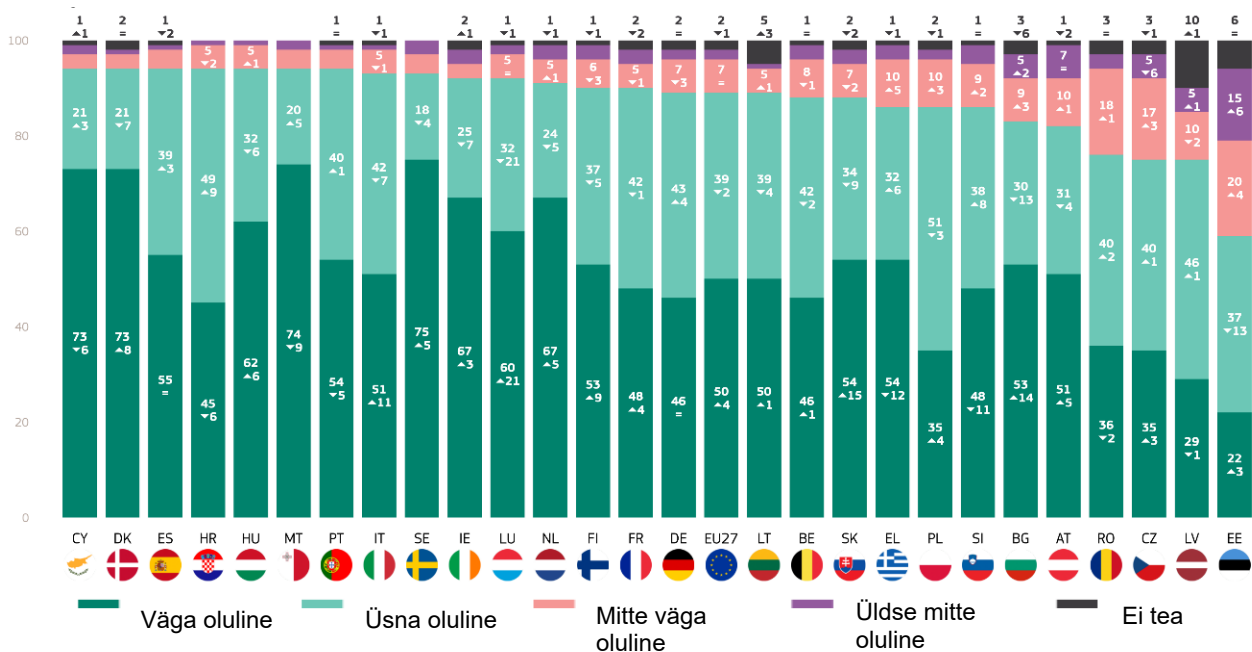
	Väga oluline		Üsna oluline		Mitte väga oluline		Üldse mitte oluline		Ei tea		„Oluline“ kokku		„Ei ole oluline“ kokku	
	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023
EL 27	50	4	39	-2	7	0	2	-1	2	-1	89	2	9	-1
BE	46	1	42	-2	8	-1	3	2	1	0	88	-1	11	1
BG	53	14	30	-13	9	3	5	2	3	-6	83	1	14	5
CZ	35	3	40	1	17	3	5	-6	3	-1	75	4	22	-3
DK	73	8	21	-7	3	-1	1	0	2	0	94	1	4	-1
DE	46	0	43	4	7	-3	2	-1	2	0	89	4	9	-4
EE	22	3	37	-13	20	4	15	6	6	0	59	-10	35	10
IE	67	3	25	-7	3	0	3	3	2	1	92	-4	6	3
EL	54	-12	32	6	10	5	3	2	1	-1	86	-6	13	7
ES	55	0	39	3	4	0	1	-1	1	-2	94	3	5	-1
FR	48	4	42	-1	5	-1	3	0	2	-2	90	3	8	-1
HR	45	-6	49	9	5	-2	1	0	0	-1	94	3	6	-2
IT	51	11	42	-7	5	-1	1	-2	1	-1	93	4	6	-3
CY	73	-6	21	3	3	1	2	1	1	1	94	-3	5	2
LV	29	-1	46	1	10	-2	5	1	10	1	75	0	15	-1
LT	50	1	39	-4	5	1	1	-1	5	3	89	-3	6	0
LU	60	21	32	-21	5	0	2	1	1	-1	92	0	7	1
HU	62	6	32	-6	5	1	1	0	0	-1	94	0	6	1
MT	74	-9	20	5	4	3	2	2	0	-1	94	-4	6	5
NL	67	5	24	-5	5	1	3	0	1	-1	91	0	8	1
AT	51	5	31	-4	10	1	7	0	1	-2	82	1	17	1
PL	35	4	51	-3	10	3	2	-3	2	-1	86	1	12	0
PT	54	-5	40	1	4	4	1	0	1	0	94	-4	5	4
RO	36	-2	40	2	18	1	3	-1	3	0	76	0	21	0
SI	48	-11	38	8	9	2	4	1	1	0	86	-3	13	3
SK	54	15	34	-9	7	-2	3	-2	2	-2	88	6	10	-4
FI	53	9	37	-5	6	-3	3	0	1	-1	90	4	9	-3
SE	75	5	18	-4	4	0	3	0	0	-1	93	1	7	0

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

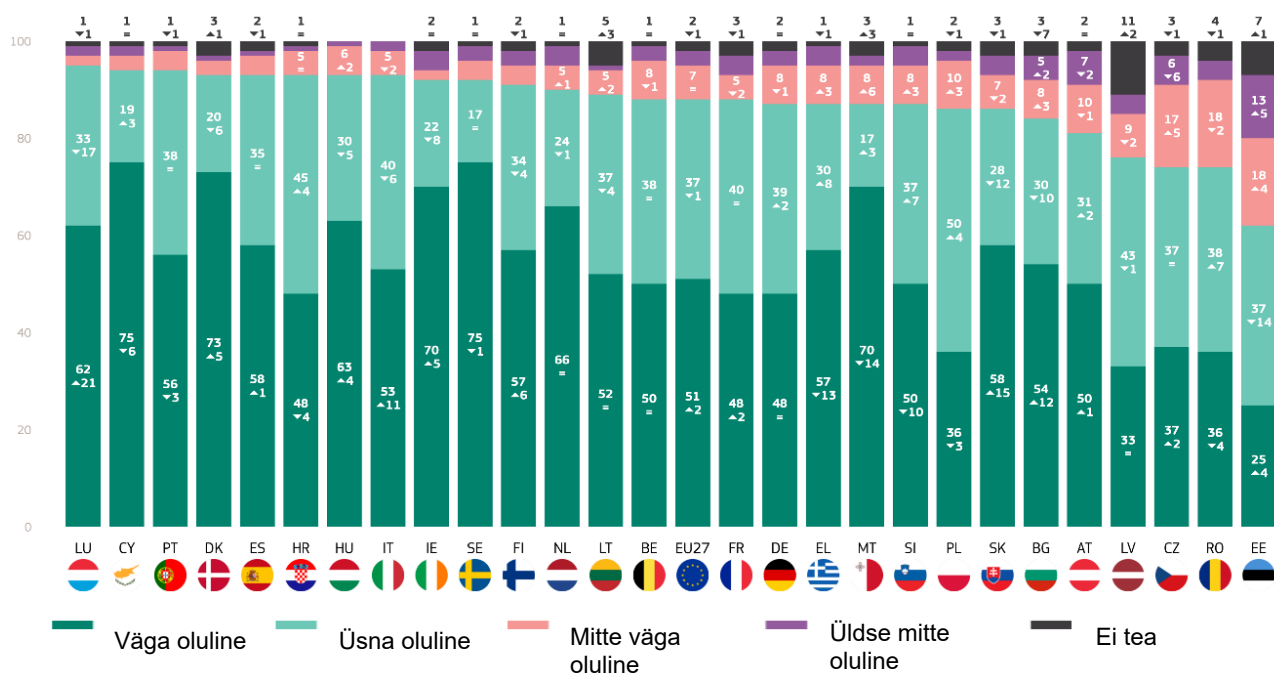
Küsimus 8.1. Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid taastuvenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia osakaalu suurendamiseks? - Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused (%)

QD8.2: Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid taastuvenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia osakaalu suurendamiseks? - (RIIKLIKU) valitsus (%)

QD8.3: Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid taastuvenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia suurendamiseks? Euroopa Liit (%)

Lõpuks uuriti tulemusi sotsiaaldemograafiliste⁴⁹ ja muude kliimaga seotud tegurite vaatenurgast:

- Naised (89%) peavad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (87%) oluliseks, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võtaksid meetmeid taastuenergia osakaalu suurendamiseks.
- Nooremad inimesed, eriti 15–24aastased (90 %), toetavad kõige rohkem taastuenergia algatusi, kusjuures toetus vanusega veidi väheneb: 89% 25–39-aastastest, 88% 40–54-aastastest ja 87% üle 55-aastastest.
- Kõrghariduse tase on korrelatsioonis suurema toetusega taastuenergiale, kusjuures 92 % vastanutest õpib endiselt ja 89 % inimestest, kes lõpetasid hariduse 20-aastaselt või hiljem, on teatanud, et piirkondlike ja kohalike omavalitsuste jaoks on oluline edendada taastuenergia kasutamist. Need, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või vähem, näitavad veidi madalamat toetust (86%).
- Üliõpilased (92 %) rõhutavad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste taastuenergiaalaste meetmete suurt tähtsust, neile järgnevad teised valgekraed (90 %), juhid ja töölised (mõlemad 89 %). Suurt toetust on avaldanud ka füüsilisest isikust ettevõtjad ja pensionärid (mõlemad 87 %), samas kui eluasemega seotud isikute (85 %) ja töötute (82 %) toetus on suhteliselt väiksem.
- Suurlinnade (90 %) ning väikeste ja keskmise suurusega linnade (89 %) elanikud peavad kõige tõenäolisemalt oluliseks, et piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused soodustaksid taastuenergia kasutamist, samas kui maapiirkondade elanikud (85 %) väljendavad mõnevõrra väiksemat toetust.
- Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks (59 %), on teatanud, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused toetavad taastuenergia meetmeid oluliselt vähem kui need, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks (93 %).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest (93%), näitavad palju suuremat toetust piirkondlike ja kohalike omavalitsuste taastuenergia algatustele, samas kui need, kes ei nõustu, teatavad nende üksuste väiksemast toetusest sellisele tegevusele (62%).
- Keskkonnariskidega kokku puutunud vastajad näitavad, et piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused toetavad taastuenergia meetmeid rohkem (93 %) kui need, kes nendega kokku ei puutu (85 %).
- Vastajad, kes nõustuvad, et riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta (88%), näitavad, et piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel on vähem kiireloomulisi meetmeid taastuenergia valdkonnas kui neil, kes ei ole sellega nõus (89%).

49 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

QD8.1 Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid taastuvenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia suurendamiseks? Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused (% – EL)

	„Oluline“ kokku	„Ei ole oluline“ kokku	Ei tea
EL 27	88	10	2
Sugu			
Mees	87	12	1
Naine	89	9	2
Vanus			
15-24	90	8	2
25-39	89	10	1
40-54	88	11	1
55+	87	11	2
Haridus (lõpp)			
-15	86	11	3
16-19	87	11	2
20+	89	10	1
Ikka veel õpib	92	7	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	87	12	1
Juhid	89	10	1
Muud valged kraed.	90	9	1
Käsitöölised	89	10	1
Majaelanikud	85	13	2
Töotu	82	15	3
Pensionile jäänud	87	10	3
Üliõpilased	92	7	1
Subjektivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	85	13	2
Väike või keskmise suurusega linn	89	9	2
Suurlinn	90	9	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	93	6	1
Ei ole tõsine probleem	59	39	2
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	93	6	1
Ei nõustu	62	36	2
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	93	6	1
Mitte kokku puutunud	85	13	2
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	89	10	1
Ei nõustu	88	11	1

Lõpuks uuriti tulemusi sotsiaaldemograafiliste⁵⁰ ja muude kliimaga seotud tegurite vaatenurgast:

- Naised (90%) arvavad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (88%), et nende valitsuse jaoks on oluline võtta meetmeid taastuenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia suurendamiseks.
- Nooremad inimesed, eriti 15–24aastased (92 %), väljendavad kõige suuremat toetust valitsuse tegevusele taastuenergia valdkonnas. Toetus väheneb veidi vanusega: 90 % 25–39-aastastest, 89 % 40–54-aastastest ja 88 % üle 55-aastastest.
- Suurema haridusega inimesed näitavad suuremat toetust valitsuse tegevusele taastuenergia valdkonnas. Nende hulgas, kes jäid haridusse kuni 20-aastaseks või vanemaks, peab seda oluliseks 91%, samas kui need, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või nooremalt, näitavad veidi väiksemat toetust (87%).
- Üliõpilased (94%) väljendavad kõige suuremat toetust riikide valitsuste taastuenergiaalastele meetmetele, neile järgnevad juhid ja teised valgekraed (mõlemad 91%). Toetus on veidi väiksem füüsilise töö tegijate (88%), koduabiliste ja töötute (mõlemas 86%) seas.
- Suurlinnade (91%) ning väikeste ja keskmise suurusega linnade (90%) elanikud peavad kõige tõenäolisemalt oluliseks, et nende valitsus võtaks meetmeid taastuenergia valdkonnas. Maapiirkondade elanike toetus (85%) on mõnevõrra väiksem.
- Need, kes ei pea kliimamuutusi tõsiseks probleemiks (60 %), toetavad oluliselt vähem (38 %) valitsuse meetmeid taastuenergia valdkonnas kui need, kes peavad kliimamuutusi tõsiseks probleemiks (94 %).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus (93%), väljendavad riikide valitsuste suuremat toetust taastuenergia meetmetele võrreldes nendega, kes ei nõustu (64%).
- Keskkonnamiskidega kokku puutunud vastajad näitavad, et riikide valitsused toetavad taastuenergia meetmeid rohkem (93 %) kui need, kes ei puutunud kokku (86 %).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad, et riikide valitsused toetavad taastuenergia meetmeid veidi vähem (89%) kui need, kes ei nõustu (91%).

QD8.2 Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid taastuenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia suurendamiseks? (RIIKLIKU) valitsus (% – EL)

	„Oluline“ kokku	„Ei ole oluline“ kokku	Ei tea
EL 27	89	9	2
Sugu			
Mees	88	11	1
Naine	90	8	2
Vanus			
15-24	92	6	2
25-39	90	9	1
40-54	89	10	1
55+	88	10	2
Haridus (lõpp)			
-15	87	10	3
16-19	88	11	1
20+	91	8	1
Ikka veel õpib	94	5	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	88	11	1
Juhid	91	8	1
Muud valged kraed	91	8	1
Käsitöölised	88	11	1
Majaelanikud	86	13	1
Töötud	86	11	3
Pensionile jäänud	88	10	2
Üliõpilased	94	5	1
Subjekttiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	85	13	2
Väike või keskmise suurusega linn	90	9	1
Suurlinn	91	8	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	94	5	1
Ei ole tõsine probleem	60	38	2
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	93	6	1
Ei nõustu	64	34	2
Kokkupuude keskkonna- ja kliimamiskidega			
Avatud	93	6	1
Mitte kokku puutunud	86	12	2
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	91	8	1
Ei nõustu	89	10	1

50 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Lõpuks uuriti tulemusi sotsiaaldemograafiliste⁵¹ ja muude kliimaga seotud tegurite vaatenurgast:

- Naised (90%) peavad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (86%) Euroopa Liidu jaoks oluliseks taastuvenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia kasutamise edendamist.
- Nooremad vastajad, eelkõige 15–24aastased (91 %), toetavad kõige rohkem Euroopa Liidu taastuvenergiameetmeid. Toetus väheneb veidi vanusega: 89% 25–39-aastastest, 88% 40–54-aastastest ja 87% üle 55-aastastest.
- Vastajad, kes jätkasid õpinguid kuni 20-aastaseks saamiseni (89 %), ja need, kes alles õpivad (94 %), väljendasid taastuvenergia meetmete suurimat tähtsust, samas kui need, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või nooremalt, teatasid veidi väiksemast toetusest (86 %).
- Üliõpilased (94%) peavad Euroopa Liidu taastuvenergiaalast tegevust kõige olulisemaks, neile järgnevad juhid, töölised (mõlemad 88%) ja teised valgekraed (90%). Toetus on veidi väiksem füüsilisest isikust ettevõtjate (86%) ja pensionäride (87%) seas, samal ajal kui töötud (85%) ja majaelanikud (86%) teatavad väiksemast toetusest.
- Suurlinnade (91%) ning väikeste ja keskmise suurusega linnade (89%) linnaelanikud peavad kõige tõenäolisemalt oluliseks, et Euroopa Liit soodustaks taastuvenergia kasutamist. Maapiirkondade elanike (84%) toetus on mõnevõrra väiksem.
- Need, kes ei pea kliimamuutusi tõsiseks probleemiks (58 %), näitavad, et ELi toetus taastuvenergia meetmetele on oluliselt väiksem kui need, kes peavad kliimamuutusi tõsiseks probleemiks (94 %).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus (93%), väljendavad ELi taastuvenergiameetmetele suuremat toetust kui need, kes ei nõustu (61%).
- Keskkonnamiskidega kokku puutuvad vastajad toetavad ELi taastuvenergiameetmeid rohkem (93 %) kui need, kes nendega kokku ei puutu (86 %).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad, et EL toetab taastuvenergia meetmeid veidi vähem (88%) kui need, kes sellega ei nõustu (90%).

QD8.3 Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid taastuvenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia suurendamiseks? Euroopa Liit (% – EL)

	„Oluline“ kokku	„Ei ole oluline“ kokku	Ei tea
EL 27	88	10	2
Sugu			
Mees	86	12	2
Naine	90	8	2
Vanus			
15-24	91	7	2
25-39	89	10	1
40-54	88	10	2
55+	87	10	3
Haridus (lõpp)			
-15	86	10	4
16-19	87	1	2
20+	89	10	1
Ikka veel õpib	94	5	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	86	13	1
Juhid	88	1	1
Muud valged kraed.	90	9	1
Käsitöölised	88	1	1
Majaelanikud	86	12	2
Töötud	85	12	3
Pensionäre jäänud	87	10	3
Üliõpilased	94	5	1
Subjekttiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	84	13	3
Väike või keskmise suurusega linn	89	9	2
Suurlinn	91	8	1
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	94	5	1
Ei ole tõsine probleem	58	39	3
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	93	6	1
Ei nõustu	61	36	3
Kokkupuude keskkonna- ja kliimamiskidega			
Avatud	93	6	1
Mitte kokku puutunud	86	12	2
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	90	9	1
Ei nõustu	88	4	1

51 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

3. Arvamused kliimamuutuste prioriteetide kohta

Euroopa laialdane toetus kliimamuutustega seotud meetmetele, kuid mõnes riigis valitseb selge skeptitsism.

Selles osas tutvustatakse eurooplaste prioriteete seoses erinevate kliimamuutustega seotud meetmetega.

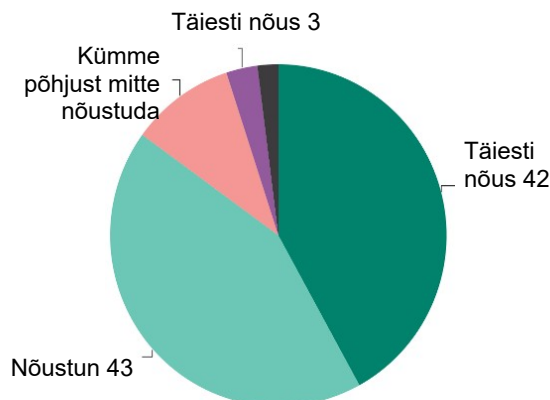
esiteks küsiti vastajatelt, kas kliimamuutuste vastu võitlemine peaks olema prioriteet, et parandada rahvatervist ja elukvaliteeti, kasutades neljapunktilist skaalat: „nõustun täielikult“, „kaldun nõustuma“, „kaldun mitte nõustuma“ ja „ei nõustu üldse“.⁵² Kogu Euroopa Liidus on 85 % vastanutest nõus, et kliimamuutuste vastu võitlemine peaks olema prioriteet, et parandada rahvatervist ja elukvaliteeti, sealhulgas 43 %, kes „kalduvad nõustuma“, ja 42 %, kes „nõustuvad täielikult“. Seevastu 13 % eurooplastest ei nõustu (10 % ei nõustu ja 3 % ei nõustu üldse) ning 2 % väidab, et nad ei tea.

Kõigis ELi liikmesriikides on enamik vastanutest väitega nõus. Seitsmes riigis nõustub vähemalt üheksa vastajat kümnest, kusjuures Kreeka (94%), Küprose ja Ungari (kumbki 92%) tulemused on selles kategoorias kõige paremad. Seevastu Eestis (61%) ja Lätis (69%) on kõige vähem punkte nõustumisel, et kliimamuutuste vastu võitlemine peaks olema rahvatervise ja elukvaliteedi parandamise prioriteet.

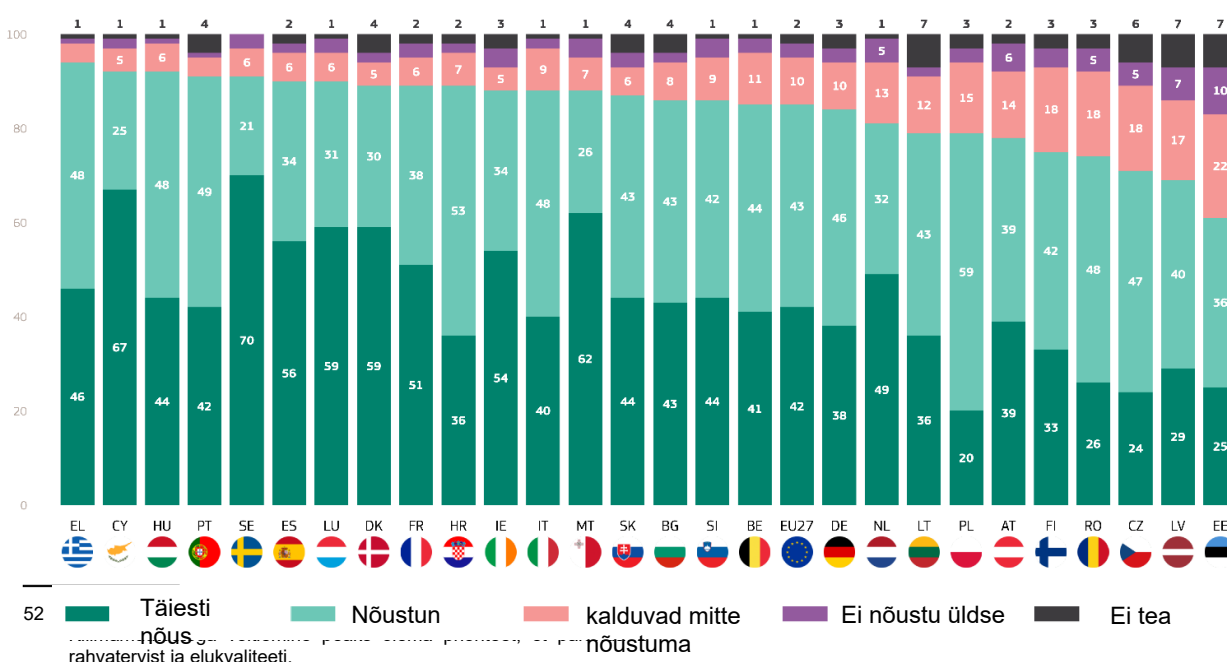
Seevastu peaaegu kolmandik Eesti vastanutest (32%) ei nõustu väitega, olles seega kõige suurema lahkavuse tulemusega riik. Enam kui viiendik vastanutest Soomes (22%), Rumeenias (23%), Tšehhis (23%) ja Lätis (24%) ei nõustu samuti sellega, et kliimamuutuste vastu võitlemine peaks olema rahvatervise ja elukvaliteedi parandamise

prioriteet. Leedus ja Eestis teatas 7% vastanutest, et nad ei tea.

QD4.1: Mil määral nõustute või ei nõustu iga järgneva avaldusega? Kliimamuutustega võitlemine peaks olema prioriteet, et parandada rahvatervist ja elukvaliteeti (%)

QD4.1: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? Kliimamuutustega võitlemine peaks olema prioriteet, et parandada rahvatervist ja elukvaliteeti (%)

Lisaks küsiti vastajatelt, kas nad nõustuvad sellega, et kliimamuutustest tingitud kahju kulud on palju suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud, kasutades neljapunktilist skaalat: „nõustun täielikult“, „kaldun nõustuma“, „kaldun mitte nõustuma“ ja „ei nõustu üldse“.⁵³ Rohkem kui seitse eurooplast kümnest (77%, +4 protsendipunkti) nõustub selle väitega, sealhulgas 43% (+3 protsendipunkti), kes „nõustuvad“ ja 34% (+1 protsendipunkti), kes „nõustuvad täielikult“. 14 % (–2 protsendipunkti) vastanutest ei nõustu, sealhulgas ainult 3 % (–1 protsendipunkti), kes ei nõustu üldse, ja 11 % (–1 protsendipunkti), kes „kalduvad mittenõustumisele“. Väärib märkimist, et selle küsimuse kohta väitis peaaegu iga kümnes vastaja, et nad ei tea (9 %, –3 protsendipunkti).

ELi liikmesriikides on enamik (üle 50 %) vastanutest väitega nõus, välja arvatud Eestis, kus 46 % vastanutest on väitega nõus. Enamuse suurus on ELi liikmesriikides siiski erinev. Lepingute osakaal oli suurim Küprosel (86 %, –1 protsendipunkti), Horvaatias (86 %, +3 protsendipunkti) ja Portugalis (86 %, +4 protsendipunkti). Lätis on see näitaja 62 % (+3 protsendipunkti).

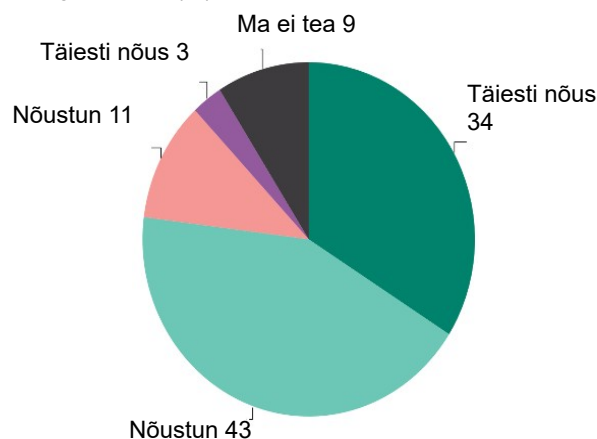
Riikidest, kes nõustuvad, et kliimamuutustest tingitud kahju kulud on palju suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud, võib kõige suuremat toetust täheldada Maltal (56 %, +4 protsendipunkti) ja Küprosel (55 %, –1 protsendipunkti), kus üle poole vastanutest nõustus väitega täielikult.

Seevastu neljas riigis ei nõustu väitega umbes viiendik vastanutest: Tšehhi (25 %, –4 protsendipunkti), Rumeenia (24 %, –10 protsendipunkti), Läti (22 %, –1 protsendipunkti) ja Austria (20 %, –5 protsendipunkti). Samas ei nõustu Eestis peaaegu neli vastajat kümnest (38 %, +11 protsendipunkti), olles seega riik, kus suurim osa vastanutest ei nõustu sellega, et kliimamuutustest tingitud kahjude kulud on palju suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud. See osakaal hõlmab 11 % vastanutest, kes „ei nõustu üldse“.

Lisaks märkisid paljud vastajad, et nad ei tea, kas kliimamuutustest tingitud kahju kulud on palju suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud. 12 ELi liikmesriigis väitis vähemalt iga kümnes vastaja, et nad ei tea. Nimekirjas on esikohal Bulgaaria (18 %, –2 protsendipunkti), Eesti (16 %, –5 protsendipunkti) ja Läti (16 %, –2 protsendipunkti).

Alates 2023. aastast toimunud muutuste osas võib täheldada, et Rumeenias (+13 protsendipunkti) ja Soomes (+11 protsendipunkti) suurenes kokkulepe märkimisväärselt. Samal ajal vähenes Rumeenia lahkarvamuste punktisumma 10 protsendipunkti ja Soome lahkarvamuste punktisumma 8 protsendipunkti. Seevastu rohkem Eesti vastajaid ei nõustu väitega, et kliimamuutustest tingitud kahju kulud on palju suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud kui 2023. aastal (+11 protsendipunkti).

QD4.2: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? - Kliimamuutustest tingitud kahju kulud on palju suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud (%)

Täiesti nõus: +1
 Leppida kokku järgmises: +1
 Väidab, et ei nõustu: -1
 Ei nõustu üldse: =
 Ei tea: -2
 (veebruar/märts 2025 – mai/juuni 2023)

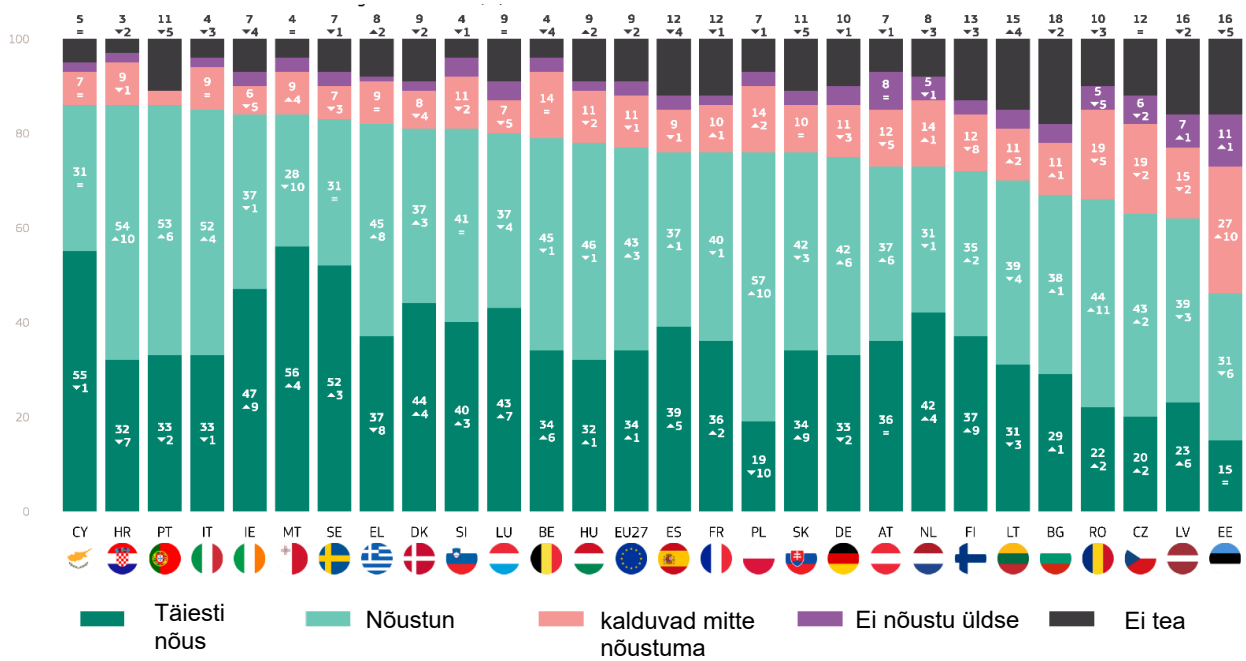
⁵³ Küsimus 4.2. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? - Kliimamuutustest tingitud kahju kulud on palju suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

QD4.3: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? - Kliimamuutustest tingitud kahju kulud on palju suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud (%)

	Täiesti nõus		Nõustun		kalduvad mitte nõustuma		Ei nõustu üldse		Ei tea		Kokku „Nõustun“		Kokku „Ei nõustu“	
	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar /märts 2025 – mai/juuni 2023
EL 27	34	1	43	3	11	-1	3	-1	9	-2	77	4	14	-2
BE	34	6	45	-1	14	0	3	-1	4	-4	79	5	17	-1
BG	29	1	38	1	11	1	4	-1	18	-2	67	2	15	0
CZ	20	2	43	2	19	-2	6	-2	12	0	63	4	25	-4
DK	44	4	37	3	8	-4	2	-1	9	-2	81	7	10	-5
DE	33	-2	42	6	11	-3	4	0	10	-1	75	4	15	-3
EE	15	0	31	-6	27	10	11	1	16	-5	46	-6	38	11
IE	47	9	37	-1	6	-5	3	1	7	-4	84	8	9	-4
EL	37	-8	45	8	9	0	1	-2	8	2	82	0	10	-2
ES	39	5	37	1	9	-1	3	-1	12	-4	76	6	12	-2
FR	36	2	40	-1	10	1	2	-1	12	-1	76	1	12	0
HR	32	-7	54	10	9	-1	2	0	3	-2	86	3	11	-1
IT	33	-1	52	4	9	0	2	0	4	-3	85	3	11	0
CY	55	-1	31	0	7	0	2	1	5	0	86	-1	9	1
LV	23	6	39	-3	15	-2	7	1	16	-2	62	3	22	-1
LT	31	-3	39	-4	11	2	4	1	15	4	70	-7	15	3
LU	43	7	37	-4	7	-5	4	2	9	0	80	3	11	-3
HU	32	1	46	-1	11	-2	2	0	9	2	78	0	13	-2
MT	56	4	28	-10	9	4	3	2	4	0	84	-6	12	6
NL	42	4	31	-1	14	1	5	-1	8	-3	73	3	19	0
AT	36	0	37	6	12	-5	8	0	7	-1	73	6	20	-5
PL	19	-10	57	10	14	2	3	-1	7	-1	76	0	17	1
PT	33	-2	53	6	3	2	0	-1	11	-5	86	4		
RO	22	2	44	11	19	-5	5	-5	10	-3	66	13	24	-10
SI	40	3	41	0	11	-2	4	0	4	-1	81	3	15	-2
SK	34	9	42	-3	10	0	3	-1	11	-5	76	6	13	-1
FI	37	9	35	2	12	-8	3	0	13	-3	72	11	15	-8
SE	52	3	31	0	7	-3	3	1	7	-1	83	3	10	-2

QD4.2: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? - Kliimamuutustest tingitud kahju kulud on palju suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud (%)

Sotsiaaldemograafiliste⁵⁴ tegurite kohta tehti järgmised tähelepanekud.

- Naised (88%) nõustuvad meestest märkimisväärselt suurema tõenäosusega (83%), et kliimamuutuste vastu võitlemine peaks olema prioriteet, et parandada rahvatervist ja elukvaliteeti ELis.
- Nooremad inimesed, eriti 15–24-aastased ja 25–39-aastased (mõlemad 87 %), toetavad kõige rohkem kliimamuutuste prioriseerimist rahvatervise parandamiseks. Toetus väheneb veidi vanusega, kusjuures 85% 40-54-aastastest ja 85% 55-aastastest ja vanematest nõustub avaldusega.
- Vastajad, kes jätkasid haridusteed kuni 20-aastaseks saamiseni (87%), ja need, kes alles õpivad (89%), teatasid suurimast tähtsusest, samas kui need, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või vähem, teatasid veidi väiksemast toetusest (83%).
- Üliõpilased (90%) väljendavad kõige suuremat tähtsust, neile järgnevad juhid ja teised valgekraed (mõlemad 87%). Toetust saavad ka pensionärid (86%), töölised (84%) ja koduabilised (83%), samal ajal kui füüsilisest isikust ettevõtjad (81%) ja töötud (80%) teatavad väiksemast toetusest.
- Suurlinnades (88%) ning väikestes ja keskmise suurusega linnades (87%) elavad linnaelanikud peavad suurema tõenäosusega oluliseks, et Euroopa Liit seaks prioriteediks kliimamuutustega võitlemise, samas kui maapiirkondade elanikud (81%) saavad veidi väiksemat toetust.
- Need, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks, näitavad oluliselt väiksemat toetust (46%) võrreldes nendega, kes peavad seda tõsiseks probleemiks (93%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, väljendavad väitele suuremat toetust (92%), samas kui need, kes ei nõustu, teatavad palju väiksemast toetusest (51%).
- Keskkonnanriskidega kokku puutunud vastajad (91%) on rohkem toetatud kui need, kes keskkonnanriskidega kokku ei puutunud (82%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad väiksemat kiireloomulisuse tunnet (85%) võrreldes nendega, kes ei nõustu (87%).

QD4.1 Mil määral nõustute või ei nõustu iga järgmise väitega? Kliimamuutustega võitlemine peaks olema prioriteet, et parandada rahvatervist ja elukvaliteeti (% EList)

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	85	13	2
Sugu			
Mees	83	15	2
Naine	88	10	2
Vanus			
15-24	87	11	2
25-39	87	12	1
40-54	85	13	2
55+	85	12	3
Haridus (lõpp)			
-15	83	13	4
16-19	85	13	2
20+	87	12	1
Ikka veel õpib	89	9	2
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	81	17	2
Juhid	87	12	1
Muud valged kraed.	87	11	2
Käsitöölised	84	14	2
Majaelanikud	83	13	4
Töötud	80	17	3
Pensionile jäänud	86	11	3
Üliõpilased	90	8	2
Subjekttiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	81	16	3
Väike või keskmise suurusega linn	87	11	2
Suurlinn	88	10	2
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	93	6	1
Ei ole tõsine probleem	46	50	4
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	92	7	1
Ei nõustu	51	45	4
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	91	8	1
Mitte kokku puutunud	82	16	2
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	87	12	1
Ei nõustu	85	13	2

54 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Sotsiaaldemograafiliste⁵⁵ tegurite kohta tehti järgmised tähelepanekud.

- Naised (77%) nõustuvad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (76%), et kliimamuutustest tingitud kahjude kulud on suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud.
- Kõige rohkem nõustuvad sellega nooremad inimesed, eelkõige 25–39-aastased (79%) ning 40–54-aastased ja 15–24-aastased (mõlemad 78%). Kokkulepe väheneb vanusega veidi: 55+ (74%) on vähem tõenäoline, et nõustuda.
- Vastajad, kes jäid haridusteele kuni 20-aastaseks või vanemaks, ja need, kes alles õpivad (kõik 80%), nõustuvad väitega rohkem kui need, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või nooremana (70%).
- Üliõpilased (81%) väljendavad kõrgeimat nõusolekut, neile järgnevad juhid (80%) ja teised valgekraed (79%). Tugevalt toetavad ka füüsilisest isikust ettevõtjad (76%) ja füüsilise töö tegijad (76%), samal ajal kui kodused inimesed (74%) ja pensionärid (73%) on vähem nõus.
- Suurlinnade (80 %) ja väikeste või keskmise suurusega linnade (79 %) linnaelanikud nõustuvad suurema tõenäosusega, et kliimamuutustest tulenevate kahjude kulud kaaluvad üles rohepöördesse tehtavate investeeringute kulud, võrreldes maapiirkondade elanikega (70 %).
- Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, nõustuvad sellega oluliselt väiksema tõenäosusega (43%) kui need, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks (83%).
- Need, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus (83 %), nõustuvad palju tõenäolisemalt, et kliimamuutustest tulenevate kahjude kulud on suuremad kui rohepöördesse tehtavate investeeringute kulud, võrreldes nendega, kes ei nõustu (46 %).
- Vastajad, kes puutuvad kokku keskkonna- ja kliimariskidega, nõustuvad suurema tõenäosusega (85%) kui need, kes ei puutu kokku (72%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta (78%), toetavad samuti väidet, et kahjukulud on palju suuremad kui rohepöördeks tehtavate investeeringute kulud.

QD4.2 Mil määral nõustute või ei nõustu iga järgmise väitega?
Kliimamuutustest tingitud kahju kulud on palju suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud (% EList)

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	7	14	9
Sugu			
Mees	76	16	8
Naine	7	12	11
Vanus			
15-24	78	12	10
25-39	79	14	7
40-54	78	16	6
55+	74	14	12
Haridus (lõpp)			
-15	70	15	15
16-19	75	15	10
20+	80	14	6
Ikka veel õpib	80	9	11
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	76	18	6
Juhid	80	15	5
Muud valged kraed.	79	14	7
Käsitöölised	76	15	9
Majaelanikud	74	15	11
Töötu	74	15	11
Pensionile jäänud	73	13	14
Üliõpilased	81	10	9
Subjekttiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	70	18	12
Väike või keskmise suurusega linn	79	13	8
Suurlinn	80	12	8
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	83	9	8
Ei ole tõsine probleem	43	47	10
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	83	9	8
Ei nõustu	46	44	10
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	85	9	6
Mitte kokku puutunud	72	17	11
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	78	13	9
Ei nõustu	78	15	7

⁵⁵ Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

Seejärel küsiti vastajatelt, kas nad usuvad, et kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni, mis muudab ELi ettevõtte konkurentsivõimelisemaks.⁵⁶ Rohkem kui seitse eurooplast kümnest (77%, +2 protsendipunkti alates 2023. aastast) nõustub selle väitega, sealhulgas 48% (+2 protsendipunkti), kes „kalduvad nõustuma“, ja 29% (muutmata), kes „nõustuvad täielikult“. 16% (muutmata) vastanute ei nõustu, sealhulgas ainult 4% (muutmata), kes „täielikult ei nõustu“, ja 12% (muutmata), kes „kalduvad mitterõustumisele“. Väärib märkimist, et selle küsimuse kohta väitis peaaegu iga kümnes vastaja, et nad ei tea (7 %, -2 protsendipunkti).

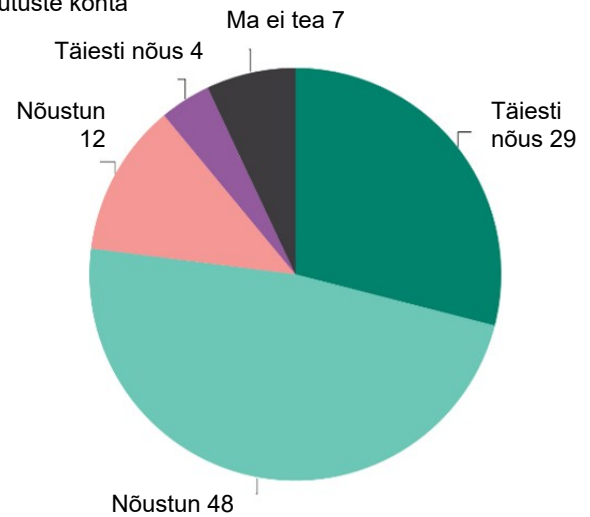
ELi liikmesriikides nõustub enamik (üle 50 %) vastanute, et kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni, mis muudab ELi ettevõtte konkurentsivõimelisemaks. Enamuse suurus on ELi liikmesriikides siiski erinev. Lepingute osakaal oli suurim Itaalias (88%, +1 protsendipunkti), Portugalis (88%, +2 protsendipunkti) ja Rootsis (88%, +2 protsendipunkti). Seevastu Eestis oli väga väike enamus nõus 52 %ga (+1 protsendipunkti).

Riikidest, kes nõustuvad, et kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni, mis muudab ELi ettevõtte konkurentsivõimelisemaks, võib kõige suuremat toetust täheldada Maltal (50 %, +6 protsendipunkti), Rootsis (46 %, -6 protsendipunkti) ja Iirimaa (45 %, +6 protsendipunkti), kus pooled või peaaegu pooled vastanute olid avaldusega täielikult nõus.

Seevastu kolmandik vastanute ei nõustu Eestis (34%, +5 protsendipunkti), olles seega riik, kus suurim osa vastanute ei nõustu sellega, et kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni, mis muudab ELi ettevõtte konkurentsivõimelisemaks. Eestile järgnevad Tšehhi (27 %, -7 protsendipunkti), Rumeenia (22 %, -9 protsendipunkti) ja Läti (20 %, -4 protsendipunkti). Erimeelsuste taset uurides on Eesti ülekaalukalt suurim riik, kes ei nõustu täielikult sellega, et kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni, mis muudab ELi ettevõtte konkurentsivõimelisemaks (12 %, +2 protsendipunkti).

Lisaks, nagu eelmises jaos, märgivad paljud vastajad, et nad ei tea, kas kliimamuutustest tingitud kahju kulud on palju suuremad kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud. Kuues ELi liikmesriigis väidab vähemalt üks kümnest vastajast, et nad ei tea. Kõige suurem osakaal selles on Lätis (16 %, -4 protsendipunkti), Leedus (16 %, +1 protsendipunkti) ja Eestis (14 %, -6 protsendipunkti).

Alates 2023. aastast toimunud muutuste osas võib täheldada, et Rumeenias (70 % +11 protsendipunkti) ja Slovakkias (80 % +9 protsendipunkti) nõustuvad vastajad palju rohkem kui 2023. aastal. Samal ajal vähenes Rumeenia lahkavuste punktisumma 9 protsendipunkti ja Slovakkia lahkavuste punktisumma 3 protsendipunkti. Seevastu võrreldes 2023. aastaga ei usu rohkem Eestist pärit vastajaid, et kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni, mis

Täiesti nõus: =
 Leppida kokku järgmises: +2
 Väidab, et ei nõustu: =
 Ei nõustu üldse: =
 Ei tea: -2
 (veebruar/märts 2025 – mai/juuni 2023)

muudaks ELi ettevõtte konkurentsivõimelisemaks (+5 protsendipunkti). Üldiste erimeelsuste osakaal suurenes ka Kreekas (13% (+5 protsendipunkti), Maltal (13%, +8p13) ja Küprosel (12%, +5 protsendipunkti), kuigi tulemused on endiselt madalad.

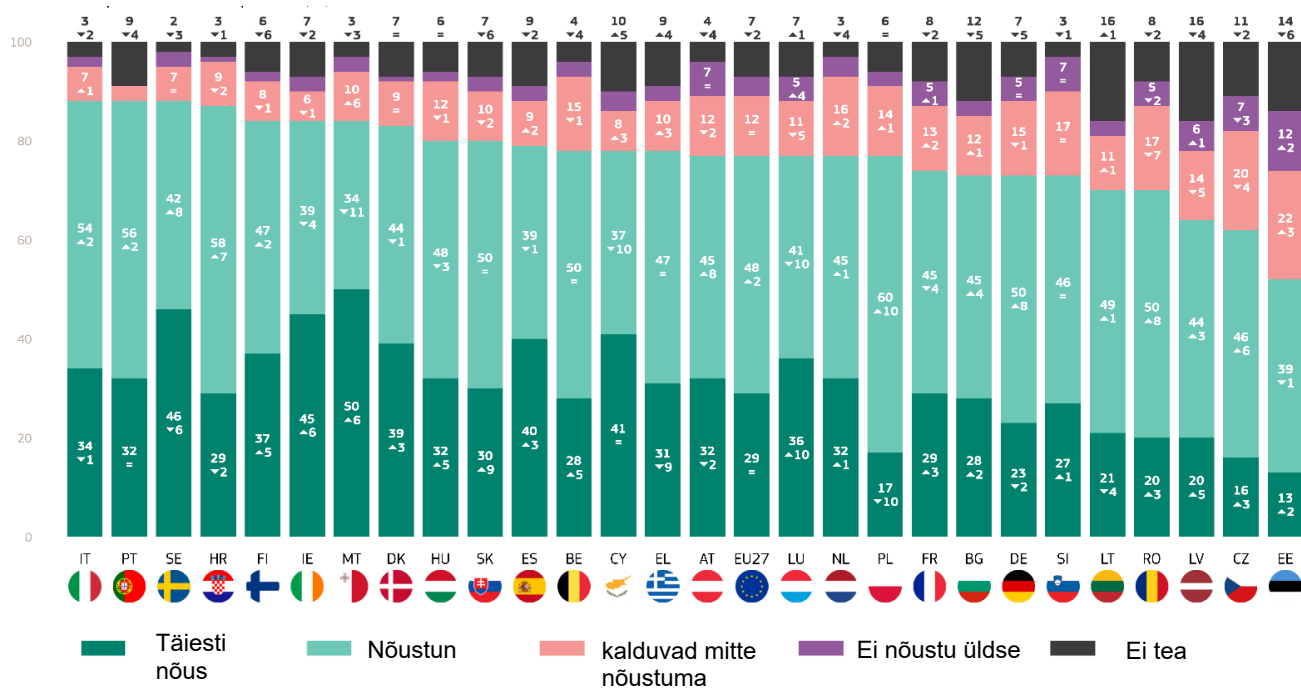
⁵⁶ Küsimus 4.3. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? - Kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni, mis muudab ELi ettevõtte konkurentsivõimelisemaks.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

Küsimus 4.3. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? - Kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni, mis muudab ELi ettevõtted konkurentsivõimelisemaks.(%)

	Täiesti nõus		Nõustun		kalduvad mitte nõustuma		Ei nõustu üldse		Ei tea		Kokku „Nõustun“		Kokku „Ei nõustu“	
	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023	Veebruar/ märts 2025	Liigendat ud Veebruar/ märts 2025 – mai/juuni 2023
EL 27	29	0	48	2	12	0	4	0	7	-2	77	2	16	0
BE	28	5	50	0	15	-1	3	0	4	-4	78	5	18	-1
BG	28	2	45	4	12	1	3	-2	12	-5	73	6	15	-1
CZ	16	3	46	6	20	-4	7	-3	11	-2	62	9	27	-7
DK	39	3	44	-1	9	0	1	-2	7	0	83	2	10	-2
DE	23	-2	50	8	15	-1	5	0	7	-5	73	6	20	-1
EE	13	2	39	-1	22	3	12	2	14	-6	52	1	34	5
IE	45	6	39	-4	6	-1	3	1	7	-2	84	2	9	0
EL	31	-9	47	0	10	3	3	2	9	4	78	-9	13	5
ES	40	3	39	-1	9	2	3	-2	9	-2	79	2	12	0
FR	29	3	45	-4	13	2	5	1	8	-2	74	-1	18	3
HR	29	-2	58	7	9	-2	1	-2	3	-1	87	5	10	-4
IT	34	-1	54	2	7	1	2	0	3	-2	88	1	9	1
CY	41	0	37	-10	8	3	4	2	10	5	78	-10	12	5
LV	20	5	44	3	14	-5	6	1	16	-4	64	8	20	-4
LT	21	-4	49	1	11	1	3	1	16	1	70	-3	14	2
LU	36	10	41	-10	11	-5	5	4	7	1	77	0	16	-1
HU	32	5	48	-3	12	-1	2	-1	6	0	80	2	14	-2
MT	50	6	34	-11	10	6	3	2	3	-3	84	-5	13	8
NL	32	1	45	1	16	2	4	0	3	-4	77	2	20	2
AT	32	-2	45	8	12	-2	7	0	4	-4	77	6	19	-2
PL	17	-10	60	10	14	1	3	-1	6	0	77	0	17	0
PT	32	0	56	2	3	2	0	0	9	-4	88	2	3	2
RO	20	3	50	8	17	-7	5	-2	8	-2	70	11	22	-9
SI	27	1	46	0	17	0	7	0	3	-1	73	1	24	0
SK	30	9	50	0	10	-2	3	-1	7	-6	80	9	13	-3
FI	37	5	47	2	8	-1	2	0	6	-6	84	7	10	-1
SE	46	-6	42	8	7	0	3	1	2	-3	88	2	10	1

QD4.3: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? Kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni, mis muudab ELi ettevõtted konkurentsivõimelisemaks (%)

Sotsiaaldemograafiliste⁵⁷ tegurite kohta tehti järgmised tähelepanekud.

- Naised (78%) nõustuvad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (77%), et kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni, mis muudab ELi ettevõtteid konkurentsivõimelisemaks.
- Nooremad inimesed, eelkõige 15–24aastased (81%), väljendavad kõrgeimat nõusolekut, et kliimamuutustega seotud meetmetest tulenev innovatsioon muudab ELi konkurentsivõimelisemaks. Kokkulepe väheneb vanusega, kusjuures avaldusega nõustub 80% 25–39-aastastest, 79% 40–54-aastastest ja 74% 55-aastastest ja vanematest.
- Vastajad, kes jäid haridusteele kuni 20-aastaseks või vanemaks, ja need, kes alles õpivad (vastavalt 81% ja 82%), näitavad kõrgeimat nõusolekut, samas kui need, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või vähem, väljendavad madalamat nõusolekut (73%).
- Kõige rohkem nõustuvad juhid (82%), neile järgnevad üliõpilased (81%) ja teised valgekraed (80%). Käsitöölised ja füüsilisest isikust ettevõtjad (mõlemad 78%) ning koduabilised (75%) nõustuvad samuti, samal ajal kui pensionärid (74%) ja töötud (73%) nõustuvad veidi vähem.
- Linnaelanikud suurlinnades (82%) ja väikestes või keskmise suurusega linnades (79%) peavad seda suurema tõenäosusega oluliseks, samas kui maaelanikud (72%) väljendavad veidi väiksemat toetust.
- Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, nõustuvad väitega palju vähem (45%) kui need, kes peavad seda tõsiseks probleemiks (83%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, nõustuvad väitega rohkem (83%), samas kui need, kes ei nõustu, teatavad palju väiksemast toetusest (49%).
- Keskkonnanriskidega kokku puutunud vastajad (85%) nõustuvad väitega rohkem kui need, kes keskkonnanriskidega kokku ei puutunud (74%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, väljendavad avalduse suhtes sama nõusolekut kui need, kes sellega ei nõustu (kõik 79%).

QD4.3 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? - Kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni, mis muudab ELi ettevõtteid konkurentsivõimelisemaks. (% EList)

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	77	16	7
Sugu			
Mees	77	17	6
Naine	78	14	8
Vanus			
15-24	81	12	7
25-39	80	16	4
40-54	79	16	5
55+	74	17	9
Haridus (lõpp)			
-15	73	15	12
16-19	76	17	7
20+	81	16	3
Ikka veel õpib	82	12	6
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	78	18	4
Juhid	82	15	3
Muud valged kraed	80	15	5
Käsitöölised	78	16	6
Majaelanikud	75	15	10
Töötud	73	18	9
Pensionile jäänud	74	16	10
Üliõpilased	81	13	6
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	72	19	9
Väike või keskmise suurusega linn	79	15	6
Suurlinn	82	13	5
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	83	11	6
Ei ole tõsine probleem	45	46	9
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	83	11	6
Ei nõustu	49	43	8
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	85	11	4
Mitte kokku puutunud	74	18	8
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	79	15	6
Ei nõustu	79	16	5

57 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Seejärel küsiti vastajatelt, kas parem valmistumine kliimamuutuste kahjulikuks mõjuks parandab ELi kodanike elu, kasutades neljapunktilist skaalat: „nõustun täielikult“, „kaldun nõustuma“, „kaldun mitte nõustuma“ ja „ei nõustu üldse“.⁵⁸ Kõigis ELi liikmesriikides nõustub väitega 83 % vastanutest, sealhulgas 49 % „nõustun“ ja 34 % „nõustun täielikult“. Seevastu 13 % eurooplastest ei nõustu sellega, et parem valmistumine kliimamuutuste kahjulikuks mõjuks parandab ELi kodanike elu, sealhulgas 10 % ei nõustu ja 3 % ei nõustu üldse. 4 % vastanutest väitis, et nad ei tea.

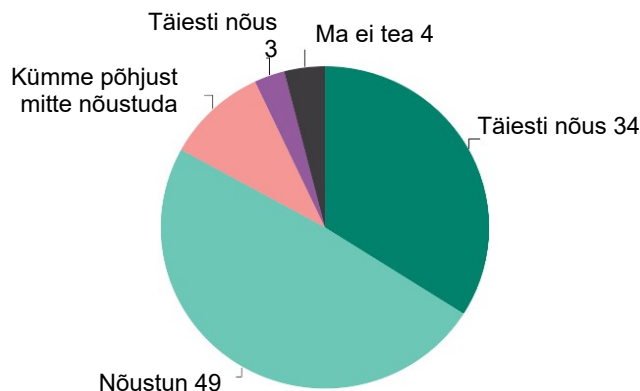
Kõigis ELi liikmesriikides nõustub enamik vastanutest, et parem valmistumine kliimamuutuste kahjulikuks mõjuks parandab ELi kodanike elu. Neljas riigis on lepingute osakaal eriti suur, kusjuures vähemalt üheksa vastajat kümnest on üldiselt nõus: Kreeka ja Portugal (kumbki 92 %) ning Hispaania ja Iirimaa (90 %). Siiski on riikide vahel märkimisväärsed erinevusi. Näiteks Eestis nõustub selle väitega ainult 59%, mis on rohkem kui 30 protsendipunkti Kreekast ja Portugalist erinev.

Kui vaadata riike, kus tulemused on „täiesti nõus“ kategoorias kõige kõrgemad, siis Rootsi (62%) ja Malta (57%) on nimekirja eesotsas ning näivad kõige kindlamalt nõustuvat, et parem valmisolek kliimamuutuste negatiivseks mõjuks parandab ELi kodanike elu.

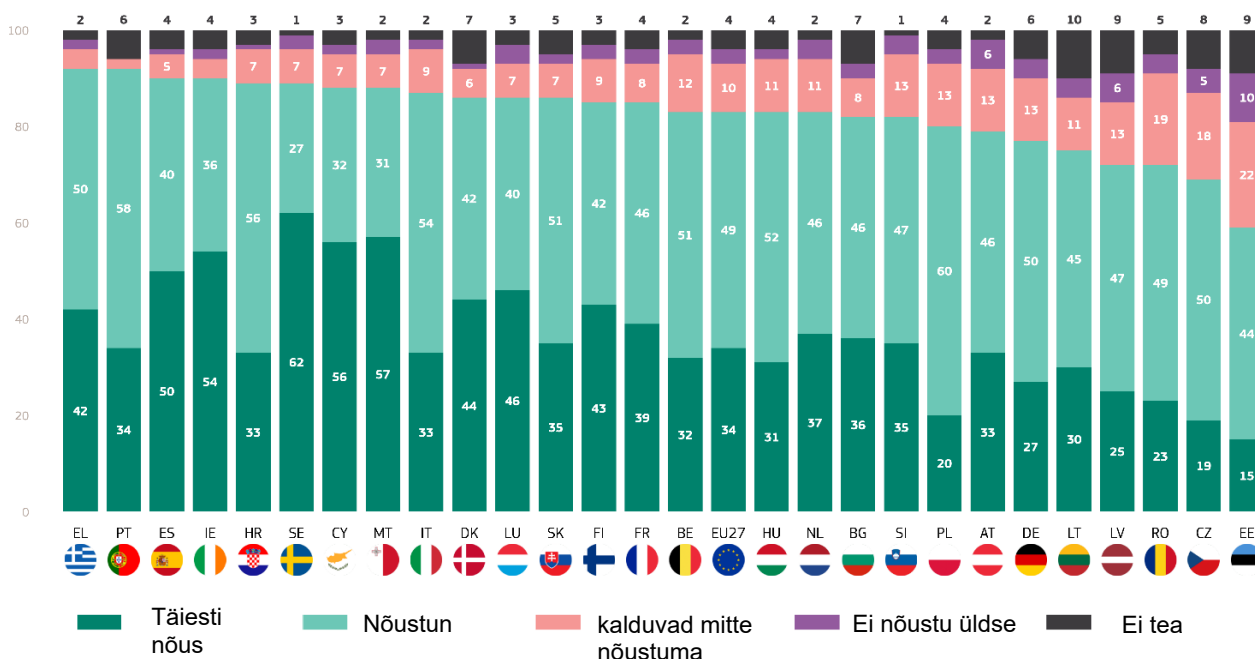
Lahkarvamuste osas näitab Eesti suurimat osa vastanutest, kes ei nõustu sellega, et kliimamuutuste negatiivseks mõjuks valmistumine parandab ELi kodanike elu (32%). Veidi üle viiendiku vastanutest Tšehhis (23%) ja Rumeenias (23%) ei nõustu samuti. Eestis ei ole iga

Nagu eelmistes jagudes, märkisid paljud sellele küsimusele vastajad, et nad ei tea. Kõige rohkem punkte saadi Leedus (10 %), järgnesid Eesti (9 %) ja Läti (9 %).

QD4.4 Mil määral nõustute või ei nõustu iga järgmise väitega? Parema valmisoleku kliimamuutuste kahjulikuks mõjuks parandab ELi kodanike elu (%)

QD4.4: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? — Parema valmisoleku kliimamuutuste kahjulikuks mõjuks parandab ELi kodanike elu (%)

kümnes vastaja väitega „täielikult nõus“, saades seega selles kategoorias kõrgeima punktisumma.

58 Küsimus 4.4. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? - Parema valmistumine kliimamuutuste kahjulikuks mõjuks parandab ELi kodanike elu.

Lisaks analüüsi tulemusi seoses nende seosega sotsiaaldemograafiliste⁵⁹ kategooriate ja lisateguritega:

- Naised (84%) nõustuvad veidi suurema töenäosusega kui mehed (82%), et parem valmistumine kliimamuutuste kahjulikuks mõjuks parandab ELi kodanike elu.
- Nooremad inimesed, eriti 15–24-aastased ja 25–39-aastased (mõlemad 86 %), toetavad kõige rohkem väidet, et nad valmistuvad kliimamuutusteks. Toetus väheneb veidi vanusega, kusjuures väitega nõustub 83 % 40–54-aastastest ja 81 % üle 55-aastastest.
- Vastajad, kes jätkasid õpinguid kuni 20-aastaseks saamiseni (86%), ja need, kes alles õpivad (87%), teatasid suurimast tähtsusest, samas kui need, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või nooremalt (79%), teatasid veidi väiksemast toetusest.
- Üliõpilased (88%) väljendavad kõige suuremat tähtsust, neile järgnevad juhid (86%) ja teised valgekraed (85%). Toetust saavad ka füüsilisest isikust ettevõtjad (83%), koduabilised, füüsilise töö tegijad (mõlemad 82%) ja pensionärid (81%), samal ajal kui töötud (77%) teatavad väiksemast toetusest.
- Suurlinnade (86%) ning väikeste ja keskmise suurusega linnade (84%) linnaelanikud peavad suurema töenäosusega oluliseks, et Euroopa Liit valmistuks paremini kliimamuutusteks, samas kui maapiirkondade elanike toetus on veidi väiksem (78%).
- Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, näitavad oluliselt väiksemat toetust (49%) võrreldes nendega, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks (89%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, väljendavad väitele suuremat toetust (88%), samas kui need, kes ei nõustu, teatavad palju väiksemast toetusest (54%).
- Keskkonnamiskidega kokku puutunud vastajad (89%) on rohkem toetatud kui need, kes keskkonnamiskidega kokku ei puutunud (79%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad väiksemat kiireloomulisuse tunnet (83%) võrreldes nendega, kes ei nõustu (84%).

QD4.4 Mil määral nõustute või ei nõustu iga järgmise väitega? - Parema valmistumine kliimamuutuste kahjulikuks mõjuks parandab ELi kodanike elu. (% EList)

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	83	13	4
Sugu			
Mees	82	15	3
Naine	84	14	5
Vanus			
15-24	86	10	4
25-39	86	14	3
40-54	83	14	3
55+	81	14	5
Haridus (lõpp)			
-15	79	14	7
16-19	81	14	5
20+	86	12	2
Ikka veel õpib	87	8	5
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	83	14	3
Juhid	86	12	2
Muud valged kraed	85	12	3
Käsitöölised	82	14	4
Majaelanikud	82	12	6
Töötud	7	18	5
Pensionile jäänud	81	13	6
Üliõpilased	88	8	4
Subjektivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	78	17	5
Väike või keskmise suurusega linn	84	12	4
Suurlinn	86	14	3
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	89	8	3
Ei ole tõsine probleem	49	44	7
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	88	9	3
Ei nõustu	54	40	6
Kokkupuude keskkonna- ja kliimamiskidega			
Avatud	89	8	3
Mitte kokku puutunud	79	16	5
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	84	13	3
Ei nõustu	83	14	3

59 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Lõpuks küsiti vastajatelt, kas Euroopa ettevõtteid tuleks rohkem toetada, et nad saaksid konkureerida puhta tehnoloogia, toodete ja teenuste ülemaailmsel turul, kasutades neljapunktilist skaalat: „nõustun täielikult“, „kaldun nõustuma“, „kaldun mitte nõustuma“ ja „ei nõustu üldse“.⁶⁰ Euroopa keskmine on 84 %, sealhulgas 49 % vastanutest, kes „kalduvad nõustuma“, ja 35 % vastanutest, kes „nõustuvad täielikult“. Seevastu 12 % eurooplastest ei arva, et Euroopa ettevõtteid tuleks rohkem toetada, et nad saaksid konkureerida puhta tehnoloogia, toodete ja teenuste ülemaailmsel turul. See punktisumma hõlmab 9 % vastanutest, kes „kalduvad eriarvamusele“, ja 3 % vastanutest, kes „ei nõustu üldse“. 4 % vastanutest väitis, et nad ei tea.

Kõigis riikides on enamik vastanutest üldiselt nõus, et Euroopa ettevõtteid tuleks rohkem toetada, et nad saaksid konkureerida puhta tehnoloogia, toodete ja teenuste ülemaailmsel turul. Kokkulepete tase on kõrgeim Kreekas, Horvaatias ja Maltal (mõlemas 90%). Seevastu kaks kolmandikku Eesti vastanutest (66%) on sellega nõus. Nende riikide vahel on 24 protsendipunkti.

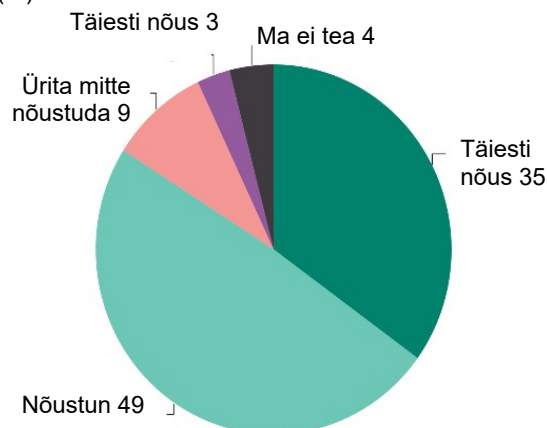
Maltal (62 %) ja Küprosel (54 %) on kõige rohkem punkte kategoorias „nõustun täielikult“. Seega näivad nendest riikidest pärit vastajad kõige enam toetavat ideed, et Euroopa ettevõtteid tuleks rohkem toetada, et nad saaksid konkureerida puhta tehnoloogia, toodete ja teenuste ülemaailmsel turul.

Ligi veerand Eesti vastanutest ei arva, et Euroopa ettevõtteid tuleks rohkem toetada, et nad saaksid konkureerida puhta tehnoloogia, toodete ja teenuste ülemaailmsel turul (24%). See on lahkavamuste

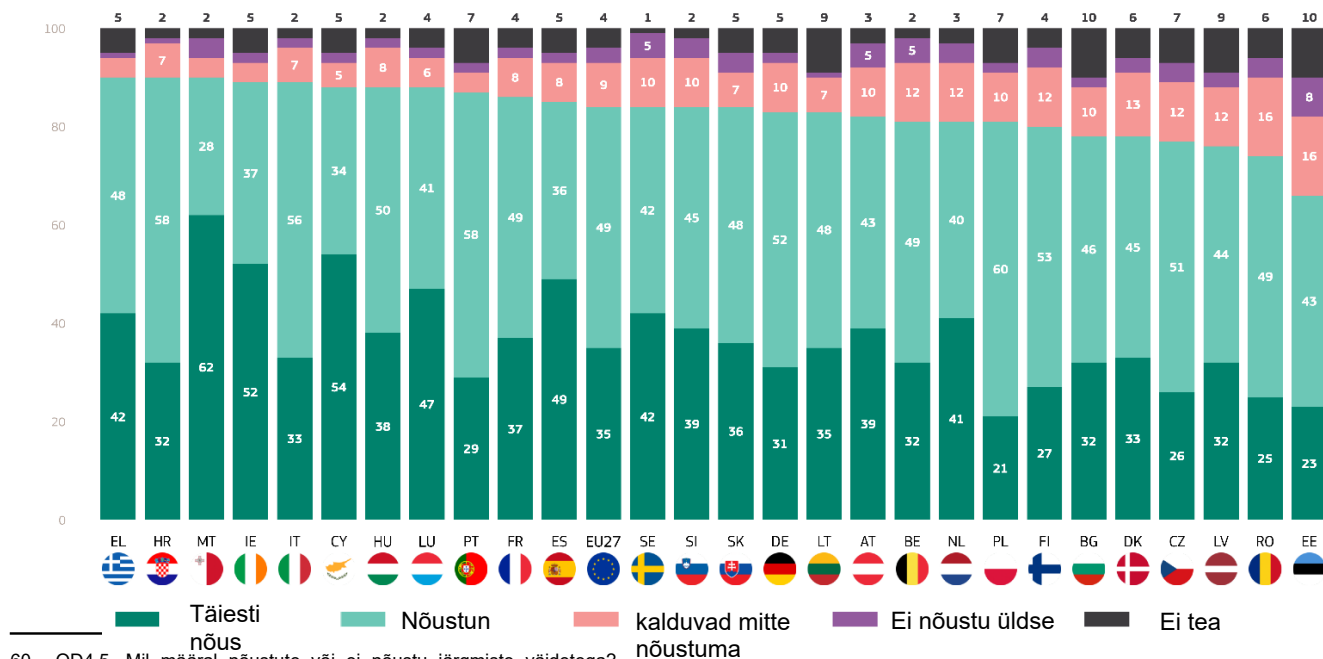
kategooria kõrgeim tulemus. Sellele järgneb Rumeenia, kus viiendik vastanutest ei nõustu (20%).

Mis puudutab nende eurooplaste osakaalu, kes ei tea, siis kõige rohkem punkte on Eestil ja Bulgaarial (kumbki 10 %), neile järgnevad Leedu ja Läti, kus 9 % vastanutest märkis, et nad ei tea.

küsimus: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? - Euroopa ettevõtteid tuleks rohkem toetada, et nad saaksid konkureerida puhta tehnoloogia, toodete ja teenuste ülemaailmsel turul (%)

küsimus: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? - Euroopa ettevõtteid tuleks rohkem toetada, et nad saaksid konkureerida puhta tehnoloogia, toodete ja teenuste ülemaailmsel turul (%)

60 QD4.5. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? - Euroopa ettevõtteid tuleks rohkem toetada, et nad saaksid konkureerida puhta tehnoloogia, toodete ja teenuste ülemaailmsel turul.

Sotsiaal-demograafiliste⁶¹ tegurite kohta koguti järgmisi teadmisi:

Naised (85%) nõustuvad veidi suurema töenäosusega kui mehed (83%), et Euroopa ettevõtteid tuleks rohkem toetada, et nad saaksid konkureerida puhta tehnoloogia, toodete ja teenuste ülemaailmsel turul.

Nooremad inimesed, eelkõige 15–24aastased (86%) ja 25–39aastased (87%), toetavad kõige rohkem Euroopa ettevõtete suuremat toetamist. Toetus väheneb vanusega, kusjuures avaldusega nõustub 84% 40–54-aastastest ja 81% 55-aastastest ja vanematest.

Vastajad, kes jäid haridusteele kuni 20-aastaseks või vanemaks (87%), need, kes veel õpivad, ja need, kes jäid haridusteele kuni 16–19-aastaseks (kõik 84%), näitavad suurimat tähtsust, samas kui need, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või nooremana (78%), näitavad veidi väiksemat toetust.

Üliõpilased (88%) väljendavad suurimat toetust, neile järgnevad teised valgekraed (87%) ja juhid (85%). Toetust väljendavad ka füüsilisest isikust ettevõtjad (83%), töölised (84%) ja töötud (83%), samal ajal kui pensionärid (81%) ja majaelanikud (82%) teatavad veidi väiksemast toetusest.

Suurlinnades (88%) ning väikestes ja keskmise suurusega linnades (85%) elavad linnaelanikud peavad kõige tõenäolisemalt oluliseks, et Euroopa ettevõtteid saaksid rohkem toetust, samas kui maapiirkondade elanike toetus on veidi väiksem (79%).

Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, näitavad palju väiksemat toetust (58%) võrreldes nendega, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks (88%).

Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, väljendavad väitele suuremat toetust (89%), samas kui need, kes ei nõustu, teatavad palju väiksemast toetusest (62%).

Keskkonnariskidega kokku puutunud vastajad (89%) on rohkem toetatud kui need, kes keskkonnariskidega kokku ei puutunud (82%).

Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, väljendavad avaldusele väiksemat toetust (84%) võrreldes nendega, kes ei nõustu (85%).

QD4.5 Mil määral nõustute või ei nõustu iga järgmise väitega? - Euroopa ettevõtteid tuleks rohkem toetada, et nad saaksid konkureerida puhta tehnoloogia, toodete ja teenuste ülemaailmsel turul. (% EList)

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	84	12	4
Sugu			
Mees	83	13	4
Naine	85	10	5
Vanus			
15-24	86	9	5
25-39	87	14	2
40-54	84	13	3
55+	81	13	6
Haridus (lõpp)			
-15	78	12	10
16-19	84	12	4
20+	87	14	2
Ikka veel õpib	84	10	6
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	83	14	3
Juhid	85	13	2
Muud valged kraed	87	10	3
Käsitöölised	84	13	3
Majaelanikud	82	12	6
Töötud	83	12	5
Pensionile jäänud	81	12	7
Üliõpilased	88	7	5
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	79	15	6
Väike või keskmise suurusega linn	85	14	4
Suurlinn	88	9	3
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	88	8	4
Ei ole tõsine probleem	58	36	7
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	89	8	3
Ei nõustu	62	32	6
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	89	8	3
Mitte kokku puutunud	82	13	5
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	85	14	4
Ei nõustu	84	13	3

61 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Selles osas tuuakse esile kliimamuutustega seotud meetmetele antava toetuse erinev tase ELi eri liikmesriikides. Kreeka, Küpros ja Ungari paistavad silma püsivalt kõrge üksmeelega selles, kui oluline on võidelda kliimamuutuste vastu ja toetada keskkonnahoidlikke algatusi, mis kajastab tugevat konsensust nendes riikides. Seevastu Eesti on tähelepanuväärne oma suure lahkavamuste määra poolest mitme meetme puhul, mis näitab, et märkimisväärne osa elanikkonnast on kliimamuutustega seotud meetmete kasulikkuse suhtes skeptiline. Portugalis ja Itaalias valitseb suur üksmeel kliimameetmete kaudu innovatsiooni ja konkurentsivõime potentsiaali suhtes, mis viitab optimismile selliste meetmete majandusliku kasu suhtes. Malta ja Lirimaa toetavad tugevalt suurema abi andmist Euroopa ettevõtetele puhta tehnoloogia turul, rõhutades, kui oluline on majanduslik toetus keskkonnahoidlikele algatustele nendes riikides. Kokkuvõttes annab see osa pildi Euroopa laialdasest toetusest kliimamuutustega seotud meetmetele, tunnistades nende tähtsust rahvatervise, majandusliku innovatsiooni ja konkurentsivõime jaoks. See näitab aga ka märkimisväärsed erinevusi riikide vahel, kusjuures mõnes riigis, näiteks Eestis, on skeptitsismi tase kõrgem.

4. Kliimaneutraalsuse toetamine 2050. aastaks

Enamik eurooplasi toetab ELi kliimaneutraalsuse eesmärki, kuid mõnel on märkimisväärne vastuseis.

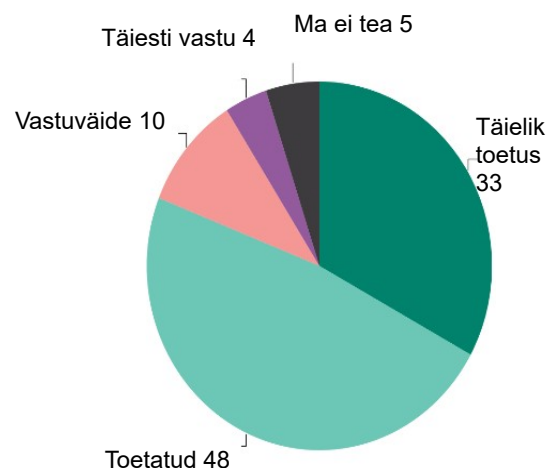
Selles osas kirjeldatakse, mil määral eurooplased toetavad ELi eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus.⁶²

Üldiselt toetab 81 % eurooplastest ELi eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, st majandus, mille kasvuhoonegaaside netoheide on null. See punktisumma hõlmab 48 % vastanutest, kes üldiselt toetavad, ja kolmandikku kõigist vastanutest, kes „toetavad täielikult“. Seevastu 14% eurooplastest ei toeta ELi eesmärki saada 2050. aastaks kliimaneutraalseks, sealhulgas 10%, kes kipuvad olema vastu, ja 4%, kes on „täielikult vastu“. 5% eurooplastest väidab, et nad ei tea.

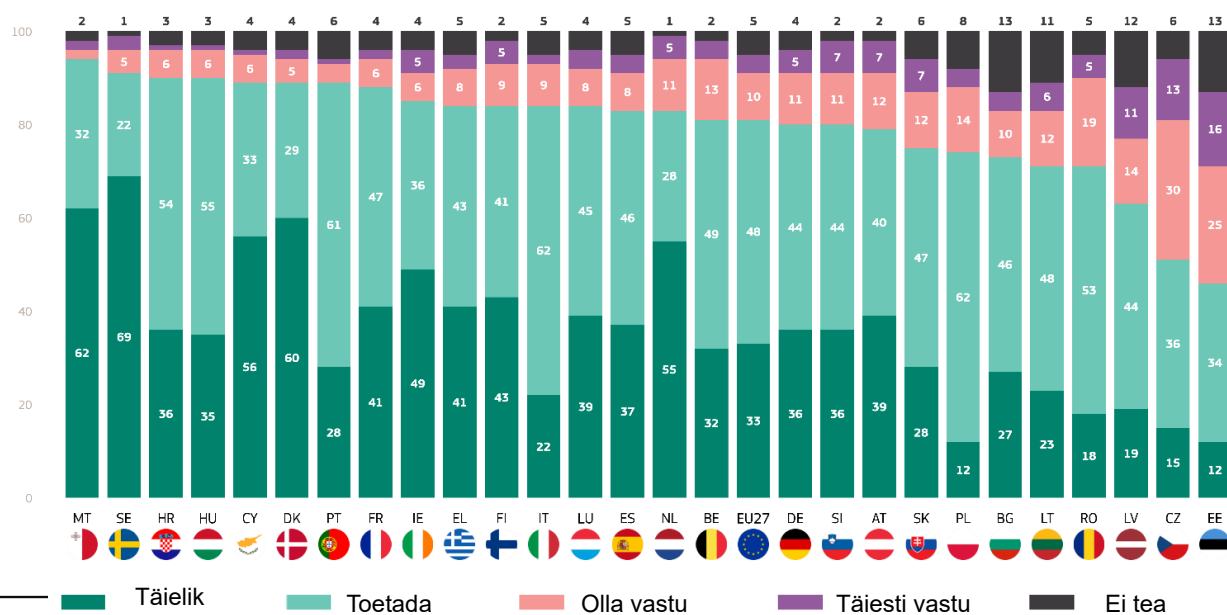
Kõigis ELi liikmesriikides toetab kliimaneutraalsuse eesmärki enamik vastanutest, välja arvatud Eestis, kus toetus on 46 %. Üldise toetuse suurim osakaal registreeriti Maltal (94 %), millele järgnesid Rootsi (91 %) ning Horvaatia ja Küpros (90 %). Toetuse taset arvesse võttes on täieliku toetuse kategoorias kõige rohkem punkte ka Rootsil (69 %) ja Maltal (62 %).

Seevastu Eestis ja Tšehhis näib olevat vähem üksmeelt ELi kliimaneutraalsuse eesmärkide küsimuses. Avalikkus näib olevat rebenenud: 41 % Eesti ja 43 % Tšehhi vastanutest väidab, et nad on ELi kliimaneutraalsuse eesmärkide vastu.

QD 10. Järgmine küsimus puudutab kliimaneutraalsust. ELi eesmärk on saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus – kasvuhoonegaaside netonullheitega majandus. Mil määral toetate ELi eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus või olete selle vastu? (%)

QD10: Järgmine küsimus puudutab kliimaneutraalsust. ELi eesmärk on saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus – kasvuhoonegaaside netonullheitega majandus. Mil määral toetate ELi eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus või olete selle vastu? (%)

⁶² Kõikides ELi liikmesriikides toetab kliimaneutraalsuse eesmärki enamik vastanutest, välja arvatud Eestis, kus toetus on 46 %. Üldise toetuse suurim osakaal registreeriti Maltal (94 %), millele järgnesid Rootsi (91 %) ning Horvaatia ja Küpros (90 %). Toetuse taset arvesse võttes on täieliku toetuse kategoorias kõige rohkem punkte ka Rootsil (69 %) ja Maltal (62 %).

Selle uuringu tulemusena märkis suur osa vastanutest, et nad ei tea, kas nad toetavad ELi kliimaneutraalsuse punktisummasid või on nende vastu. Eestis ja Bulgaarias valis selle vastusevariandi 13% vastanutest, Lätis 12% ja Leedus 11% vastanutest.

Üldiselt toetab enamik eurooplasi ELi kliimaneutraalsuse eesmärki. Riikide vahel on siiski märkimisväärsed erinevusi, kusjuures mõnes riigis, näiteks Eestis ja Tšehhis, on skeptitsismi tase kõrgem.

Sotsiaal-demograafiliste⁶³ tegurite kohta koguti järgmisi andmeid:

- Naised (83%) toetavad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (81%) ELi eesmärki saada 2050. aastaks kliimaneutraalseks.
- Nooremad inimesed, eelkõige 15–24aastased (86 %), toetavad kõige rohkem ELi kliimaneutraalsuse eesmärki. Toetus väheneb vanusega, kusjuures eesmärki toetab 83 % 25–39aastastest, 81 % 40–54aastastest ja 79 % üle 55aastastest.
- Kõige rohkem toetati neid, kes alles õpivad (90 %), ja vastajaid, kes jäid haridusteele kuni 20-aastaseks või vanemaks (86 %), samas kui neid, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või nooremana, toetati vähem (74 %).
- Üliõpilased (90%) väljendavad suurimat toetust, neile järgnevad juhid (87%) ja teised valgekraed (84%). Toetust saavad ka füüsilisest isikust ettevõtjad (81%), töölised (79%), koduabilised (77%), töötud (79%) ja pensionärid (79%).
- Suurlinnade (86 %) ning väikeste ja keskmise suurusega linnade (82 %) linnaelanikud toetavad suurema tõenäosusega ELi kliimaneutraalsuse eesmärki, samas kui maapiirkondade elanike toetus on veidi väiksem (76 %).
- Need, kes ei pea kliimamuutusi tõsiseks probleemiks, toetavad ELi kliimaneutraalsuse eesmärki oluliselt vähem (44%) kui need, kes peavad seda tõsiseks probleemiks (88%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, toetavad ELi eesmärki rohkem (87%), samas kui need, kes ei nõustu, teatavad palju väiksemast toetusest (47%).
- Keskkonnamiskidega kokku puutunud vastajad (90 %) toetavad kliimaneutraalsust rohkem kui need, kes sellega kokku ei puutunud (77 %).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad ELi kliimaneutraalsuse eesmärgi suhtes üles suuremat toetust (83%) võrreldes nendega, kes ei ole sellega nõus (82%).

QD10: Järgmine küsimus puudutab kliimaneutraalsust. ELi eesmärk on saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus – kasvuhoonegaaside netonullheitega majandus. Mil määral toetate ELi eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus või olete selle vastu? (%)

	Toetus kokku	Kokku "Oppose"	Ei tea
EL 27	81	14	5
Sugu			
Mees	81	16	3
Naine	83	12	5
Vanus			
15-24	86	10	4
25-39	83	14	3
40-54	81	15	4
55+	79	15	6
Haridus (lõpp)			
-15	74	17	9
16-19	79	16	5
20+	86	11	3
Ikka veel õpib	90	6	4
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	81	15	4
Juhid	87	12	1
Muud valged kraed.	84	12	4
Käsitöölised	79	17	4
Majaelanikud	77	16	7
Töötu	79	16	5
Pensionile jäänud	79	14	7
Üliõpilased	90	7	3
Subjektivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	76	18	6
Väike või keskmise suurusega linn	82	14	4
Suurlinn	86	10	4
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	88	8	4
Ei ole tõsine probleem	44	50	6
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	87	9	4
Ei nõustu	47	46	7
Kokkupuude keskkonna- ja kliimarisikidega			
Avatud	90	7	3
Mitte kokku puutunud	7	18	5
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	82	14	4
Ei nõustu	83	14	3

63 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

5. Arvamused fossiilkütuste kohta

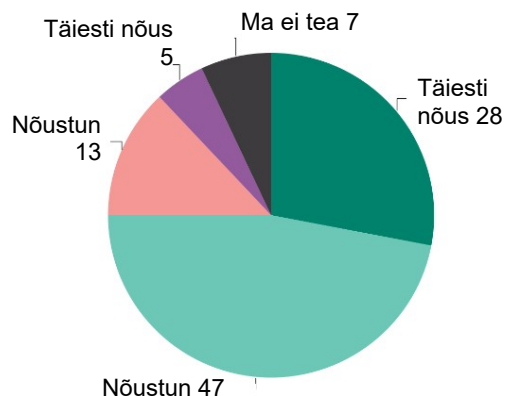
Enamik eurooplasi on valmis vähendama fossiilkütuseid ja investeerima puhtale energiale üleminekusse, kuid mõned on endiselt skeptilised.

Selles osas käsitletakse eurooplaste seisukohta fossiilkütuste suhtes. Esiteks küsiti vastajatelt, kas nad nõustuvad või ei nõustu sellega, et fossiilkütuste impordi vähendamine väljastpoolt ELi suurendab energiajulgeolekut ja toob ELile majanduslikku kasu, kasutades neljapunktilist skaalat: „nõustun täielikult“, „kaldun nõustuma“, „kaldun mitte nõustuma“ ja „ei nõustu üldse“.⁶⁴ Kogu ELis nõustub väitega 75 % vastanutest. See tulemus hõlmab 47% eurooplastest, kes „kalduvad nõustuma“, ja 28% eurooplastest, kes „nõustuvad täielikult“. Seevastu 18 % vastanutest ei arva, et fossiilkütuste impordi vähendamine väljastpoolt ELi suurendaks energiajulgeolekut ja tooks ELile majanduslikku kasu. Selle punktisumma moodustavad 13 % vastanutest, kes „kalduvad eriarvamusele“, ja 5 % vastanutest, kes „ei nõustu üldse“. 7% eurooplastest märgib, et nad ei tea.

Kõigis ELi liikmesriikides nõustub enamik vastanutest, et fossiilkütuste impordi vähendamine väljastpoolt ELi suurendab energiajulgeolekut ja toob ELile majanduslikku

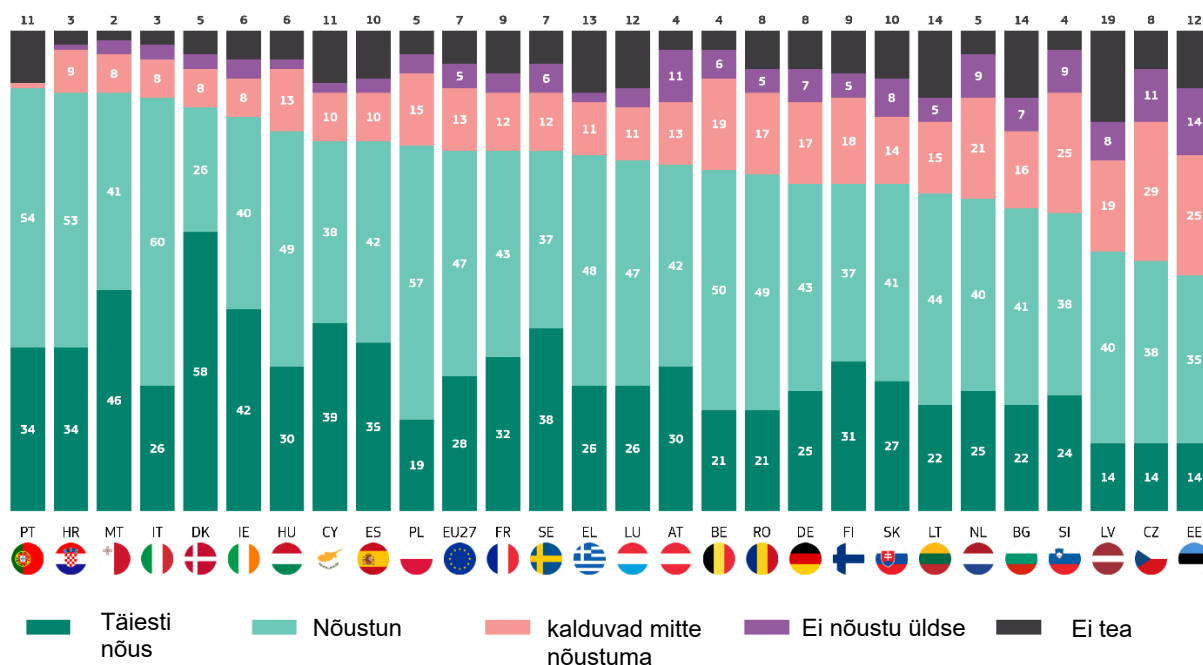
jõulisema kokkuleppe osas on nimekirja eesotsas siiski Taani, kus üle poole kõigist vastanutest (58 %) „nõustub

QD11.1. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega fossiilkütuste kohta? - Fossiilkütuste impordi vähendamine väljastpoolt ELi suurendab energiajulgeolekut ja toob ELile majanduslikku kasu (%)

täielikult“, et fossiilkütuste impordi vähendamine kolmandatest riikidest suurendab energiajulgeolekut ja toob ELile majanduslikku kasu. Sellele järgnevad Malta

QD11.1: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega fossiilkütuste kohta? - Fossiilkütuste impordi vähendamine väljastpoolt ELi suurendab energiajulgeolekut ja toob ELile majanduslikku kasu. (%)

kasu, välja arvatud Eestis. 49% vastanutest on väitega nõus. Üldiselt olid tulemused kõige paremad Portugalis (88%) ning Horvaatias ja Maltal (mõlemas 87%). Kõige

(46%) ja Iirimaa (42%), kus vastajaid oli veidi vähem kui pool. 13 riigis ei arva vähemalt viiendik vastanutest, et fossiilkütuste impordi vähendamine väljastpoolt ELi suurendaks energiajulgeolekut ja tooks ELile majanduslikku kasu. Lahkarvamuste osakaal on suurim Tšehhis (40%), Eestis (39%) ja Sloveenias (34%), kus lahkarvamuste osakaal on umbes kolmandik või rohkem

⁶⁴ QD11.1. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega fossiilkütuste kohta? - Fossiilkütuste impordi vähendamine väljastpoolt ELi suurendab energiajulgeolekut ja toob ELile majanduslikku kasu

vastanutest. Ka Hollandis (30 %) on lahkarvamused rekordiliselt suured.

Kümnes riigis ei tea vähemalt üks kümnest vastajast, kas nad nõustuvad või ei nõustu sellega, et fossiilkütuste impordi vähendamine väljastpoolt ELi suurendab energiasõltumatust ja toob ELile majanduslikku kasu. Suurim osa sellest registreeriti Lätis, kus 19% vastanutest märkis, et nad ei tea, järgnesid Leedu ja Bulgaaria (kumbki 14%).

Sotsiaaldemograafiliste⁶⁵ tegurite kohta tehti järgmised tähelepanekud.

Naised (75 %) nõustuvad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (73 %), et fossiilkütuste impordi vähendamine suurendab energiajulgeolekut ja toob ELile majanduslikku kasu.

Kõige rohkem toetavad fossiilkütuste impordi vähendamist nooremad inimesed, eelkõige 15–24aastased (78%). Toetada vanusega mõningast vähenemist: seda seisukohta toetas 77 % 25–39aastastest, 75 % 40–54aastastest ja 71 % üle 55aastastest.

Kõige rohkem toetati neid, kes alles õpivad (82 %), ja neid, kes jäid haridusteele kuni 20-aastaseks või vanemaks (76 %), samas kui neid, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või nooremana, toetati vähem (68 %).

Üliõpilased (81%) väljendavad suurimat toetust, neile järgnevad juhid (78%) ja teised valgekraed (77%). Füüsilisest isikust ettevõtjad (76%), töölised (73%), koduabilised (74%), pensionärid (70%) ja töötud (69%) on vähem toetatud.

Suurlinnade (78 %) ning väikeste ja keskmise suurusega linnade (76 %) linnaelanikud toetavad suurema tõenäosusega fossiilkütuste impordi vähendamist, samas kui maapiirkondade elanikud (68 %) toetavad seda veidi vähem.

Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, näitavad oluliselt väiksemat toetust (45%) võrreldes nendega, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks (79%).

Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, näitavad suuremat toetust (79%) fossiilkütuste impordi vähendamisele, samas kui need, kes ei nõustu, teatavad palju väiksemast toetusest (48%).

Keskkonnariskidega kokku puutuvad vastajad (84 %) toetavad fossiilkütuste impordi vähendamist rohkem kui need, kes nendega kokku ei puutu (68 %).

Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad suuremat toetust (76%) fossiilkütuste impordi vähendamisele kui need, kes ei ole sellega nõus (75%).

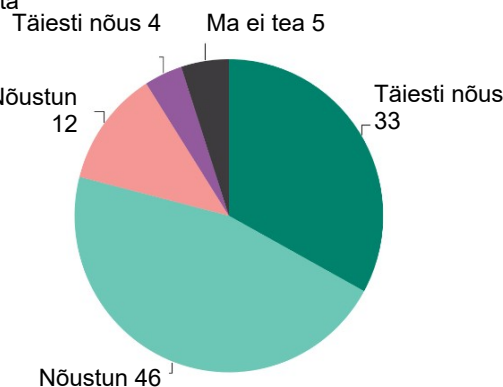
QD11.1 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega fossiilkütuste kohta? Fossiilkütuste impordi vähendamine väljastpoolt ELi suurendab energiajulgeolekut ja toob ELile majanduslikku kasu

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	75	18	7
Sugu			
Mees	73	21	6
Naine	75	16	9
Vanus			
15-24	78	14	8
25-39	77	18	5
40-54	75	20	5
55+	71	19	10
Haridus (lõpp)			
-15	68	17	15
16-19	73	20	7
20+	76	19	5
Ikka veel õpib	82	11	7
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	76	20	4
Juhid	78	18	4
Muud valged kraed.	77	17	6
Käsitöölised	73	20	7
Majaelanikud	74	18	8
Töötu	69	22	9
Pensionile jäänud	70	18	12
Üliõpilased	81	12	7
Subjekttiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	68	24	8
Väike või keskmise suurusega linn	76	16	8
Suurlinn	78	16	6
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	79	14	7
Ei ole tõsine probleem	45	47	8
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	79	14	7
Ei nõustu	48	44	8
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	84	11	5
Mitte kokku puutunud	68	23	9
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	75	19	6
Ei nõustu	76	48	6

65 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

QD11.2: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega fossiilkütuste kohta? - Puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab, et fossiilkütuste toetusi tuleks vähendada või need peatada (%)

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

Lisaks küsiti vastajatelt, kas nad nõustuvad või ei nõustu sellega, et puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab, et fossiilkütuste toetusi tuleks vähendada või need tuleks lõpetada, kasutades neljapunktilist skaalat: „nõustun täielikult“, „kaldun nõustuma“, „kaldun mitte nõustuma“ ja „ei nõustu üldse“.⁶⁶

Eurooplased nõustuvad selle väitega 79%, sealhulgas 46%, kes „kalduvad nõustuma“, ja kolmandik, kes „nõustuvad täielikult“ (33%). Seevastu 16 % vastanutest ei arva, et puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab fossiilkütuste toetuste vähendamist või peatamist. Selle punktisumma moodustavad 12 % vastanutest, kes „kalduvad eriarvamusele“, ja 4 % vastanutest, kes „ei nõustu üldse“.

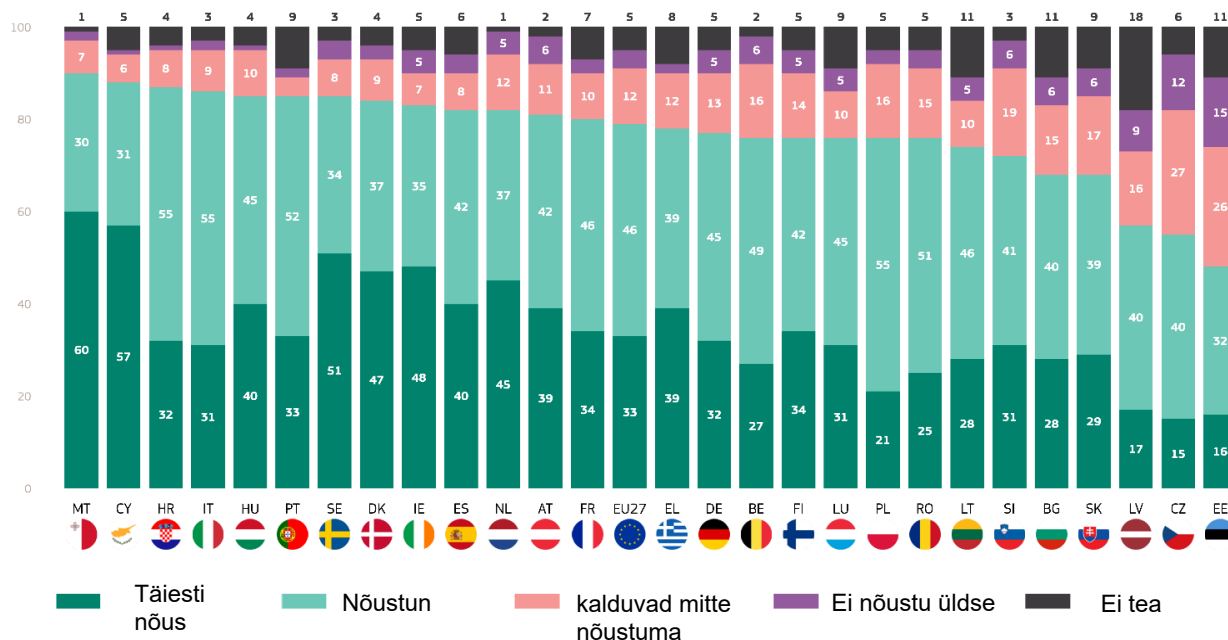
), kuna nende vastajate osakaal on suurim, kes „nõustuvad täielikult“, et puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab, et fossiilkütuste toetusi tuleks vähendada või need tuleks lõpetada.

Kõigis ELi liikmesriikides, välja arvatud Eestis, on enamik eurooplasi (üle 50 %) nõus, et puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab fossiilkütuste toetuste vähendamist või peatamist. Tundub, et Eestis on selles küsimuses vähem üksmeelt kui enamikus teistes ELi liikmesriikides. 48% vastanutest on sellega nõus ja 41% ei ole sellega nõus.

Kuues riigis ei nõustu enam kui viiendik vastanutest sellega, et puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab fossiilkütuste toetuste vähendamist või kaotamist. Nende riikide hulka kuuluvad Bulgaaria (21%), Slovakkia (23%), Sloveenia (25%), Läti (25%), Tšehhi (39%) ja Eesti (41%). Väärib märkimist kaks asja: (1) selles rühmas on lahkavuste punktisummad väga erinevad, kusjuures Eesti ja Bulgaaria vahel on 20 protsendipunkti ning (2) suure lahkavuste punktisummaga riigid näivad asuvat Ida- ja Kesk-Euroopas.

Mis puudutab kokkuleppe taset, siis kõige rohkem

QD11.2: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega fossiilkütuste kohta? - Puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab, et fossiilkütuste toetusi tuleks vähendada või need peatada (%)

toetavad seda Malta (60 %), Küpros (57 %) ja Rootsi (51

Mis puudutab lahkavuste taset, siis Tšehhis (12 %) ja Eestis (15 %) ei nõustu enam kui üks kümnest vastajast väitega „täielikult“.

⁶⁶ QD11.2. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega fossiilkütuste kohta? - Puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab fossiilkütuste toetuste vähendamist või peatamist.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

Vastajate puhul, kes märkisid, et nad ei tea, valis selle vastusevariandi neljas riigis rohkem kui üks kümnest: Läti (18%), Eesti, Leedu ja Bulgaaria (mõlemad 11%).

Lõpuks uuriti tulemusi sotsiaaldemograafiliste⁶⁷ ja muude kliimaga seotud tegurite vaatenurgast:

- Naised (80 %) nõustuvad veidi suurema töenäosusega kui mehed (78 %), et puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab fossiilkütuste toetuste vähendamist või peatamist.
- Nooremad inimesed, eelkõige 15–24-aastased (84%), toetavad kõige rohkem üleminekut puhtale energiale. Vanusega toetus veidi väheneb: seda seisukohta toetas 82 % 25–39-aastastest, 79 % 40–54-aastastest ja 77 % üle 55-aastastest.
- Kõige rohkem toetati neid, kes alles õpivad (86 %), ja neid, kes jäid haridusteele kuni 20-aastaseks või vanemaks (83 %), samas kui neid, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või nooremana, toetati vähem (72 %).
- Üliõpilased (87%) väljendavad suurimat toetust, neile järgnevad juhid ja teised valgekraed (mõlemad 82%). Toetust saavad ka füüsilisest isikust ettevõtjad (78%), töölised (79%), koduabilised (75%), töötud (75%) ja pensionärid (76%), kuid vähemal määral.
- Suurlinnades (84%) ning väikestes ja keskmise suurusega linnades (81%) elavad linnaelanikud toetavad suurema töenäosusega üleminekut puhtale energiale, samas kui maapiirkondade elanikud (73%) toetavad seda veidi vähem.
- Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, näitavad oluliselt väiksemat toetust (48%) võrreldes nendega, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks (85%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, näitavad suuremat toetust (85%) puhtale energiale üleminekule, samas kui need, kes ei nõustu, teatavad palju väiksemast toetusest (51%).
- Keskkonnariskidega kokkupuutuvad vastajad (89%) toetavad puhtale energiale üleminekut rohkem kui need, kes keskkonnariskidega kokku ei puutu (74%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, näitavad sama kiireloomulisust (80%) kui need, kes ei nõustu (80%).

67 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

QD11.2: Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega fossiilkütuste kohta?

- Puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui

see tähendab, et fossiilkütuste toetusi tuleks vähendada või need tuleks lõpetada

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	79	16	5
Sugu			
Mees	78	18	4
Naine	80	14	6
Vanus			
15-24	84	11	5
25-39	82	14	4
40-54	79	17	4
55+	77	17	6
Haridus (lõpp)			
-15	72	18	10
16-19	78	17	5
20+	83	14	3
Ikka veel õpib	86	9	5
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	78	19	3
Juhid	82	15	3
Muud valged kraed.	82	14	4
Käsitöölised	79	17	4
Majaelanikud	75	17	8
Töötu	75	19	6
Pensionile jäänud	76	16	8
Üliõpilased	87	9	4
Subjektivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	73	21	6
Väike või keskmise suurusega linn	81	15	4
Suurlinn	84	12	4
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	85	11	4
Ei ole tõsine probleem	48	46	6
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	85	11	4
Ei nõustu	51	43	6
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	89	8	3
Mitte kokku puutunud	74	20	6
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	80	16	4
Ei nõustu	80	16	4

V. Kliimamuutused meedias

1. Kliimamuutused traditsioonilises meedias

Eurooplastel on eriarvamusel küsimuses, kas meedia annab kliimamuutuste kohta selget ja täpset teavet.

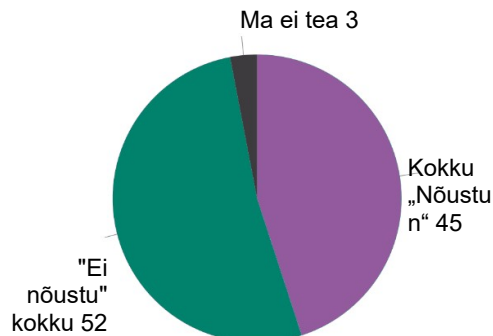
Selles osas käsitletakse seda, kuidas traditsiooniline meedia edastab teavet kliimamuutuste kohta. Vastajatelt küsiti, kas traditsiooniline (RIIKLIK) meedia annab selget teavet kliimamuutuste ning nende põhjuste ja mõju kohta, kasutades neljapunktilist skaalat: „nõustun täielikult“, „kaldun nõustuma“, „kaldun mitte nõustuma“ ja „ei nõustu üldse“.⁶⁸

Veidi üle poole eurooplastest (52%) ei nõustu väitega, sealhulgas 39%, kes „kalduvad eriarvamusele“, ja 13%, kes „ei nõustu üldse“. Seevastu 45 % vastanutest usub, et nende riigi traditsiooniline meedia annab selget teavet kliimamuutuste ning nende põhjuste ja mõju kohta. Selle punktisumma moodustavad 36 % vastanutest, kes „kalduvad nõustuma“, ja 9 % vastanutest, kes „nõustuvad täielikult“. 3% eurooplastest väidab, et nad ei tea.

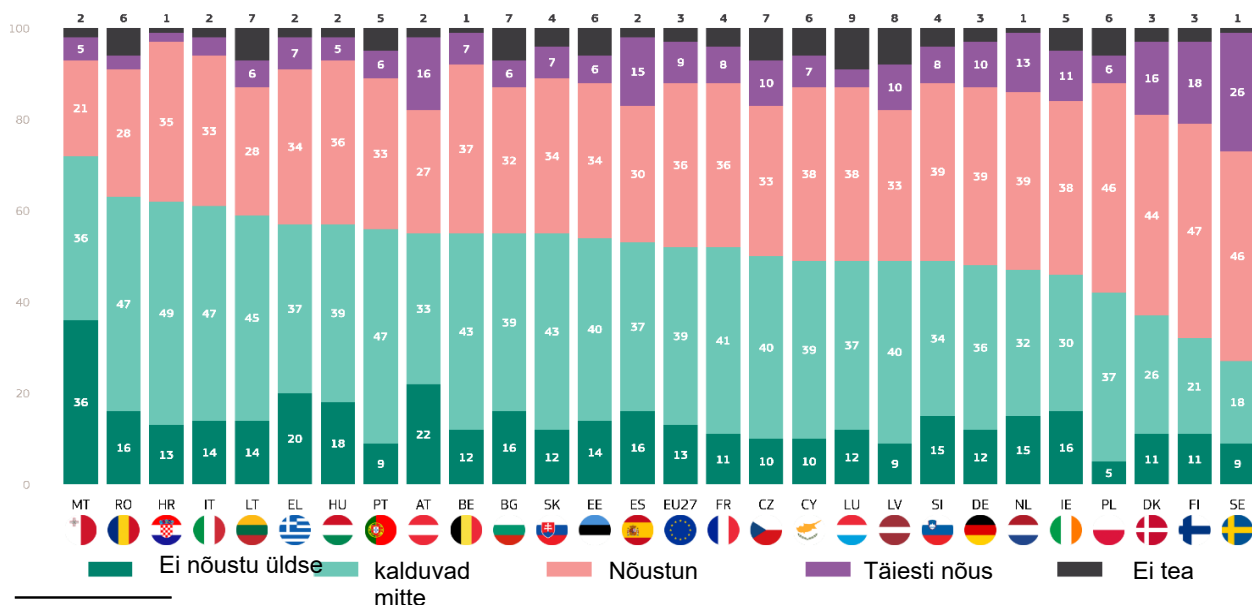
Viies riigis usub enamik vastanutest, et nende riigi traditsiooniline meedia annab selget teavet kliimamuutuste ning nende põhjuste ja mõju kohta: Rootsi (72%), Soome (65%), Taani (60%) ning Poola ja Madalmaad (mõlemad 52%). Kategoorias „nõustun täielikult“ kõige rohkem punkte saanud riike vaadeldes on kõige rohkem nõus Rootsi (26%). Üle veerandi vastanutest usub, et nende traditsiooniline meedia annab selget teavet kliimamuutuste ning nende põhjuste ja mõju kohta. Rootsile järgnevad Soome (18%), Taani (16%) ja Austria (16%).

Seevastu 17 riigis usub enamik vastanutest, et nende riigi

QD15.1. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega kliimamuutusi käsitleva teabe kohta? - Traditsiooniline (rahvuslik) meedia annab selget teavet kliimamuutuste ning nende põhjuste ja mõju kohta. (%)

QD15.1. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega kliimamuutusi käsitleva teabe kohta? - Traditsiooniline (rahvuslik) meedia annab selget teavet kliimamuutuste ning nende põhjuste ja mõju kohta. (%)

⁶⁸ QD15.1. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega kliimamuutusi käsitleva teabe kohta? - Traditsiooniline (rahvuslik) meedia annab selget teavet kliimamuutuste ning nende põhjuste ja mõju kohta.

Lisaks analüüsi tulemusi seoses nende seosegasotsiaal-demograafiliste⁶⁹ kategooriatega ja lisateguritega:

- Naised ja mehed teatavad samast kokkuleppetasemest seoses traditsioonilise riikliku meediaga, mis annab selget teavet kliimamuutuste kohta (mõlemad 45 %).
- 40-aastased ja vanemad näitavad suurimat üksmeelt traditsioonilises kohalikus meedias, mis annab selget teavet kliimamuutuste kohta (mõlemad 46 %). Veidi vähem 25-39-aastaseid nõustub väitega (43%).
- Vastajad, kes jätkasid õpinguid kuni 20-aastaseks saamiseni (48%), need, kes jätkasid õpinguid kuni 16–19-aastaseks saamiseni ja need, kes alles õpivad (44%), teatasid kõrgeimast kokkuleppest, samas kui need, kes lõpetasid õpingud 15-aastaselt või vähem, teatasid veidi madalamast kokkuleppest (42%).
- Vastajad, kes jätkasid haridusteed kuni 16–19-aastaseks saamiseni (53%) ja need, kes alles õpivad (52%), teatasid kõrgeimast kokkuleppest, samas kui need, kes lõpetasid hariduse 15-aastaselt või 20-aastaselt või vanemalt, näitasid veidi madalamat kokkulepet (mõlemad 50%).
- Üliõpilased (43%) nõustuvad vähem kui juhid (48%) ja töötud (50%). Kõige vähem nõustuvad füüsilisest isikust ettevõtjad (40 %), kellele järgnevad füüsilise töö tegijad (43 %), koduabilised (44 %), muud valgekraed (44 %) ja pensionärid (47 %).
- Suurlinnade elanikud (48%) nõustuvad väitega suurema tõenäosusega kui väikeste või keskmise suurusega linnade elanikud (44%) ja maapiirkondade elanikud (45%).
- Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, on lahkarvamusel rohkem (57%) kui need, kes peavad kliimamuutust tõsiseks probleemiks (51%).
- Need, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, nõustuvad väitega veidi rohkem (46%) kui need, kes ei nõustu (42%).
- Keskkonna- ja kliimariskidega kokku puutunud vastajad teatasid suuremast lahkarvamusest (57%) võrreldes nendega, kes ei olnud keskkonna- ja kliimariskidega kokku puutunud (48%).

69 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

QD15.1. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega kliimamuutusi käsitleva teabe kohta? - Traditsiooniline (rahvuslik) meedia annab selget teavet kliimamuutuste ning nende põhjuste ja mõju kohta. (% – EL)

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	45	52	3
Sugu			
Mees	45	52	3
Naine	45	51	4
Vanus			
15-24	45	52	3
25-39	43	54	3
40-54	46	51	3
55+	46	50	4
Haridus (lõpp)			
-15	42	50	8
16-19	44	53	3
20+	48	50	2
Ikka veel õpib	44	52	4
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	40	58	2
Juhid	48	50	2
Muud valged kraed.	44	54	2
Käsitöölised	43	54	3
Majaelanikud	44	50	6
Töötu	50	47	3
Pensionile jäänud	47	48	5
Üliõpilased	43	54	3
Subjektivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	45	51	4
Väike või keskmise suurusega linn	44	53	3
Suurlinn	48	49	3
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	46	51	3
Ei ole tõsine probleem	39	57	4
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	46	51	3
Ei nõustu	42	54	4
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	41	57	2
Mitte kokku puutunud	48	48	4
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	100	0	0
Ei nõustu	0	100	0

2. Desinformatsiooni roll

Eurooplased tajuvad erinevalt, kui lihtne on sotsiaalmeedias eristada usaldusväärset teavet kliimamuutuste kohta levitatavast desinformatsioonist.

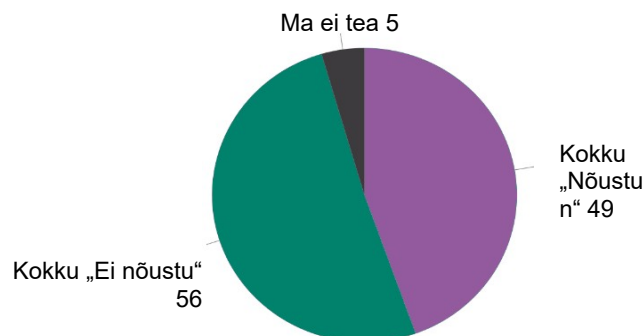
Seejärel küsiti vastajatelt, kas on raske eristada usaldusväärset teavet ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta sotsiaalmeedias, kasutades neljapunktilist skaalat: „nõustun täielikult“, „kaldun nõustuma“, „kaldun mitte nõustuma“ ja „ei nõustu üldse“.⁷⁰

Veidi alla poole eurooplastest (49%) usub, et see on tõepoolest raske. Selle punktisumma moodustavad 34 % vastanutest, kes „kalduvad nõustuma“, ja 15 % vastanutest, kes „nõustuvad täielikult“. Seevastu 46 % eurooplastest usub, et ei ole raske eristada usaldusväärset teavet ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta sotsiaalmeedias, sealhulgas 32 % vastanutest, kes „kalduvad eriarvamusele“, ja 14 % vastanutest, kes „ei nõustu üldse“. 5% eurooplastest väitis, et nad ei tea.

Riigid, kus enamikul vastanutest on raske eristada usaldusväärset teavet ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta sotsiaalmeedias, on Rootsi (67%), Kreeka ja Madalmaad (kumbki 62%) ning Taani (61%). Üheksas riigis nõustub väitega täielikult vähemalt viiendik vastanutest. Rootsis (35%), Taanis (30%) ja Madalmaades (28%) on „täielikult nõus“ vastajate osakaal ELi liikmesriikide seas suurim.

Seevastu seitsmes riigis ei ole enamikul vastanutest raske eristada usaldusväärset teavet ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta sotsiaalmeedias. Nimekirjas on esikohal Itaalia, kus 59 % vastanutest ei nõustu väitega, kõigepealt Itaalia (59 %), seejärel Austria (54 %) ning Hispaania ja Leedu (mõlemad 53 %). Kui võtta arvesse

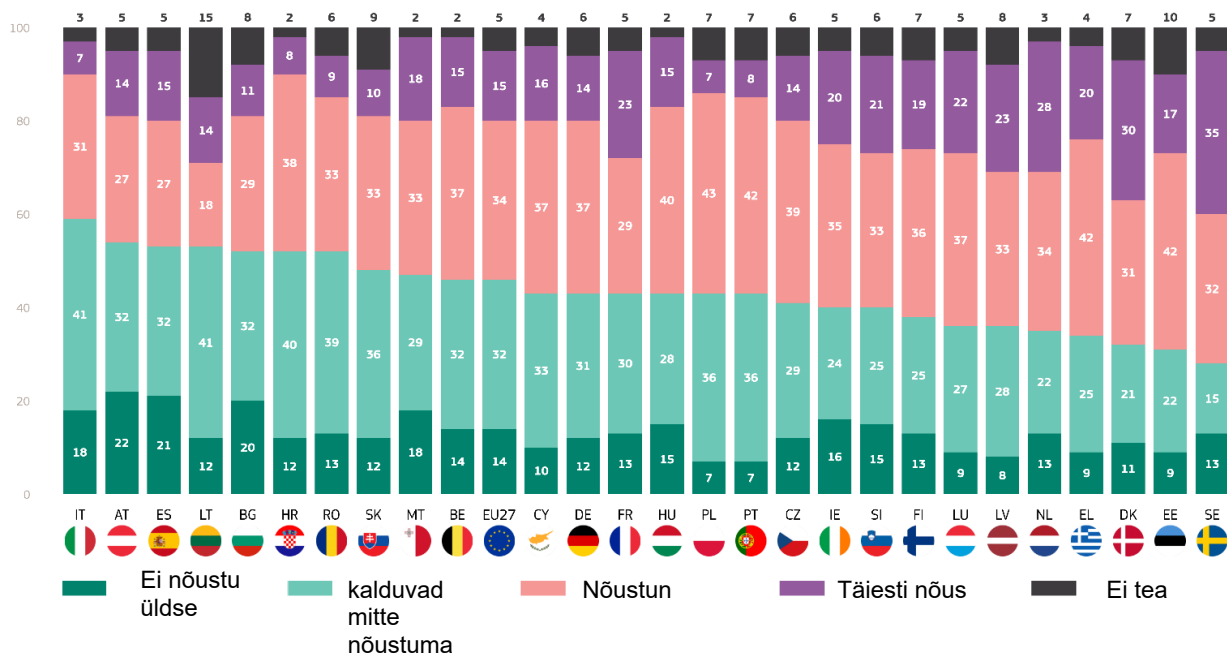
QD 15.2. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega kliimamuutusi käsitleva teabe kohta? - Sotsiaalmeedias on raske eristada usaldusväärset teavet ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta. (%)

lahkarvamuste taset, ei nõustu ligikaudu viiendik vastanutest Austrias (22%), Hispaanias (21%) ja Bulgaarias (20%) väitega „täielikult“, märkides seega, et neil ei ole üldse raske eristada usaldusväärset teavet ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta sotsiaalmeedias.

Riigid, kus kõige rohkem vastajaid ei tea, on Leedu (15%) ja Eesti (10%).

QD 15.2. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega kliimamuutusi käsitleva teabe kohta? - Sotsiaalmeedias on raske eristada usaldusväärset teavet ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta. (%)

⁷⁰ QD 15.2. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega kliimamuutusi käsitleva teabe kohta? - Sotsiaalmeedias on raske eristada usaldusväärset teavet ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta.

Lõpuks uuriti tulemusi sotsiaaldemograafiliste⁷¹ ja muude kliimaga seotud tegurite vaatenurgast:

- Naised (48%) nõustuvad veidi väiksema tõenäosusega kui mehed (49%), et sotsiaalmeedias on raske eristada usaldusväärset teavet ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta.
- Nooremad inimesed, eriti 15–24-aastased (48%), avaldavad sellele avaldusele veidi vähem toetust. Toetus on jätkuvalt järjepidev 25–39-aastaste (49%) ja 40–54-aastaste (49%) ning vanemate vastajate (üle 55-aastased) (49%) seas.
- Vastajad, kellel on rohkem haridusaastaid (52% üle 20-aastase haridusega ja 49% veel õppivatest inimestest), teatasid suurimast kokkuleppest, samas kui 15-aastase või vähema haridusega (43%) vastajad teatasid veidi väiksemast toetusest.
- Juhid väljendavad suuremat nõusolekut (52 %), neile järgnevad töötud (50 %), füüsilise töö tegijad ja üliõpilased (mõlemad 49 %). Kuigi pensionärid, maaelanikud ja muud valged kaelarihmad (kõik 48%) teatavad veidi madalamast kokkuleppetasemest
- Suurlinnade linnaelanikud (50 %) ja maaelanikud (50 %) on teatanud suuremast toetusest, samas kui väikestes või keskmise suurusega linnades (48 %) on toetuse tase madalam.
- Need, kes ei pea kliimamuutust tõsiseks probleemiks, nõustuvad väitega veidi vähem (44%) kui need, kes peavad seda tõsiseks probleemiks (49%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, nõustuvad väitega rohkem (49%) kui need, kes ei nõustu (46%).
- Keskkonna- ja kliimariskidega kokku puutunud vastajad (45%) teatasid väiksemast kokkuleppest võrreldes nendega, kes kokku ei puutunud (52%).
- Vastajad, kes nõustuvad, et riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta, toetavad seda väidet rohkem (55%) kui need, kes sellega ei nõustu (41%).

71 Nendest andmetest ülevaate saamiseks vaadake samal lehel olevat tabelit.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

QD15.2 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega kliimamuutusi käsitleva teabe kohta? Raske on eristada usaldusväärset teavet ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta sotsiaalmeedias (% – EL)

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	49	46	5
Sugu			
Mees	49	47	4
Naine	48	46	6
Vanus			
15-24	48	50	2
25-39	49	49	2
40-54	49	49	2
55+	49	42	9
Haridus (lõpp)			
-15	43	44	13
16-19	48	47	5
20+	52	45	3
Ikka veel õpib	49	49	2
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	48	49	3
Juhid	52	46	2
Muud valged kraed.	48	51	1
Käsitöölised	49	48	3
Majaelanikud	48	46	6
Töötu	50	46	4
Pensionile jäänud	48	40	12
Üliõpilased	49	49	2
Subjektivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	50	43	7
Väike või keskmise suurusega linn	48	48	4
Suurlinn	50	46	4
Kliimamuutuste tajumine			
Tõsine probleem	49	46	5
Ei ole tõsine probleem	44	50	6
Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest			
Nõustun	49	47	4
Ei nõustu	46	47	7
Kokkupuude keskkonna- ja kliimariskidega			
Avatud	45	52	3
Mitte kokku puutunud	52	42	6
Riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta			
Nõustun	55	41	4
Ei nõustu	45	52	3

Järeldus

Eurobaromeetri 2025. aasta kliimamuutuste eriuuring, mis viidi läbi 2025. aasta veebruarist märtsini, annab põhjaliku ülevaate Euroopa hoiakutest ja meetmetest kliimamuutuste suhtes. Aruanne hõlmab mitut põhivaldkonda, rõhutades eurooplaste märkimisväärsed teadlikkust ja muret kliimamuutuste pärast.

Suurem osa eurooplastest usub, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest (84%), kusjuures suurim on see Rootsis (96%) ja väikseim Eestis (61%). Sellele teadlikkusele lisandub suur mure, eriti naiste ja noorte seas, kusjuures 85 % eurooplastest peab kliimamuutusi tõsiseks probleemiks.

Aruandes käsitletakse ka seda, kuidas eurooplased tajuvad enda kokkupuudet kliimaga seotud riskidega ja üksikisikute võetud meetmeid. Ligi neli eurooplast kümnest tunneb end keskkonna- ja kliimarisikudega kokkupuutuvana (38 %), kusjuures suurim tajutav kokkupuude on Maltal, kus 68 % vastanutest tunneb end kokkupuutuvana, ja väikseim Soomes (14 %). Samal ajal on alates 2023. aastast veidi vähenenud suundumus võtta kliimamuutuste vastu võitlemiseks isiklikke meetmeid, kusjuures viimase kuue kuu jooksul on meetmeid võtnud 59 % eurooplastest (–4 protsendipunkti). Kõige sagedamini võetavad meetmed hõlmavad jäätmete vähendamist, ühekordselt kasutatavate esemete vähendamist ja energiatõhususe esikohale seadmist uute seadmete ostmisel.

2025. aastal peavad ELi kodanikud kliimamuutustega võitlemiseks kõige sobivamaks riikide valitsusi, neile järgnevad Euroopa Liit ning ettevõtjad ja tööstus. Tuntakse suurt kiireloomulisust: 88 % vastanutest ütles, et on oluline, et nende riigi valitsus võtaks viivitamata meetmeid. Enamik eurooplasi (67%) usub siiski, et nende riigi valitsus ei tee piisavalt kliimamuutustega võitlemiseks, ning see arvamus on kõige levinum Prantsusmaal ja Rootsis (mõlemas 77%).

Lisaks toetavad ELi kodanikud laialdaselt kliimaga seotud poliitikat ja meetmeid. Uuring näitab, et eurooplased tunnistavad energiatõhususe parandamise ja taastuvate energiaallikate kasutamise suurendamise tähtsust. Täpsemalt leiab 90 % vastanutest, et riikide valitsused peaksid võtma meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks soodustades selliseid meetmeid nagu kodude isolatsioon, soojuspumpade paigaldamine ja arukate arvestite kasutamine. Selline suhtumine kajastub kogu ELis, kusjuures eriti suur on toetus sellistes riikides nagu Küpros ja Slovakkia. Samamoodi peab 89 % eurooplastest oluliseks, et riikide valitsused võtaksid meetmeid taastuvenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia osakaalu suurendamiseks. See arvamus on järjepidev kõigis ELi liikmesriikides, kusjuures kõige rohkem „olulisi“ on registreeritud Maltal, Taanis, Hispaanias, Horvaatias, Küprosel, Ungaris ja Portugalis (kõigis 94 %). Ka Euroopa Liitu peetakse taastuvenergia edendamisel oluliseks osalejaks, kusjuures 88 % vastanutest peab oluliseks, et EL võtaks selliseid meetmeid.

Lisaks toetab enamik ELi kodanikke (81 %) ELi eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, kusjuures suurim toetus on Maltal (94 %) ja väikseim Eestis (46 %). Lisaks näitab Eurobaromeetri eriuuring, et väljastpoolt ELi pärit fossiilkütuste impordi vähendamist peetakse oluliseks

sammuks energiapuuduse suurendamisel ja ELi kodanike majandusliku kasu suurendamisel. Ligikaudu 75 % vastanutest nõustub, et sellise impordi vähendamisel on positiivne mõju majandusele ja energiapuudusele. See seisukoht on eriti tugev sellistes riikides nagu Portugal (88%), Horvaatia ja Malta (mõlemad 87%). Lisaks nõustub ligikaudu 79 % ELi kodanikest, et puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab fossiilkütuste toetuste vähendamist või peatamist. See arvamus on eriti levinud Maltal (90%), Küprosel (88%) ja Horvaatias (87%).

Käesolevas Eurobaromeetri eriuuringus uuritakse ka meedia rolli kliimamuutuste kohta teabe edastamisel. Veidi üle poole vastanutest (52%) usub, et nende traditsiooniline riiklik meedia ei anna selget teavet kliimamuutuste, nende põhjuste ja mõju kohta. Lisaks on peaaegu pooltel ELi kodanikel raske eristada sotsiaalmeedias (49 %) usaldusväärset teavet kliimamuutuste kohta levitatavast desinformatsioonist.

Mitmed ELi liikmesriigid paistavad silma oma suhtumise ja teatatud käitumise poolest kliimamuutuste suhtes. Rootsi on märkimisväärtne oma suure teadlikkuse ja mure tõttu kliimamuutuste pärast, kusjuures 96 % Rootsi vastanutest nõustub, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, mis on kõigi ELi riikide seas kõrgeim kokkuleppe määr. Lisaks usub 92 % Rootsi vastanutest, et kliimamuutused on tõsine probleem, mis kajastab tugevat riiklikku konsensust selles küsimuses. See mure tähendab tugevat toetust kliimapolitikale, kusjuures 91 % vastanutest toetab ELi eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus. Lisaks nõustub 88 % Rootsi vastanutest, et kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa innovatsiooni ja muudab ELi ettevõtteid konkurentsivõimelisemaks. Rootsi paistab silma ka oma meediaselguse poolest: 72% selle riigi vastanutest usub, et nende traditsiooniline riiklik meedia annab selget teavet kliimamuutuste kohta.

Eesti soovastu on kliimamuutuste suhtes väga skeptiline. 61% Eesti vastanutest nõustub, et kliimamuutused on põhjustatud inimtegevusest, mis on madalaim kokkuleppe määr ELis. Lisaks on see ainus riik, kus vähem kui pooled vastanutest (46%) toetavad ELi kliimaneutraalsuse eesmärki 2050. aastaks. Eestis on ka suurim protsent (21%) vastanutest, kes usuvad, et nende riigi valitsus teeb kliimamuutustega võitlemiseks liiga palju.

Üldiselt rõhutatakse Eurobaromeetri eriuuringus nr 565 ELi kodanike laialdasest toetusest mitmesugustele kliimaga seotud poliitikameetmetele, sealhulgas energiatõhususe parandamisele ja taastuvate energiaallikate osakaalu suurendamisele. On selge üleskute liikmesriikide valitsustele, Euroopa Liidule ning ettevõtjatele ja tööstusele võtta kiireloomulisi meetmeid. Lisaks näitab aruanne, et teadlikkus kliimamuutustest on kogu ELis kõrge tasemel, mis valmistab suurt muret eelkõige naistele ja noortele. Hoolimata mõningatest riiklikest erinevustest on üldine suhtumine kogu ELis murettekitav ja soov võtta tõhusaid meetmeid kliimamuutuste vastu võitlemiseks, mis rõhutab, kui oluline on jätkata jõupingutusi kliimaneutraalsuse saavutamiseks ning keskkonna- ja rahvatervisealaste tulemuste parandamiseks.

Märkused

Lühidalt, demokraatlikuks koordineerimiseks peame arendama rahvusvahelise esperanto keele kasutamist.

(Pierre Dieumegard)

On kahju, et algne PDF-fail on piltide kõrvuti asetamine, mitte tekst, mida saab kopeerida ja kleepida: ühelt poolt on tegemist suure failiga ja teiselt poolt sunnib see teksti masintõlkeks ette valmistades seda uuesti tegema. Teisisõnu, raporti erinevadlõigud ei koosne tegelikult tekstist, vaid väikestest plokkidest, mis sisaldavad tekstis olevate sõnade pilti. Ühelt poolt teeb see raske faili ja teiselt poolt on võimatu otsida teksti või kopeerida / kleepida huvitavaid lauseid.

Tsiin on palju toimetusvigu, mis näitavad, et dokumenti ei kontrollitud enne avaldamist hoolikalt.

- Vead andmete lisa failis. Näiteks esineb ebakõlasid aruande ja andmete lisa tabelite QD9.n nummerdamisel. Samamoodi tuleks liite leheküljel 41 kasutada QD9.1 asemel QD9.2.

- Küsimuste QD4 ja QD11 puhul puudub aruande sotsiaaldemograafilistes tabelites pealkirja lõpp (originaal-pdf-faili leheküljed 67, 69, 71, 77, 79).

_ On kahju, et vastupidiselt Eurobaromeetri tavapärasele praktikale ei ole xlsx-failid kättesaadavad (kontrollitud 26. augustil 2025): arvulised väärtused tuli kopeerida, et koostada sotsiaaldemograafiliste väärtuste tabelid, mis tõenäoliselt põhjustas vigu.

- Vastused küsimusele QD6 näitavad, et üldsuse toetus ökoloogiliseks üleminekuks vajalikele muudatustele on vähenenud.

Sisuliselt: nagu tavaliselt, on riikide vahel suured erinevused, mis on suuremad kui sotsiaalsete rühmade vahel.

See on selgelt sätestatud punkti IV.3 esimeses lauses: „Euroopa laialdane toetus kliimamuutustega seotud meetmetele, kuid selge skeptitsism mõnes riigis.“ On hea, et seda väidetakse, sest veebilehel <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3472> räägitakse ainult Euroopa toetusest komisjoni poliitikale, ütle mata midagi riikide kohta, kes seda ei toeta;

Eestlased on eriti „kliimaküsimustes mitteaktiivsed“. Nad ei usu, et kliimamuutused on tõsine probleem (QD2), nad leiavad, et (piirkondlikud, riiklikud või Euroopa) ametiasutused ei ole väga pädevad (QD13), ja nad leiavad, et riiklikud ametiasutused teevad kliima heaks liiga palju (QD7). Nende jaoks ei ole oluline toetada taastuvenergiat (QD11) ja nad toetavad väga vähe Euroopa eesmärki saavutada 2050. aastaks CO2-neutraalsus (QD10).

Selliste riikidevaheliste erimeelsustega Euroopa poliitikat on raske välja töötada. Ja see ei muutu kiiresti, sest meil ei ole veel ühist keelt, mis oleks õiglane erinevate maakondade elanike vahelistes aruteludes.

Tehnilised spetsifikatsioonid

Ajavahemikul 18. veebruarist kuni 16. märtsini 2025 viis Verian Belgium Euroopa Komisjoni kommunikatsiooni peadirektoraadi üksuse „Public Opinion & Citizens Engagement“ taotlusel läbi Eurobaromeetri uuringu 103,2 laine.

Laine 103,2 hõlmab Euroopa Liidu liikmesriikide vastavatest rahvustest elanikke, kes elavad kõigis 27 liikmesriigis ning on 15-aastased ja vanemad.

Kõikides riikides kasutatav põhivalimi ülesehitus on kihiline, mitmeetapiline, juhuslik (tõenäosuslik). Igas riigis stratifitseeritakse valimiraam kõigepealt NUTS piirkondade kaupa ja igas piirkonnas linnalisuse näitaja (DEGURBA) alusel. Igast kihist valitud valimipunktide arv kajastab kihi populatsiooni 15+. Teises etapis võeti igas kihis proovivõtukohad tõenäosusega, mis on proportsionaalne nende populatsiooni suurusega 0+. Seega esindavad valimid vaadeldud riikide kogu territooriumi vastavalt EUROSTATi NUTS II (või samaväärsele) tasandile ning vastavalt vastava kodakondsusega elanike jaotusele suurlinna-, linna- ja maapiirkondade kaupa.

Igas valitud proovivõtukohas valiti juhuslikult lähtekoordinaat ja kasutati pöördgeekodeerimisvahendit, et teha kindlaks koordinaadile lähim aadress. See aadress oli juhusliku jalutuskäigu algusaadress. Täiendavad aadressid (iga üheksas aadress) valiti standardsete "juhuslike marsruutide" protseduuridega esialgselt aadressilt. Igas leibkonnas valiti vastaja juhuslikult. Juhusliku valiku meetod sõltus leibkonna suurusest. Näiteks kahe üle 15-liikmelise leibkonna puhul kasutati skripti, et valida kas informaator (sõeluja küsimustikule vastav isik) või muu leibkonna abikõlblik liige. Leibkondade puhul, kus on kolm 15+ liiget, kasutati skripti, et valida kas informaator (1/3 ajast) või kaks muud leibkonna abikõlblikku liiget (2/3 ajast). Kui kaks ülejäänud liiget valiti, paluti intervjuerijal küsida kas noorimat või vanimat. Skript määrab valiku juhuslikult noorimale või vanimale võrdse tõenäosusega. See protsess jätkub nelja 15+ leibkonnaliikme puhul - küsides juhuslikult noorimat, teist noorimat ja vanimat. Leibkondade puhul, kus on viis 15+ liiget, pöördume tagasi viimase sünnipäeva reegli juurde.

Eurobaromeetri eriuuring nr 565 kliimamuutuste kohta

	Riigid	Instituudid	Intervjuude arv	Filmitöö kuupäevad		Rahvastik 15+	ELi osa
BE	Belgia	MCM Belgia	1003	18-02-2025	10-03-2025	9801547	2,60 %
BG	Bulgaaria	Kantar TNS BBSS	1018	18-02-2025	10-03-2025	5533938	1,40 %
CZ	Tšehhi	STEM/MARK	1005	18-02-2025	03-03-2025	9075934	2,40 %
DK	Taani	Mantle Taani (Verian)	1004	18-02-2025	16-03-2025	4984048	1,30 %
DE	Saksamaa	Mantle Saksamaa (Verian)	1510	19-02-2025	10-03-2025	72405020	19,00 %
EE	Eesti	B&B Research OÜ	1006	18-02-2025	10-03-2025	1141759	0,30 %
IE	Iirimaa	B ja A uuringud	1007	18-02-2025	10-03-2025	4250998	1,10 %
EL	Kreeka	Kantar Kreeka	1003	18-02-2025	09-03-2025	9019518	2,40 %
ES	Hispaania	Mantle Hispaania (Verian)	1004	18-02-2025	10-03-2025	41533486	10,90 %
FR	Prantsusmaa	MCM Prantsusmaa	1003	18-02-2025	12-03-2025	56365353	14,80 %
HR	Horvaatia	Hendal	1022	19-02-2025	10-03-2025	3301831	0,90 %
IT	Itaalia	Testpoint Italia	1019	18-02-2025	03-03-2025	51632657	13,50 %
CY	Küprose Vabariik	CYMARi turu-uuring	500	18-02-2025	12-03-2025	772320	0,20 %
LV	Läti	Kantar TNS Läti	1008	18-02-2025	10-03-2025	1582326	0,40 %
LT	Leedu	Norstat LT	1014	18-02-2025	09-03-2025	2429823	0,60 %
LU	Luksemburg	ILRES	507	19-02-2025	10-03-2025	555900	0,10 %
HU	Ungari	Kantar Hoffmann	1017	19-02-2025	03-03-2025	8205783	2,10 %
MT	Malta	MISCO rahvusvaheline	503	18-02-2025	13-03-2025	473015	0,10 %
Ni.	Madalmaad	MGM Madalmaad	1021	18-02-2025	07-03-2025	156381342	4,00 %
AT	Austria	Das Österreichische Gallup Ins.	1008	18-02-2025	08-03-2025	7788036	2,00 %
PL	Poola	Teaduskollektiiv	1008	18-02-2025	07-03-2025	31079533	8,10 %
PT	Portugal	Intercampus SA	1053	18-02-2025	10-03-2025	9113419	2,40 %
RO	Rumeenia	CSOP SRL	1039	18-02-2025	10-03-2025	15981575	4,20 %
SI	Sloveenia	Mediana DOO	1010	18-02-2025	09-03-2025	1 199078	0,50 %
SK	Slovakkia	MNFORCE	1006	18-02-2025	05-03-2025	4554569	1,20 %
FI	Soome	Taloustutkimus Oy	1001	18-02-2025	11-03-2025	4722540	1,20 %
SE	Rootsi	Mantle Rootsi (Verian)	1020	18-02-2025	10-03-2025	8541497	2,20 %
		EL 27 kokku	26319	18-02-2025	16-03-2025	381726845	100,00 %

Tuleb märkida, et ümardamise tõttu võib tabelis esitatud protsendimäär kokku ületada 100 %.

Intervjuu režiim riikide kaupa

	Riigid	KAPI- intervjuude arv	CAVI INTERVI SEISUKO HTIDE N	Sekkumist e arv kokku
BE	Belgia	1003		1003
BG	Bulgaaria	1018		1018
CZ	Tšehhi	1005		1005
DK	Taani	672	332	1004
DE	Saksamaa	1510		1510
EE	Eesti	1006		1006
IE	Iirimaa	1007		1007
EL	Kreeka	1003		1003
ES	Hispaania	1004		1004
FR	Prantsusmaa	1003		1003
HR	Horvaatia	1022		1022
IT	Itaalia	1019		1019
CY	Küprose Vabariik	500		500
LV	Läti	1008		1008
LT	Leedu	1014		1014
LU	Luksemburg	507		507
HU	Ungari	1017		1017
MT	Malta	336	167	503
Ni.	Madalmaad	746	275	1021
AT	Austria	1008		1008
PL	Poola	1008		1008
PT	Portugal	1053		1053
R0	Rumeenia	1039		1039
SI	Sloveenia	1010		1010
SK	Slovakkia	1006		1006
FI	Soome	736	265	1001
SE	Rootsi	773	247	1020
		25033	1286	26319

CAPI: Arvutipõhine personaalne intervjuueerimine

CAVI: Arvutipõhine videointervjuu

Intervjuud viidi läbi näost näkku intervjuude kaudu kas füüsiliselt inimeste kodudes või kaugvideosuhtluse kaudu asjakohases riigikeeles. Video kaugintervjuud („veebipõhine näost näkku“ või CAVI, arvutipõhine videointervjuu, viidi läbi ainult Taanis, Maltal, Madalmaades, Soomes ja Rootsis).

Ravivastuse määrad

Iga riigi puhul võrreldakse vastanud valimit ja universumit (st riigi üldist elanikkonda). Kaalusid kasutatakse selleks, et sobitada universumile vastav valim soo, vanuse, piirkonna ja linnastumise astme järgi. Euroopa hinnangute puhul (st ELi keskmine) kohandatakse riikide osakaalusid, kaaludes neid üles- või allapoole, et kajastada nende üle 15aastaste elanike osakaalu üle 15aastaste ELi elanike hulgas.

Vastamismäära arvutamiseks jagatakse täielike küsitluste koguarv kõigi külastatud aadresside arvuga, välja arvatud aadressid, mis ei ole toetuskõlblikud, kuid kaasa arvatud aadressid, mille toetuskõlblikkus ei ole teada. EUROBAROMETERi uuringu küsitluslaine 103.2 puhul on Verian Belgiumi arvutatud EL 27 riikide vastamismäärad järgmised:

	Riigid	CAPI-le vastamise määrad
BE	Belgia	47,60 %
BG	Bulgaaria	44,70 %
CZ	Tšehhi	56,20 %
DK	Taani	54,30 %
DE	Saksamaa	35,20 %
EE	Eesti	43,70 %
IE	Iirimaa	40,90 %
EL	Kreeka	31,10 %
ES	Hispaania	36,60 %
FR	Prantsusmaa	43,30 %
HR	Horvaatia	41,10 %
IT	Itaalia	32,10 %
CY	Küprose Vabariik	66,10 %
LV	Läti	29,30 %
LT	Leedu	43,30 %
LU	Luksemburg	28,50 %
HU	Ungari	60,00 %
MT	Malta	78,20 %
Ni.	Madalmaad	85,40 %
AT	Austria	44,80 %
PL	Poola	48,60 %
PT	Portugal	48,40 %
RO	Rumeenia	46,90 %
SI	Sloveenia	35,00 %
SK	Slovakkia	55,30 %
FI	Soome	32,30 %
SE	Rootsi	79,60 %

CAPI: Arvutipõhine personaalne intervjuerimine

Proovivõtu lubatud hälvetest tulenevad statistilised hälbed

(95 % usaldusnivoo juures)

erinevad valimi suurused on ridades

erinevad täheldatud tulemused on veergudes

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500
N = 2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N = 2000
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N = 4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N = 4000
N=5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N = 6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N = 6000
N = 7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N = 7000
N = 7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N = 7500
N = 8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N = 8000
N = 9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N = 9000
N = 10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N = 10000
N = 11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 11000
N = 12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 12000
N = 13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N = 13000
N = 14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 14000
N = 15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 15000
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	

Lugejatele tuletatakse meelde, et uuringutulemused on hinnangud, mille täpsus, kui kõik on võrdne, põhineb valimi suurusel ja vaadeldud protsendil. Umbes 1000 intervjuust koosnevate valimite puhul varieeruvad tegelikud protsendid järgmiste usalduspiiride piires:

Küsimustik

SD1) Mil määral nõustute järgmise väitega kliimamuutuste kohta? Kliimamuutused on tingitud inimtegevusest.

Loe läbi - üks vastus ainult

- 1 Täiesti nõus
- 2 Nõustun
- 3 Tegelege ebakõlaga
- 4 Täiesti nõus
- 999 Ei oska öelda

SD2) Milline järgmistest kehtib teie elukoha kohta?

SHOW SCREEN - loe ainult üks vastus

- 1 See kuulub otseselt teile / teie leibkonnale
- 2 See kuulub teile / teie leibkonnale, kellel on hüpoteek
- 3 Teie / teie leibkond on üürikud või allüürikud, kes maksavad üüri valitseva või turuhinnaga
- 4 Teie majutus on üüritud vähendatud määraga (madalama hinnaga kui turuhind)
- 5 Majutus on tasuta
- 999 Ei tea (uus)

Trend EB73.3 QASO

K1 a) Milline järgmistest probleemidest on teie arvates kõige tõsisem probleem, millega maailm tervikuna silmitsi seisab?

SHOW SCREEN - loe läbi - üks vastus ainult

- 1 Kliimamuutused
- 2 Rahvusvaheline terrorism
- 3 Vaesus, nälg ja joogivee puudus
- 4 Nakkushaiguste levik
- 5 Majanduslik olukord
- 6 Disinformatsioon
- 7 Relvastatud konfliktid
- 8 Maailma rahvastiku kasv
- 9 Looduse halvenemine
- 10 Demokraatia ja õigusriigi halvenemine
- 996 Muud (SPONTANEOUS)
- 998 Puuduvad (SPONTANEOUS)
- 999 Ei oska öelda

Q1b) Ja siis?

SHOW SCREEN - Read OUT - Võimalikud mitmeotstarbelised kasutajad

- 1 Kliimamuutused
- 2 Rahvusvaheline terrorism
- 3 Vaesus, nälg ja drlnkng vee puudus
- 4 Nakkushaiguste levik
- 5 Majanduslik olukord
- 6 Desinformatsioon
- 7 Relvastatud konfliktid
- 8 Maailma rahvastiku kasv
- 9 Looduse halvenemine
- 10 Demokraatia ja õigusriigi olukorra halvenemine
- 996 Muud (SPONTANEOUS)
- 998 Puuduvad (SPONTANEOUS)

999 Ei oska öelda

K2: Kui tõsine probleem on teie arvates kliimamuutus praegu?

SHOW SCREEN - üks vastus ainult

- 1 A väga serious õudnem
- 2 Üsna tõsine probleem
- 3 Ei ole väga tõsine probleem
- 4 Ei ole üldse tõsine probleem
- 999 Ei oska öelda

Küsimus3a. Kes on Teie arvates ELis kliimamuutuste vastu võitlemiseks kõige sobivamad?

SHOW SCREEN - loe läbi - üks vastus ainult

- 1 Euroopa Liit
- Riikide valitsused
- Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused
- Ettevõtlus ja tööstus
- Teie isiklikult
- Kodanikuühiskond (nt valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid)
- Koolid ja ülikoolid
- Muud (SPONTANEOUS)
- Kõik (spontaanne)
- 996 Muud (SPONTANEOUS)

998 Puuduvad (SPONTANEOUS)

999 Ei oska öelda

Q3b) Ja siis? Palun valige kõik sobivad variandid.SHOW SCREEN - Read OUT - Võimalikud
mitmeotstarbelised kasutajad

1 Euroopa Liit

Riikide valitsused

Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused

Ettevõtlus ja tööstus

Teie isiklikult

Kodanikuühiskond (nt valitsusvälised
keskkonnaorganisatsioonid)

Koolid ja ülikoolid

Muud (SPONTANEOUS)

Kõik (spontaanne)

996 Muud (SPONTANEOUS)

998 Puuduvad (SPONTANEOUS)

999 Ei oska öelda

K4) Mil määral nõustute või ei nõustu järgmistega?

SHOW SCREEN - loe läbi - üks vastus korraga

Nõustun täielikult //Nõustun nõustuma //Ei nõustu üldse // Ei nõustu üldse // Ei tea

Kliimamuutustega võitlemine peaks olema prioriteet, et
parandada rahvatervist ja elukvaliteeti

1 2 3 4 999

Kliimamuutustest tingitud kahju kulud on palju suuremad
kui rohepöördeks vajalike investeeringute kulud

1 2 3 4 999

Kliimamuutustega seotud meetmete võtmine toob kaasa
innovatsiooni, mis muudab ELi ettevõtteid
konkurentsivõimelisemaks

1 2 3 4 999

Parem valmistumine kliimamuutuste kahjulikuks mõjuks
parandab ELi kodanike elu

1 2 3 4 999

Euroopa ettevõtteid tuleks rohkem toetada, et nad saaksid
konkureerida puhta tehnoloogia, toodete ja teenuste
ülemaailmsel turul.

1 2 3 4 999

TREND E3993 0C4, muudetud

Q5) Kas olete viimase kuue kuu jooksul isiklikult võtnud meetmeid kliimamuutuste vastu võitlemiseks?

Ainult üks vastus

1 Jah

2 Ei

999 Ei oska öelda

TREND E3993 0C5, muudetud

K6) Millised järgmistest meetmetest, kui üldse, kehtivad teie suhtes? Palun valige kõik sobivad variandid.SHOW SCREEN - Read OUT - Võimalikud
mitmeotstarbelised kasutajad1 Olete ostnud uue auto ja selle madal kütusekulu oli teie
valikul oluline tegur

2 Sa oled ostnud elektriauto

3 Te kasutate regulaarselt oma eraautole
keskkonnasõbralikke alternatiive, nagu kõndimine,
jalgrattasõit, ühistransport või ühisauto kasutamine4 Te olete oma kodu paremini isoleerinud, et vähendada
oma energiatarbimist

5 Sa oled ostnud madala energiatarbega kodu

6 Uue kodumasina (nt pesumasina, külmiku või televiisori)
ostmisel on väiksem energiatarbimine teie valikul oluline
tegur.7 Olete üle läinud energiatarbijale, kes pakub rohkem
taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat kui teie
eelmine8 Olete paigaldanud soojuspumba, et vähendada oma
energiaarvet ja CO₂-jalajälge (uus)9 Teie kodus on paigaldatud seadmed energiatarbimise
reguleerimiseks ja vähendamiseks (nt nutiarvesti)

10 Olete paigaldanud päikesepaneelid oma koju

11 Võtate puhkuse ja muude pikemate vahemaade
kavandamisel arvesse oma transpordi CO₂ jalajälge ning
kohandate mõnikord oma plaane vastavalt.

12 Sa ostad ja sööd vähem liha

13 Püüate oma jäätmeid vähendada ja eraldate neid
regulaarselt ringlussevõtuks14 Püüate võimaluse korral vähendada ühekordselt
kasutatavate esemete tarbimist (nt supermarketi kilekotid,
üleliigsed pakendid, plastist söögiriistad jne) (K)

996 Muud (SPONTANEOUS)

998 Puuduvad (SPONTANEOUS)

999 Ei oska öelda

TREND E3993 0C6, muudetud

K7) Kas Teie arvates teeb (RIIKLIK) valitsus kliimamuutustega võitlemiseks piisavalt, mitte piisavalt või liiga palju?

Loe läbi - üks vastus ainult

1 Piisavalt

2 Ebapiisav

3 Liiga palju

999 Ei oska öelda

Suundumus E3993 0C7

Q8 sissejuhatus

Vaatame nüüd tulevikku.

Q8) Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid taastuenergia, näiteks tuule- ja päikeseenergia suurendamiseks?

Lugeda välja - üks vastus PER ITEM

Väga oluline // Üsna oluline // Mitte väga oluline// Üldse mitte oluline

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused (uus)

1 2 3 4 999

(Rahvusvaheline) Valitsus

1 2 3 4 999

Euroopa Liit

1 2 3 4 999

TREND E3993 0C8, muudetud

Q9) Kui oluline on Teie arvates, et järgmised ametiasutused võtaksid meetmeid energiatõhususe parandamiseks, näiteks julgustades inimesi soojustama oma kodusid ja hooneid, paigaldama soojuspumpasid ja kasutama arukaid arvesteid)?

Lugeda välja - üks vastus PER ITEM

Väga oluline // Üsna oluline // Mitte väga oluline// Üldse mitte oluline

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused (uus)

1 2 3 4 999

(Rahvusvaheline) Valitsus

1 2 3 4 999

Euroopa Liit

1 2 3 4 999

TREND E3993 0C9, muudetud

Küsimus10) Järgmine küsimus puudutab kliimaneutraalsust. ELi eesmärk on saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus – kasvuhoonegaaside netonullheitega majandus. Mil määral toetate ELi eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus või olete selle vastu?

Loe läbi - üks vastus ainult

1 Täielik toetus

2 Toetamine

3 Vastuväide

4 Täiesti vastu

999 Ei oska öelda

K11) Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega fossiilkütuste kohta?

SHOW SCREEN - loe läbi - üks vastus korraga

Nõustun täielikult // Nõustun nõustuma // Ei nõustu üldse // Ei nõustu üldse // Ei tea

Fossiilkütuste impordi vähendamine väljastpoolt ELi suurendab energiajulgeolekut ja toob ELile majanduslikku kasu.

1 2 3 4 999

Puhtale energiale üleminekuks tuleks anda rohkem avaliku sektori rahalist toetust, isegi kui see tähendab, et fossiilkütuste toetusi tuleks vähendada või need tuleks lõpetada.

1 2 3 4 999

Q12 sissejuhatus

Pöördugem nüüd riskide ja ohtudega kokkupuutumise poole.

K12) Kui avatud olete isiklikult keskkonna ja kliimaga seotud riskidele ja ohtudele? Näiteks tulekahjud, üleujutused, reostus või äärmuslikud ilmastikutingimused.

Loe läbi - üks vastus ainult

1 Väga avatud

2 Mõnevõrra paljastatud

3 Ei ole „väga avatud“

4 Ei puutu üldse kokku

999 Ei oska öelda
Suundumus 99,3 QCI4

Sotsiaalmeedias on raske eristada usaldusväärset teavet
ja desinformatsiooni kliimamuutuste kohta
1 2 3 4 999

Q13) Kui kiireloomuline on Teie arvates see, et järgmised ametiasutused võtavad meetmeid kliimamuutuste tagajärgedeks valmistumiseks? Näiteks valmistumine temperatuuri tõusuks, kuumalaineteks, üleujutusteks, merevee taseme tõusuks või äärmuslikeks ilmastikunähtusteks.

Lugeda välja - üks vastus PER ITEM

Väga kiireloomuline // Üsna kiireloomuline // Mitte väga kiireloomuline // Ei ole üldse kiireloomuline // Ei tea

Piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused

1 2 3 4 999

(Rahvusvaheline) Valitsus

1 2 3 4 999

Euroopa Liit

1 2 3 4 999

K14) Mil määral nõustute järgmiste väidetega kliimamuutustest tulenevate erinevate riskide kohta?

Lugeda välja - üks vastus PER ITEM

Nõustun täielikult // Nõustun nõustuma // Ei nõustu üldse // Ei nõustu üldse // Ei tea

Puhkuse sihtkoha valimisel võtate arvesse ekstreemsete ilmastikutingimustega kokkupuutumist või metsatulekahjude tõenäosust

1 2 3 4 999

Kui otsustate, kus elada, kaaluksite üleujutuste tõenäosust ja kokkupuudet muude kliimarisikidega.

1 2 3 4 999

Q15 sissejuhatus

Järgmine küsimus puudutab meediat ja informatsiooni.

K15) Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega kliimamuutusi käsitleva teabe kohta?

Lugeda välja - üks vastus PER ITEM

Nõustun täielikult // Nõustun nõustuma // Ei nõustu üldse // Ei nõustu üldse // Ei tea

Traditsiooniline (RIIKLIK) meedia annab selget teavet kliimamuutuste ning nende põhjuste ja mõju kohta

1 2 3 4 999

